Çocuğunu Yalnız Büyütenler

BİLGİ VE TAVSİYELER

Verband alleinerziehender Mütter und Väter
Bundesverband e. V.

Çocuğunu Yalnız Büyütenler – Bilgi ve Tavsiyeler

Çocuğunu Yalnız Büyütenler – Bilgi ve Tavsiyeler

Verband alleinerziehender Mütter und Väter
Bundesverband e. V.

Künye

Yayıncı:
Verband alleinerziehender Mütter und Väter,
Bundesverband e. V. (VAMV)
Hasenheide 70
10967 Berlin
Telefon: (030) 69 59 78 6
Fax: (030) 69 59 78 77
E-Mail: kontakt@vamv.de
Internet: www.vamv.de
www.die-alleinerziehenden.de

Yayını Hazırlayanlar:
Sigrid Andersen (VAMV-Bundesverband)
Antje Asmus (VAMV-Bundesverband)
Zümrüt Turan-Schnieders (Avukat)

Tercüme:
Sevilay Ekiz

Yazı İşleri:
Miriam Hoheisel (VAMV-Bundesverband)

Düzen ve Tasarım:
Frank Rothe, Büro für Grafische Gestaltung, Berlin

Baskı:
CPI books, Ulm

Değerli desteklerinden ötürü Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Federal Bakanlığına çok teşekkür ederiz

© 2013. Tüm hakları VAMV'e aittir.
Yeniden basmak ve çoğaltmak, kısmen de olsa, sadece müsade almak ve kaynakça belirtmek suretiyle mümkündür.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 7

1 **YABANCILAR HUKUKU HUSUSLARI** 10
Oturma İzni 10
Türk İşçileri İçin Avrupa Hukuku Genelinde Özel Durum 12
Alman Vatandaşı Bir Çocuğun Velayeti Nedeniyle Oturma İzni 14
Boşanma Kararlarının Tanınması Ve Tenfiz Edilmesi 16
Entegrasyon Kursları 18

2 **ÇOCUK** 20
Çocuğun Menfaati 20
Anne ve Baba 20
Velayet Hakkı 21
Kişisel İlişki 24
Çocuk Kaçırmak 26

3 **GEÇİMİN SAĞLANMASI** 29
Sosyal Haklar Açısından Bakış 29
Eğitim 30
Okul 30
Meslek Eğitimi 31
Yüksek Öğrenim 31
İşte Çalışmak 34
İşe Geri Dönüş 34
Annenin Korunması ve Annelik Parası 36
Ebeveynlik İzni ve Ebeveynlik Parası 38

Çocuk Parası ve Vergiler 41
Hastalık Sigortası 43
Emeklilik, Yaşlılık Güvencesi 44
İşsizlik 49
İşsizlik Parası I 49
İşsizlik Parası II 54
Sosyal Yardım 64
İkamet ve Kira Yardımı Parası 65
Kalmak mı taşınmak mı? 65
Ev İçi Şiddet 66
Kira Yardımı Parası 67
Nafaka 68
Çocuk Nafakası 69
Nafaka Avansı 77
Eş Nafakası 78
Bakım Nafakası 79

4 **ÇOCUK BAKIMI** 81
Temel Bilgiler 81
Küçük Çocuklar 82
Anaokulu Çocukları 83
Okul Çocukları 84
Hastalık 85

5 **HUKUKİ DANIŞMA VE MASRAFLARI** 88
Hukuk Sigortası 88
Mahkeme Harici Hukuki Danışma İçin Adli Yardım 89
Hukuki Danışma Yerleri 89
Mahkeme Yoluyla Hak Takibi ve Avukat Tarafından Temsil Edilme 90
Adli Yardım 90

EKLER 92
Adresler 92
Internet 95
Kısaltmalar 96

ÖNSÖZ

Çocuğunu yalnız büyüten sevgili anne ve babalar,

Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne ve Babalar Birliği'nin (VAMV) en çok satanlar listesinde olan ve en önemli konuları içeren, cep kitapçığının Türkçe çevrisini elinizde tutmaktasınız. Bu kitap ile, Türkçe konuşan ve çocuğunu yalnız büyüten siz anne ve babalara, bu konularda faydalı olabilecek bilgileri ana dilinizde sunmak istiyoruz. Çocuğunu yalnız büyütüyor olmak veya o duruma gelmek günümüzde ender görülen bir olay değil. Çocuklarını yalnız büyüten anneler, babalar ve onların çocukları Alman toplumu içerisinde, ister komşuluk ilişkileri çercevesinde olsun, ister ana okulunda, temel eğitimde, resmi dairelerde ve özellikle siyaset alanında, başlı başına bir aile modeli olarak kendilerini kabul ettirmiş durumdadırlar.

Her anne ve baba isteyerek veya istemeyerek çocuğunu yalnız yetiştirme durumunda kalabilir. Bu yalnızca belirli sebepler ve hayat şartları nedeniyle oluşmaz. Almanya'da her beş aileden biri tek ebeveynli ailedir. 18 yaşının altındaki yaklaşık 2,2 milyon çocuk yalnızca anne veya babalarının yanında yaşamaktadır. Bu grubun yüzde 90'ı annenin, kalan kısmı babanın yanında yaşayan çocuklardan oluşmaktadır. Bu sayıya 18 yaşın üzerindeki çocukları da ekleyecek olursak, anneleri veya babaları ile yalnız yaşayan çocukların sayısı 3 milyonu aşar. Günümüzde yılda yaklaşık 300.000 kişi yalnız başına çocuk yetiştirme durumuna gelmektedir. Tek ebeveynli aile şekline olan eğilim son yıllarda giderek artmış olup, gelecekte daha da artmaya devam edecektir.

İster nikâhsız veya eşsiz ya da boşanmış yaşıyor veya doğumdan itibaren çocuklarınızı yalnız yetiştiriyor olun veya eşinizin ölümü nedeniyle çocuklarla yalnız kalmış olun, burada ortak nokta şudur: çocuğunu yalnız yetiştiren anne ve baba olarak sizden beklenenler daima çok büyük olacak, her şeyinizle ve tüm kişiliğinizle kendinizi bu işe adamanız istenecektir. Kadının veya erkeğin

önceki beraberliklerinden olan çocuklarını „beraberlerinde getirme“ yoluyla birleşmiş olan ve „Patchwork aile“ olarak tanımlanan ailelerde bazı anne ve babalar kendilerini halâ kendi çocukları için tek başına sorumlu hissetmektedirler. Ancak bu yeni ve henüz tam olarak tanımadığınız problemlerle birlikte güçlendiğinizi, özgüveninizin, sözünüzü geçirme becerinizin ve yeteneklerinize olan güveninizin de artacağını göreceksiniz. Aranızdan bir çok kişi sıklıkla, hazırlıksız olarak bu duruma girmenin ve bunları yaşamanın, varlığından bile haberdar olmadığı güçlerini ve kuvvetli kişisel yönlerini ortaya çıkardığından bahsetmektedir.

Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne ve Babalar Birliği (VAMV) olarak bu yolda size eşlik etmek istiyoruz. Bu kitap, zorlukları yenmekte esas alabileceğiniz güvenilir bir kaynak oluşturmaktadır. Buradan; nafaka hakkı, kanuni sosyal düzenlemeler, velayet ve görüşme hakkı, çocuk bakım olanakları ve kazanç getiren bir işte çalışma gibi kavramlar hakkında bilgi alabilirsiniz. Ayrıca kendinizin ve çocuklarınızın hakları konusunda daha detaylı bilgiler edinecek, bunlardan faydalanma imkânlarınızı daha yakından tanıyacak, fikir danışabileceğiniz yetkin kişi ve kuruluşların adreslerini de öğreneceksiniz. Kısacası bu kitap günlük yaşamınızı başarıyla yürütmeniz için yol gösterici olacaktır. Sorularınız olursa veya sizin gibi yalnız çocuk yetiştirenlerle bilgi alışverişinde bulunma gereksinimi duyarsanız, yakınınızdaki bir eyalet veya şehir şubemizle ilişki kurunuz. Bu kitap yalnızca genel bilgileri içermekte olduğundan, bireysel durumunuzun tüm noktalarını dikkate alan bir danışmanlık yerini tutamaz.

Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne ve Babalar Birliği (VAMV) 1967 senesinde kuruldu. Birlik, insanın kendi kendine yardım etmesi ilkesi çerçevesinde yerel kapsamda, eyalet ve federal düzeyde çalışmalarını sürdüren lobiler aracılığı ile, yalnız anne babalara destek verip, danışmanlık yapmaktadır. Bize üye olun ve gücümüze güç katın. Desteğiniz, yalnız çocuk yetiştiren anne babaların amaçları doğrultusunda ve tutarlı bir şekilde sizi temsil etmemize yardımcı olacaktır.

Sizleri ve çocuklarınızı aramızda görmek bizleri mutlu edecektir.

Federal Birlik Başkanı

Edith Schwab
Avukat, Aile hukukunda uzman avukat

Bu kitapta yaşamın değişik alanlarına ayrılmış bölümlerde bilmeniz gereken en önemli bilgileri bulacaksınız. Kanun ve yasalar sürekli olarak değiştiğinden ve bu da örneğin Hartz IV gibi tutarların düzenli olarak yeniden ayarlanmasını gerektirdiğinden, burada somut rakamlara yer vermemeyi uygun gördük. Düzenlemelerin, sosyal yardımların veya nafaka haklarının güncel rakamları için internete bakabilir veya danışmanlık kuruluşlarından gerekli bilgilere ulaşabilirsiniz. Bunlarla ilgili bildirimleri her konu bölümü sonunda ki „AKTÜEL BİLGİLER" kısmında bulabilirsiniz.

Bu kitabin sonunda, VAMV birliğinin eyaletlerdeki şubelerinin adreslerine yer verilmiştir.

1 YABANCILAR HUKUKU HUSUSLARI (AUSLÄNDERRECHTLICHE ASPEKTE)

OTURMA İZNİ (AUFENTHALT)

Aile yaşantınızda değişiklik yapmayı planladığınız takdirde, atacağınız bu adım şu anki oturum statünüzü de etkileyebilir. Türk vatandaşı olarak ikamet hakkınız için İkamet Yasası esas alınmaktadır.

İkamet Yasası vize haricinde, sınırlı oturma izni ve zaman kısıtlaması olmayan yerleşme izni olmak üzere iki değişik oturma iznini daha öngörmektedir. Bunlar ilerideki açıklamalar için önemli rol oynayacaktır. Unutmayınız: müsamaha belgesi dediğimiz „Duldung“ kalıcı oturma izni olmayıp, sınır dışı edilmenin ertelenmesi durumunda tanınan geçici bir kalma hakkıdır.

Yabancılar dairesi ile görüşüp yurtdışında uzun süre kalmak üzere anlaşmaya varmadığınız sürece, altı aydan fazla Almanya dışında kaldığınız takdirde oturma ve yerleşim izniniz sona erer, yani iptal edilir. Bu genel bir uygulama olup, istisna durumlar da mevcut bulunmaktadır. Şayet 15 yıldır yasal bir şekilde Federal Almanya'da yaşıyorsanız, elinizde yerleşme izni bulunuyorsa, geçim garantiniz varsa ve Federal Almanya'nın milli güvenlik ve hür demokratik temel düzenine aykırı bir eyleminiz olmamışsa, bu uygulamadan muaf tutulursunuz.

Üç yılı aşkın bir süredir resmi nikâhlı bir evlilik bağı içerisinde Almanya'da yaşıyorsanız ve/veya elinizde yerleşim izni bulunuyorsa, bu durumda eşinize bağlı olmaksızın, kendinize ait bir oturum iznine sahip olursunuz. Bu, oturum haklarınızda bir değişiklik yapılabileceği korkusu olmadan ailevi durumunuzda istediğiniz kararları alabileceğiniz anlamına gelmektedir. Oturum durumunuzu hiç bir şekilde tehlikeye sokmadan devletin sosyal yardımlarından da yararlanabilirsiniz.

Ancak zaman kısıtlaması taşıyan bir oturum hakkı (Aufenthaltserlaubnis) ile Federal Almanya'da yaşıyorsanız, bu durumda olaylar farklı gelişebilir. Şayet aile birleşimi (Familienzusammenführung) kapsamında eşinizin yanına gelmişseniz, bu durumda oturma izniniz (01. Temmuz 2011 tarihinden itibaren) ilk üç yıl boyunca evliliğinize bağlı olarak verilmektedir. Yabancılar dairesi bu evlilik kavramını, bir ev içerisinde beraber yaşamak şeklinde tanımlamaktadır. Böylece ilk üç yıl içerisinde eşinizden ayrılırsanız, bu oturma izniniz tehlikeye girebilir. Her ne kadar evlilik birliğinin sonu anlamına gelmese de, geçici bir ayrılık bile, oturma izninizin uzatılmasında problem çıkmasına yol açabilir. Aile içerisinde şiddetten dolayı bir kadın koruma evine sığınma gibi durumlarda esas ayrılma tarihini ispat etmek çoğu zaman mümkün olmamaktadır. Genelde 3 yıllık evlilik süresinin hesaplanmasında geçici ayrılık süreler göz önünde tutulmamaktadır.

Kendinize özgü oturum hakkı kazanabilmeniz için doldurmanız gereken sürenin hesaplanmasına, sadece Almanya'da geçirdiğiniz evlilik süreleri dahil edilmektedir. Evliliğiniz daha önceden Türkiye'de kurulmuş olsa bile, bu süre hesaba girmemektedir. Süre, oturma izni aldıktan itibaren işlemeye başlar.

Ancak eşinizin vefat etmesi durumunda kurallar değişir. Bu durumda, evliliğinizin Almanya'da yaşanmış olması ve elinizde oturma izni bulunması şartıyla, hiç bir sürenin doldurulması göz önüne alınmadan, kendinize özgü oturma iznine sahip olursunuz.

Özel nitelikli olağanüstü bir durum söz konusu olduğunda da evliliğin ne kadar zaman sürmüş olduğuna bakılmaz. Türkiye'ye dönmeniz halinde ihtiyaçlarınız karşılanmıyor veya zarar görüyorsa böyle bir olağanüstü durumun varlığı kabul edilir. Bunun söz konusu olduğu durumlar şunlardır:

- anne baba ile görüşme hakkına sahip olan çocuğun yüksek menfaati ve gelişmesi;
- geriye döndüğünüzde orada size ihtiyacınız olan tıbbi bakımın verilmeyecek olması;
- boşanmış bir kadın olarak Türkiye'de dışlanmaya maruz kalacağınız tehlikesi.

Ancak bu konuda yalnızca mevcut hususlar dikkate alınır. Yaşanılan deneyimler, bu konuda yalnızca endişe ve korkunun var olmasının Alman daireleri tarafından yeterli bir neden olarak kabul edilmediğini göstermektedir.

Evlilik bağını sürdürmeniz sizden beklenilmeyecek bir durum oluşturuyorsa bu da olağanüstü bir durum olarak kabul edilir. Özellikle siz veya bu evlilik içerisinde yaşayan bir çocuk bedensel veya psikolojik olarak kötü muamele görüyorsa, böyle olağanüstü bir durumdan söz edilir. Edinilen deneyimlere göre, bu olağanüstü durumunun şahitler veya doktor raporları ve benzerleri ile ispat edilmesi gerekiyor.

Bu süreç içerisinde Sosyal Kanunun İkinci Kitabına (SGB II) veya Sosyal Kanunun On ikinci Kitabına göre (SGB XII) yardım alınsa bile, bu oturum izninin uzatılmasına engel oluşturmaz. Ancak oturma izniniz ilk etapta sadece bir yıl için uzatılır.

TÜRK İŞÇİLERİ İÇİN AVRUPA HUKUKU GENELİNDE ÖZEL DURUMLAR (DIE EUROPARECHTLICHE SONDERSTELLUNG FÜR TÜRKISCHE ARBEITNEHMER/INNEN)

Aile birleşimi kapsamında Almanya'ya geliyorsanız, yanına geldiğiniz eşinizin sahip olduğu çalışma haklarının aynısı size de verilmektedir (İkamet Yasası madde 29 fıkra 5). Eğer eşinizin sınırsız çalışma izni varsa, oturma izniyle birlikte size de aynı özelliklerde bir çalışma izni verilir. Çalışma izni yabancılar dairesi tarafından oturma izni ile birlikte verilir. En kısa zamanda 450 Euro tutarına kadar kazanç getiren küçük boyutlu bir iş (Minijob) veya bir staj yoluyla iş hayatına katılmaya çalışmalısınız ki Avrupa hukuku genelinde Türk işçileri için geçerli özel uygulamalardan yararlanabilesiniz.

Çünkü, Alman iş piyasasına girdiğiniz andan itibaren, Türk vatandaşı olarak size Avrupa hukuku genelinde özel bir durum doğmakta, bu da yabancılar kanunu kapsamındaki statünüzü giderek güçlendirmektedir. Bu hakların temeli Türkiye ile AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu) arasında 12.09.1963 tarihinde imzalanan Ortaklık Anlaşmasıdır (yazının devamında ortaklık anlaşması olarak anılacaktır). Bunun avantajı: aile birleşimi söz konusu olduğunda, 3 yıllık süreyi doldurmadan, eşinizden bağımsız bir şekilde kendinize özgü oturma hakkı alabilmenizdir.

Ortaklık konseyi tarafından ortaklık anlaşması esas alınarak verilen ARB 1/80 ve ARB 3/80 sayılı kararlar ile birlikte Avrupa Adalet Divanı (EuGH) bir çok sayıdaki hükmü ile 1980'lerin ortalarından itibaren Türk vatandaşı olan işçilerin ve aile bireylerinin haklarını giderek güçlendirmektedir.

Günümüzde Türk vatandaşı işçiler ve onların aile fertleri oturum, kazanç getiren bir işte çalışma (istihdam) ve sosyal hukuk konularında, belli şartlarda neredeyse diğer Avrupa üyesi ülke vatandaşları ile aynı haklara sahiptirler.

Türkiye ile Avrupa Birliği Ortak Konseyi'nin ARB 1/80 sayılı kararı madde 6 fıkra 1 uyarınca işgücü piyasasına giriş hakkı, zamanlama açısından kademeli şekilde ve sistematik olarak birbirine dayalı kurulmakta ve Türk işçilerinin Almanya'daki iş piyasasına basamak basamak girmelerini düzenlemektedir. Avrupa hukukundaki özel düzenlemeler, kişinin ülkeye giriş ve oturma hakkını ne şekilde kazandığına bakmaksızın bağımsız olarak uygulanır. Örneğin, oturma izni başlangıçta evlilik hayatının sürdürülmesi için verilmişse, bu durumda evliliğin yıkılması sonucunda oturma hakkına yol açan neden ortadan

kalkmıştır, fakat ARB 1/80 sayılı karar madde 6 fıkra 1 kapsamınca gerekli azami şartlar çerçevesinde kişinin iş piyasasındaki yeri sağlama alınmışsa, oturma izni evliliğin yıkılmasına rağmen uzatılmalıdır (EuGH, C-237/91 nolu davada 16.12.1992 tarihli karar).

Ancak bu anlaşma size, Almanya'ya gelmek ve iş piyasasında çalışmak için herhangi bir hak kazandırmamaktadır. Avrupa hukuku kapsamındaki bu özel durumlardan yararlanabilmeniz için öngörülen şart, Türk vatandaşı olarak düzenli bir şekilde Alman iş piyasasında çalışıyor olmanızdır. Bilinmesi gereken nokta, bu özel durumlar yalnızca işçiler için geçerlidir, dolayısıyla serbest iş sahibi Türk vatandaşları bu anlaşmadan yararlanamamaktadır.

ARB 1/80 sayılı karar, madde 6 fıkra 1'de geçen işçi kavramı Avrupa hukuku kapsamında bir kavramdır. Bir başkasının emri doğrultusunda ekonomik değeri olan fiili ve gerçek bir iş verimi sağlayan ve bunun karşılığında ücret alan işçiler olarak tanımlanır. Siz, Türk vatandaşı olarak eğer kanunen Almanya'ya gelmiş ve aynı şekilde kanuni yollardan işgücü piyasasına girmişseniz, muntazam işgücü piyasasına dahil olmuş bir işçi kabul edilirsiniz.

Bir Türk işçisi olarak Avrupa hukukunun özel uygulamalarından yararlanabilmek için, iş piyasasında düzenli, yani sağlam ve geçici olmayan bir işinizin olması gerekmektedir. Bu nedenle ne müsamaha belgesi (Duldung), ne bir iltica davası ne de ileride ret edilebilecek bir oturma izni başvurusu yeterli gelmemektedir. Şeklen usule uygun alınmış bir oturma izni yanıltma yoluyla elde edilmiş ise, bu durumda düzenli bir iş ilişkisinin olduğu söylenemez.

Avrupa hukukunun özel durumlarından yararlanmak için öngörülen koşulu yerine getirmek için, çalışmak amacıyla oturma izni alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Oturma veya çalışma izninde tarih kısıtlamasının bulunmasının da bir sakıncası yoktur. Örneğin, Avrupa Hukuk Divanı'nın en yeni kararları uyarınca, Au-Pair veya öğrenci olarak buraya gelmiş Türk vatandaşları bile işçi niteliğini taşıyor olup, kendilerine buradan oturum hakkı türetebilirler. Ancak bunun böyle olup olmadığı her bir olayda ayrı ayrı incelenmelidir.

Bir Türk işçisi olarak taşıdığınız özel konum, pekişmekte olan çalışma hakkınızdan doğmaktadır. İşinizin devam etmesini isteme hakkınız, aynı zamanda oturum hakkınızı da kapsamaktadır, çünkü oturum hakkı olmaksızın Almanya'da çalışmanız mümkün değildir. ARB 1/80 sayılı karar, statünüzün pekişmesi için aşağıdaki üç olanağı öngörmektedir:

– Bir Türk vatandaşı olarak, aynı işverende bir yıl boyunca düzenli bir şekilde çalışmışsanız, ARB 1/80 sayılı karar, madde 1 fıkra 1/1 uyarınca aynı işverende geçerli olmak üzere, çalışma izninizin uzatılmasını isteme hakkına

sahipsiniz. İşvereniniz bir yıllık süre bitmeden önce değişirse, bu bir yıllık süre baştan saymaya başlar. Bu uygulama sürenin doldurulmasına kadar devam eder, sizin suçunuz olmadan meydana gelen işsizlik dönemleri de bu uygulama kapsamına girer. Bu süre içinde oturma izninin uzatılması hakkını korursunuz.

– ARB 1/80 sayılı karar madde 1 fıkra 1/2 uyarınca üç yıldan sonra, işveren değişse de, aynı meslekte kalmak suretiyle çalışma izni hakkı doğmaktadır. Üç yıllık sürenin bitiminden önce işveren değiştirilecek olursa, süre baştan saymaya başlamaktadır. Suçunuz olmaksızın doğabilecek işsizlik dönemleri, elde etmiş olduğunuz çalışma statüsünün iptaline sebep olmamaktadır, ancak sürenin hesaplanmasında değerlendirmeye alınmaz (ARB 1/80 madde 6 fıkra 2 ile karşılaştırınız).
– Dört yıl düzenli bir iş ilişkisinden sonra ARB 1/80 sayılı karar madde 6 fıkra 1/3 gereğince iş piyasasına serbest açılma hakkı kazanılmaktadır. Bu hak aynı zamanda işten istifa etme hakkını ve yeni bir iş aramak üzere uygun bir zaman süreci için (altı ay) oturma izni verilmesini isteme hakkını da içerir (ARB 1/80, madde 6 fıkra 1). İş aradığınızı ispat etmeniz için iş ve işçi bulma kurumuna başvurup, kayıt yaptırılması önemlidir.

ALMAN VATANDAŞI BİR ÇOCUĞUN VELAYETİ NEDENİYLE OTURMA İZNİ (AUFENTHALT AUFGRUND DES SORGERECHTS FÜR EIN DEUTSCHES KIND)

Eşlerini terk eden kadınlar genellikle bütün zaman boyunca bakımlarını üstlendikleri ve onların güvendikleri ve örnek aldıkları kişi haline için çocuklarını beraberlerinde götürürler. Çocuğunuz Alman vatandaşı ise, bunun yanı sıra başka ülke vatandaşlıklarına da tabii olsa bile, onun velayetinden dolayı size kanunen oturum alma hakkı doğmaktadır. Geçiminizin temini için Sosyal Kanunun İkinci Kitabına (SGB II) veya Sosyal Kanunun On ikinci Kitabına göre (SGB XII) yardım alıyor bile olsanızda da bu hakka sınırsız bir şekilde sahip olursunuz. Bu da - yasal olarak - istediğiniz gibi yer değiştirebileceğiniz ve eşinizden ve kendi ailenizden bağımsız bir şekilde karar verebileceğiniz anlamına gelir.

Çocuğunuz Hangi Durumda Alman Vatandaşıdır?

Çocuğunuz aşağıdaki durumlarda Alman vatandaşıdır:

– babası Alman vatandaşı olup, çocuk bu evlilik içerisinde dünyaya geldiğinde,
– kendisiyle nikâhlı olmadığınız babası, Alman vatandaşı olup, babalığı

gençlik dairesi huzurunda kabul ettiği veya babası olduğu babalık davası sonucunda ispat edildiğinde.

Bu şekilde soybağı ile Alman vatandaşı olan bir çocuk, yetişkin yaşta bir başka ülkenin vatandaşlığını almak üzere başvuruda bulunur ve Alman makamlarından, Alman vatandaşlığını da buna paralel olarak sürdürme konusunda izin alamadığı takdirde, yalnızca bu durumda, Alman vatandaşlığını kaybeder. Almanya açısından, bu durumdaki çocukların reşit yaşta tabii oldukları vatandaşlıklar arasında herhangi bir seçim yapma zorunluluğu yoktur.

Siz ve eşiniz Türk vatandaşı iseniz ve çocuğunuzun doğum tarihinden önceki sekiz yıldır mutat ikametgâhınız Almanya'da bulunduğu ve yerleşme iznine sahip olduğunuz takdirde, çocuğunuza Türk vatandaşlığının yanı sıra Alman vatandaşlığı da verilir.

Bu durumda çocuğunuz günümüzde geçerli yasalar gereğince, yukarıda sözü geçen durumdaki çocukların (şık 1) aksine, 18 yaşına geldiğinde, sahip olduğu vatandaşlıklar arasında tercih yapmak zorundadır. Çocuğunuz Türk vatandaşlığını sürdürmek kararını alırsa, Alman vatandaşlığını kaybeder. Şayet Türk vatandaşlığından çıkmaya karar verirse, bu vatandaşlığı yitirdiğine ilişkin kanıt getirmesi gerekir. Almanya'da, günümüzde birden fazla devletin vatandaşlığına aynı anda sahip olmak mümkün olmamakla birlikte, istisna durumlar vardır. Eğer, Türk vatandaşlığından çıkmanız mümkün olmuyor veya sizden beklenilmeyecek bir durum oluşturuyorsa veya başka istisna sebeplerin bulunması halinde, birden fazla ülke vatandaşlığını taşımanıza izin verilebilir. Bu durumda, 21 yaşına kadar, bu vatandaşlıkların muhafaza edilebilmesi için izin belgesi çıkarılması gerekir.

İlgili kişiler, Alman makamlarınca bu kayba dair uyarıldıkları halde, 23 yaşına kadar bir tercih yapmazlarsa Alman vatandaşlığını kaybederler. Alman makamlarından yazılı ihtar gelmediği sürece, çocuğunuzun her iki vatandaşlığı da geçerliliğini korur.

İkamet Yasası, sadece bir Alman çocuğun velayeti konu olduğunda oturum için hak tanımaktadır, bu Türk uyruklu bir çocuğun velayetinde geçerli değildir. Yasa böyle olmasına karşın, yabancılar polisi bu yasal hak konusunda karar verirken, velayeti fiilen uygulayıp uygulamadığınızı göz önünde tutabilir. Bunun böyle olduğunun en kesin kanıtı, çocuk ile aile birliğinde yaşamanızdır. Sadece velayetin size verilmiş olması, oturma izni almaya hak kazandığınız anlamına gelmez. Velayetin gerçekten icra ediliyor olması gerekmektedir.

Bu örneğin, size ayrılan görüşme süreleri içerisinde, düzenli olarak çocuğu ziyaret etmeniz ve çocuğun yetiştirilmesi ve bakımına gerçekten katkıda

bulunmanızla sağlanabilir. İkamet Yasası, çocuk ile görüşme hakkına öncelik vermez. Bu çerçevede, oturma izni verip vermemek tamamen yabancılar dairesinin takdirine bağlıdır. Çocuğa bakma ve koruma konusunda Almanya'da devam eden bir durumun bulunması halinde oturma izni verilebilir. Bu karar verilirken daima çocuğun bedensel ve zihinsel gelişmesi ve menfaati (Kindeswohl) göz önünde tutulmakla birlikte, çocuğun menfaatinin tanımı konusunda halen görüş birliği yoktur. Bu nedenle, elinizde sağlam gerekçeler olduğu sürece, yabancılar dairesinin ret edici tutumunu hemen kabullenmek yerine, itiraz edip, hakkınıza ulaşmak için mücadele etmenizi öneririz.

BOŞANMA KARARLARININ VE BOŞANMANIN BERABERİNDE GETİRDİĞİ UYGULAMALARIN TANINMASI VE TENFİZİ (ANERKENNUNG VON SCHEIDUNGSBESCHLÜSSEN UND SCHEIDUNGSFOLGEN)

Almanya'da boşanmak istiyorsanız, tıpkı bir Alman vatandaşında olduğu gibi, bir avukat tutmanız gerekmektedir. Alman mahkemesinin genel olarak tespit etmesi gereken ilk husus, boşanmanızda hangi ülkenin kanunlarının uygulanacağıdır. Bu sorunun cevabı Alman milletlerarası özel hukukunda bulunmaktadır. Bu hukuk, yabancı uyrukluların ilişkin olduğu boşanmalarda, hangi konumda hangi hukukun kullanılması gerektiğini düzenlemektedir. Eğer bir Alman vatandaşı veya başka uyruktaki bir kişi ile evli iseniz ve evliliğinizi Almanya'da yaşamışsanız, genel olarak Alman hukuku uygulanır ve bu durumda nerede evlendiğiniz önem taşımaz. Bunun dışındaki durumlarda, yani siz ve eşiniz Türk vatandaşı olduğunuz sürece boşanmanızda Türk hukuku uygulanır.

ALMANYA'DA VERİLMİŞ BOŞANMA KARARLARININ YURTDIŞINDA TANINMASI (ANERKENNUNG DEUTSCHER SCHEIDUNGSBESCHLÜSSE IM AUSLAND)

Eşiniz ve siz (halen) Türk vatandaşı iseniz, Almanya'daki Aile Mahkemesi Türk boşanma kanunlarını esas almak zorundadır. Bu durumda elinize geçen bir Alman boşanma kararı olacaktır ve bu kararın Türkiye'de tanınması gerekir, çünkü Alman mahkemesinin verdiği bu boşanma kararının Türkiye'de veya Türk hukukunun geçerli olduğu sınırlarda doğrudan yasal bir etkisi yoktur, fakat Türkiye'de açılan davaya kesin delil olarak sunulur. Açılan tanıma davası kesinleşmiş karar şeklinde sonuçlanmadığı sürece boşanma kararı nüfusa işle-

nemeyeceğinden, Türkiye'de hala evli kabul edilirsiniz. Bu miras konularınıza intikal edeceği gibi, kızlık soyadınızı almanıza da engel olur.

Alman mahkemesinin verdiği boşanma kararının tanınması için açacağınız tanıma davası ikinci bir boşanma davası değildir.

Almanya'da boşanmayı Türk boşanma hukukunun dezavantajlı bazı uygulamalarına maruz kalmamak için düşünüyorsanız, bu size bir yarar sağlamaz. Siz ve eşiniz Türk vatandaşı olduğunuz sürece sizin için Türk kanunları geçerlidir.

TÜRKİYE'DE VERİLMİŞ BOŞANMA KARARLARININ ALMANYA'DA TANINMASI (ANERKENNUNG TÜRKISCHER SCHEIDUNGSURTEILE IN DEUTSCHLAND)

Şayet (aynı zamanda) Alman vatandaşı iseniz ve boşanmanız Türkiye'de yapılmışsa, bu durumda Türk mahkemesinin verdiği boşanma kararının Almanya'da tanınması şarttır. Boşanmanızın tanınması için, ikamet ettiğiniz eyaletin adalet idare dairesine başvuruda bulunmalısınız.

BOŞANMANIN BERABERİNDE GETİRDİĞİ UYGULAMALAR İLE VELAYET VE ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURMA DÜZENLEMESİ (SCHEIDUNGSFOLGEN SOWIE SORGE- UND UMGANGSREGELUNGEN)

Boşanmanız Türk hukuku gereğince yapılmış olsa bile, çocuğunuz ağırlıklı olarak Almanya'da yaşıyorsa, velayet ve çocukla kişisel ilişki kurma (görüşme) hakkı ile ilgili düzenlemelerde Alman hukuku esas alınır. Bu uygulama, çocuk haklarının mensup oldukları uyruklardan bağımsız bir şekilde korunmasını sağlayan, 1996 yılında imzalanan milletlerarası Çocukları Koruma Anlaşması'na göre yapılır. O yüzden sadece Alman uyruklu çocuklar için değil, Türk pasaportunu taşıyan çocuklar için de geçerlidir. Bazen boşanma sırasında, örneğin Türkiye'de, Almanya'da verilen velayet ile ilgili karardan farklı bir uygulamaya karar kılınmış olabilir. Farklı velayet düzenlemelerini Türkiye'ye yaptığınız seyahatlerde dikkate almanız gerekir. Bu nedenle, velayet konusunda tek bir kararın çıkarılmasına dikkat etmeniz önerilir!

Boşanma yeriniz neresi olursa olsun, boşanmanın getirdiği, nafaka, emeklilik haklarında yapılacak denkleştirme uygulamalarında, ağırlıklı olarak Almanya'da yaşıyorsanız, Alman hukuku esas alınır. Dolayısıyla boşanmanız Türkiye'de yapılmış olsa da, bunu takiben bir Alman aile mahkemesine, emeklilik haklarında denkleştirme yapılması için, başvuruda bulunabilirsiniz.

Eğer nafaka ödemekle yükümlü eşiniz Almanya'da yaşamıyorsa, nafaka hakkınıza ulaşmanız çoğu zaman zordur. Boşandığınız eşiniz Türkiye'de

bulunuyorsa, bu durumda Almanya'da elde ettiğiniz nafaka kararının önce Türkiye'de tanınmasını sağlamanız gerekecektir.

Ancak boşandığınız eşiniz bir Avrupa Birliği üyesi ülkede yaşıyorsa, bu durumda nafaka sorularını kolaylaştırıcı düzenlemeler devreye girmektedir. Tanıma davasına gerek kalmaz. Avrupa Birliği'ne üye tüm ülkelerde, Alman mahkemelerinin verdikleri kararlar tanınmaya gerek olmaksızın uygulanır. Bu bir Avrupa Birliği yönetmeliğince tüm üye ülkeler için geçerlidir (Avrupa Birliği 4/2009 sayılı nafaka yönetmeliği). Nafaka ödemelerinin yurtdışında tahsili için - Avrupa dahilinde veya haricindeki ülkelerde - yetkili kurum Heidelberg'de bulunan Deutsches Institut für Jugendhilfe und Familienrecht (DIJuF) e.V.'dır. İnternet adresi http://www.dijuf.de.

ENTEGRASYON KURSLARI (INTEGRATIONSKURSE)

Entegrasyon (uyum) kursuna katılma hakkı ve mecburiyeti İkamet Yasası'nda düzenlenmektedir. Bu kurs, Alman yasalar düzeni, kültürü ve geçmişi ile ilgili temel bilgilerin öğretildiği bir yönlendirme kursu (60 saat) ile Almanca dil kursunu (600 saat) kapsar. Entegrasyon kursu bir mezuniyet testi ile biter. Dil imtihanının B1 basamağı düzeyinde bir başarı ile sonuçlanması istenir. Şayet buna ulaşamayacak olursanız, eriştiğiniz düzey size belgelenir.

Almanya'da evlilik birliğinizi yaşamak üzere, ilk kez oturma izni alıyorsanız bu durumda böyle bir entegrasyon kursuna katılma hakkına sahip oluyorsunuz.

Uzun süredir Almanya'da yaşıyorsanız ve en azından basit düzeyde Almanca konuşamıyorsanız, yabancılar dairesi sizde belli bir uyum sağlama gereksinimi görüyorsa veya SGB II uyarınca maddi yardım alıyorsanız ve bu yardımı veren daire bu kursu tavsiye ediyorsa yabancılar dairesi bir entegrasyon kursuna katılmanızı şart koşabilir. Kanun yapıcı bu uygulamayı, Almanca konuştuğunuz takdirde iş piyasasında iş bulma şansınızın daha yüksek olacağı düşüncesinden yola çıktığı için öngörmektedir.

Gitmeniz zorunlu olduğu halde entegrasyon kursuna katılmadığınız takdirde, yapılan maddi yardımlarda kesinti olabilir. Ayrıca kursa katılmayışınız, oturma hakkınızın sağlamlaşması ve ileride Alman vatandaşlığına geçişiniz konusunda da olumsuz etki yapabilir. Yerleşme izni alabilmek ve/veya Alman vatandaşlığına geçmek için başvuruda bulunabilmek için entegrasyon kursunu başarı ile (B1) bitirmiş olmanız gerekir. Entegrasyon kursunu bitirmiş olmanın avantajı ise, vatandaşlığa başvuru hakkını elde

etmek için bekleme süresinin sekiz yıldan yedi yıla inmesidir (Vatandaşlık Yasası madde 10 fıkra 3).

Meslek veya benzeri bir öğrenim amacıyla Almanya'da bulunuyorsanız, bu durumda böyle bir kursa katılma zorunluğundan muaf tutulursunuz. Belli ailevi veya şahsi nedenlerden ötürü bu kursa katılmanız sizden istenemeyecek bir durum oluşturuyorsa, örneğin engelli bir aile bireyinin bakımını üstlenmişseniz veya kendiniz engelliyseniz, bu gibi durumlarda da kursa katılmaktan muaf tutulursunuz. Bir çocuğun bakımını üstlenmek, istisna durumdan yararlanmak için yeterli neden kabul edilmez. Bilakis çocuklu annelerin de katılımını sağlamak için, dil kurslarının, kurs süresince çocukların bakımı için olanak sunması, arzu edilmektedir.

Entegrasyon kursları kişi ve saat başına 2,35 Euro tutmaktadır. Entegrasyon kursuna katılmaya hakkı olmayan kişiler bu miktarı cebinden ödemek zorundadırlar. Onun haricindeki kişiler masraflara saatte 1,20 Euro (son güncelleme: 2013) ile katılmak durumundadırlar. SGB II veya SGB XII kapsamınca yardım alıyorsanız veya dar gelirli olduğunuzdan masrafları üstlenmeniz sizden beklenemeyecek bir durum oluşturuyorsa, masraflara katılmaktan muaf tutulursunuz.

GÜNCEL BİLGİLER

MBE-Danışmanlık Merkezinden (Yetişkin Göçmenler İçin Danışmanlık Merkezi) veya internette Federal Göçmen ve Mülteciler Dairesi BAMF'den (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge) „Das Integrationsportal" adı altında www.integration-in-deutschland.de adresinden bilgi edinebilirsiniz.

2 **ÇOCUK** (DAS KIND)

Doğan her çocuğun kişisel hakları vardır. Şiddet içermeyen eğitim almak her çocuğun hakkıdır. Bedensel cezalandırmalar, psikolojik eziyet ve aşağılayıcı diğer eğitim önlemleri uygulanamaz.

Çocuğun ev içinde uygulanan şiddete karşı korunması için, çocuğa bir zarar gelmesini önlemek üzere şiddet kullanmaya yatkın olan anne veya baba veya üçüncü kişi evden uzaklaştırılabilir.

Çocuk haklarına ilişkin düşüncelerin tümünde amaç, çocuğun yararının odak noktası olmasıdır.

ÇOCUĞUN MENFAATİ (KINDESWOHL)

Bu terimi somut içeriklerle doldurmak, anne-babalar ve özellikle hukukçular ve sosyal pedagoglar için zor bir görevdir. Genel olarak geçerli olan bir tanım yoktur. Çocuğun menfaati; en azından bedensel ve psikolojik olarak sağlam ve sağlikli büyümesi ve gelişmesinin desteklenmesi için tüm gerekli koşulları kapsar. Çocuğun menfaatine uyan bir tutum, onun haklarını, iradesini ve ihtiyaçlarını göz önünde tutar.

ANNE VE BABA – EBEVEYNLİĞİN ÇEŞİTLERİ (MUTTER UND VATER)

Çocuklar, sosyal ve hukuki açıdan çok farklı aile şekilleri içinde dünyaya gelebilir ve büyüyebilirler. Farklı kişiler; biyolojik, hukuki veya sosyal ebeveyn olabilir.

Hiç bir şekilde biyolojik annelik ve babalık değişmez. Biyolojik Anne (Mutter) çocuğu dünyaya getiren kadındır. Biyolojik baba (Vater) çocuğu döllendiren kişidir.

Hukuki annelik ve babalık, çocukla ilgili hukuki ilişkiye göre oluşmaktadır. Annede hukuki annelik, doğumla veya evlat edinmeyle gerçekleşmektedir. Bir çocuğun hukuki babası, çocuk doğduğunda çocuğun annesi ile evli olan kişidir. Anne ve baba farklı bir aile şeklinde birlikte yaşıyorlarsa veya evlilikleri boşanma ile sona ermişse, babalığın tanınması veya mahkeme tarafından tespit edilmesi zorunludur. Baba, babalığın tanınmasını (Anerkennung der Vaterschaft) kabul etmiyorsa, babalık mahkeme tarafından tespit edilebilir. Bir çocuğu evlat edinen de hukuki anlamda babadır.

Biyolojik ve hukuki ebeveynliğin yanında sosyal ebeveynlik de vardır. Bu ebeveynlik ilk sırada çocukla olan ilişkinin düzenlenmesini tanımlar. Sosyal anne veya sosyal baba, çocukla hukuki ilişkisi olmayan, fakat çocukla beraber yaşayan ve çocukla ilgilenen ebeveyn tarafıdır.

VELAYET HAKKI (SORGERECHT)

Velayet hakkı, çocuğun kişi olarak bakımını ve çocuğun malvarlığını kapsar. Anne ve babanın çocuk için müşterek velayet hakkının (gemeinsame Sorge) olması halinde, onlar bu hakkı karşılıklı anlaşarak yerine getirmek ve görüş ayrılıklarında uyum sağlamayı denemek durumundadırlar.

Anne ve babalar, ayrılık veya boşanmadan sonra da müşterek velayet hakkına sahiplerse, çocuk için önemli hususlarda müşterek karar vermeye devam etmek zorundadırlar. Günlük hayat ile ilgili bütün hususlarda ise, çocuk halen hangi ebeveynin yanında kalıyorsa, o tek başına karar verir. Bu hususlara, çocuğun yemesi-içmesi ve uyku saatleri gibi, çocuğun günlük bakımı ile ilgili konular dahildir. Önemli hususlar ile günlük hayatın getirdiği hususlar arasında ayırım yapmak için; kolayca değiştirilebilecek türde kararlar günlük hayatla ilgili kararlardır – zor veya hiç değiştirilemeyecek tarzdaki kararlar önemli kararlar olarak kabul edilir. Önemli karar olarak, örneğin okul, isim ve din seçme kararları sayılabilir.

Evli olan tüm anne babalar, çocuklarına müşterek bakmak zorundadırlar. Anne veya babanın mahkemede tek taraflı velayet dilekçesi verene kadar, bu müşterek velayet, ayrılıktan veya boşanmadan sonra da devam eder. Mahkeme, müşterek velayetin kaldırılmasını çocuğun menfaati için en iyi çözüm olarak değerlendirirse, anne veya babaya tek taraflı velayet verebilir.

Birbirleriyle evli olmayan anne babalar, müşterek velayet beyanında bulunabilirler. Bu durumda evli olmayan anne babalar da çocuk için müşterek ve-

	Günlük Hayat Konuları	Önemli Konular
Beslenme	Plan, alış-veriş, yemek yapmak	Besleyici, vejetaryen gıdalar, tatlı yiyecekler gibi konularda verilecek ana kararlar
Sağlık	Hafif hastalıkların tedavisi, günlük sağlık tedbirleri	Ameliyatlar, sağlık konusunda verilecek ana kararlar (homeopati, aşılar)
İkametgah yeri	Akraba, arkadaş ziyareti, tatil seyahatlerine katılmak	Çocuğun, anne veya babanın yanında kalacağı konusundaki ana karar
Kreş, çocuk yuvası, günlük bakıcı kadın	Çocuğun günlük kalış süresi, bakıcıyla uzlaşma	Kreş, çocuk yuvası, kadın bakıcı seçimi hakkında ana karar
Okul	Hastalık halinde mazeret mektubu, özel etkinliklere, çalışma gruplarına, koro veya orkestraya katılma, ders ödevlerini gözden geçirme, ek ders alma konusu	Okul türünün ve okulun seçimi ile derslerin ve ders bölümünün seçilmesi, öğretmenlerle sınıfta kalma tehlikesi ile ilgili görüşmeler
Eğitim	Hastalık halinde mazeret mektubu	Eğitim yerinin seçimi, eğitim dalının seçimi
Kişisel Görüşme hakkı	Duruma göre kararlar	Kişisel görüşme konusunda ana kararlar
Din sorusu	Dini ayinlere, cami ve din evlerinin diğer etkinliklerine katılma	Din belirleme hususu
Nafaka hakkının talep edilmesi		Alman Medeni Kanun (BGB) md. 1629 uyarınca özel uygulama: çocuğu ile birlikte yaşayan ebeveynin talep hakkı
Günlük çocuk bakımı ile ilgili diğer noktalar	Televizyon seyretme, bilgi sayar oyunu ve süresi, oyun oynama konularındaki ana kararın uygulanması	Bilfiil çocuk bakımının ana soruları: yetiştirme stili, televizyon, seyretme oyuncak türü, eğitimde şiddet, hijyen
Malvarlığı tedbirleri	Duruma göre ferdi kararlar: Banka ve yatırım seçimi	Esas karar: Yatırım ve malvarlığının kullanımı
Statü ve isim soruları		Daima önemli konulardır: isim hakkı, soydaşlık hakkı
Diğer	Giyim, boş zamanları değerlendirmek	Pahalı spor faaliyeti yapmak

Kaynak: Tanja Keller, Das gemeinsame Sorgerecht nach der Kindschaftsrechtreform, Kind-Prax Schriftenreihe, Der Bundesanzeiger 1999 (Nesep Hukuk Reformuna göre Müşterek Velayet Hakkı, Kind-Prax Yayın Serisi, Federal Resmi Gazete 1999)

layete sahip olurlar. Böyle bir velayet beyanının noter huzurunda veya yetkili gençler dairesinde resmi olarak onaylatılması zorunludur. Müşterek velayet beyanın verilmesi halinde, müşterek velayet ayrılıktan sonra da devam eder ve ancak mahkeme kararıyla değiştirilebilir.

Müşterek velayet anne babalara önemli görevler yüklemektedir. Bu nedenle, diğer tarafı ile velayet anlaşması yapmanızı ve şu noktaların anlaşmanın içinde düzenlenmesini öneririz: çocuğun ağırlıkla yaşayacağı yer, okul tatilleri ve diğer tatil günlerinde çocuk ile kişisel ilişki, günlük hayatın getirdiği hususlarla ilgili görev bölüşümü, çocuk nafakası ve anlaşmazlık halinde başvurulacak yol. Böyle bir anlaşma yaparak, müşterek velayetin ileride nasıl uygulanacağını kararlaştırıp, bu şekilde düzenleyebilirsiniz. Anne babalar bu anlaşmayı kendilerince yazıya dökebilirler veya bunun için danışmanların, gençler dairesinin veya avukatların yardımına başvurabilirler. Almanca dilinde yazılmış bir anlaşma örneğini VAMV-Federalbürosundan temin edebilirsiniz.

Velayet anlaşması hukuken bağlayıcı değildir, fakat sizin için ve diğer ebeveyn tarafı için iyi bir yol göstericidir. Çocuğun menfaati gerektirdiğinde, bu anlaşma yürürlükten kaldırılabilir.

Çocuğun menfaatinin tehlikeye girmesi halinde, örneğin anne veya baba haklı sebeplerle çocuğun kaçırılmasından veya başka bir tehlikeli davranıştan korkarsa, endişeli tarafın mahkemeye müracaat ederek geçici tedbir yoluyla velayetin yalnız kendisine verilmesini sağlayabilir. Kararın geçiciliği, esas kararın verilmesine kadar devam eder.

Velayetin tümü yerine bir kısmı da anne-babadan birine devir edilebilir. Kısmi devir günümüzde özellikle çocuğun ikamet yerinin belirlenmesinde yapılır. Bu durumda anne-babadan biri, çocuğun mutat ikamet yeri hakkında tek başına karar verir. Böyle bir kısmi devir işlemi için aile mahkemesine dilekçe vermek mecburiyeti vardır. Bu türde bir dilekçe ancak, anne ve babanın devir işlemini karşılıklı olarak arzu etmesi halinde veya kendilerinin ortak velayetin sadece bir kısmında anlaşmazlık yaşamaları durumumda anlam taşır.

Anne-babanın uyum halinde velayet beyanında bulunmamaları halinde, çocuğun babası ile evli değilseniz, siz anne olarak tek başınıza velayet (alleinige Sorge) sahibi olursunuz. Velayet hakkınız gençlik dairesindeki bir kayyımlık (Beistandschaft) (babalığın tesbiti veya nafaka hakkının gerçekleştirilmesi gayesiyle temsil) nedeniyle de sınırlanamaz. Şayet çocuğunuza kimlik çıkartmak veya benzeri bir işlem için, velayetinin tek olarak sizde olduğunu gösteren bir belgeye (Bescheinigung über das alleinige Sorgerecht) gereksinim duyarsanız, (örneğin "menfi belge" denilen "Negativbescheinigung"), bunu sizin için yetkili gençlik dairesinden temin edebilirsiniz.

Baba müşterek velayeti anne ile beraber üstlenmek istiyor ve anne bunu arzu etmiyorsa, yani anne-baba velayet konusunda anlaşmaya varamıyorsa, baba aile mahkemesine başvurarak, velayetin devredilmesi için dilekçe verebilir. Mahkeme tarafından böyle bir dilekçenin size gönderilmesi halinde, danışman ve uzmanın yardımına başvurunuz. Aile mahkemesi, müşterek velayetin çocuğun menfaatine ters düşmediğine kanaat getirirse, babanın dilekçesini kabul edebilir. Velayetin tek taraflı olarak sadece babaya devredilmesi için de dilekçe verilebilir. Mahkeme eğer, müşterek velayetin mümkün olmayacağı ve babanın velayeti tek başına üstlenmesinin çocuğun menfaati açısından en uygun karar olacağı kanaatine varırsa, bu doğrultuda verilen dilekçeyi kabul eder.

GÜNCEL BİLGİLER

Velayet hakkı ile ilgili güncel bilgileri ve konu hakkında güncel yayınları http://www.familien-wegweiser.de/wegweiser/stichwortverzeichnis,did=38342.html adresinde bulabilirsiniz

KİŞİSEL İLİŞKİ (UMGANG)

Çocuk anne-baba ile kişisel ilişki kurma hakkına (Umgang) sahiptir. Anne ve babanın, yaşanılan aile şeklinden bağımsız olarak, kendi çocuğu ile kişisel ilişki kurma hakkı vardır. Kısaca, velayet hakkının düzenleniş şekline bakılmaksızın, birbirleriyle evli olmayan anne-babanın da, çocuklarıyla kişisel ilişki kurma hakkı vardır.Diğer taraftan anne-babanın çocukları ile kişisel ilişki kurma konusunda yalnız hakları değil aynı zamanda yükümlülükleri de vardır. Kişisel ilişki kurma ilkesi, hem anne hem de baba ile ilişki kurmanın çocuğun menfaatine iyi geleceği inancına dayanmaktadır. Çocuğun menfaatine uygunsa ve gelişmesine yardımcı oluyorsa, büyük anne ve büyük babanın, kardeşlerin, üvey anne ve üvey babanın ve bunların haricinde çocuğa yakın, güvenilen kişilerin de çocukla kişisel ilişki kurma hakkı vardır. Kişisel ilişki düzenlemesini çocuğun ihtiyaçlarına uygun şekilde yapmak, anne ve baba için zor bir görevdir. Anne ve babanın karşılıklı değer yargısı çocuk için büyük bir anlam taşır. Anne ve baba her ne kadar tam anlamda rollerini ve görevlerini yerine getiremiyor olsalar da, onlar çocuğun kendisine ilişkin çizdiği tablo ve kişiliği için önemlidir.

Anne ve babanın çocukla kişisel ilişki kurma haklarını engelsiz yerine getirebilmeleri için, çocuğun diğer ebeveyne karşı olan ilişkisinde yük oluşturacak her şeyden kaçınma yükümlülükleri vardır. Kanunda yapılmış bu

düzenleme "uyumlu davranış kaydı" olarak da tanımlanmaktadır. Bu davranış kaydı, sadece çocuğa bakan anne veya baba tarafı için değil, her ikisi için de geçerlidir. Uyumlu davranış yükümlülüğü devamlı surette veya tekrarlanarak önemli boyutta çiğnenirse, aile mahkemesi kişisel ilişkinin yerine getirilmesi için kişisel ilişki bakımcısı (Umgangspflegschaft) tayin edebilir. Bu durumda mahkeme tayin ettiği kişisel ilişki bakımcısına, kişisel ilişkinin devam ettiği süre için geçerli olmak üzere, çocuğun ikamet yerini belirleme hakkını da devreder.

Anne-babanın, çocuğun hali ve gelişmesi ile ilgili önemli olan bütün konularda birbirlerini karşılıklı olarak bilgilendirmeleri gerekmektedir. Çocuğun menfaatine ters düşmediği sürece, kişisel ilişki kurmak hakkından men edilmiş anne veya baba da bilgi edinme hakkına sahiptir.

Kişisel ilişki kurmada zorluk yaşanacak olursa, önce gençlik dairesinin veya diğer danışma yerlerinin yardım ve desteğine başvurulmalıdır. Anne-baba buna rağmen kişisel ilişki kurmanın düzenlenmesi ve yerine getirilmesi hususunda anlaşmaya varamazlarsa aile mahkemesi, çocukla kurulacak kişisel ilişkinin en önemli hususlarını içeren, bir düzenleme yapabilir. Anlaşmazlıklar bu düzenleme ile de ortadan kalkmazsa, anne-babadan biri mahkemeye kişisel ilişki konusunda aracılık yapılmasına dair dava açılmasını isteyebilir. Bu dava çerçevesinde mahkemenin anne-baba arasında aracılık yapması istenir. Aracılık görüşmesine gençlik dairesi de davet edilebilir. Mahkeme, mahkemece alınan kişisel ilişki düzenlemelerine uymamanın, para cezası, hapis cezası veya velayet hakkının alınması gibi hukuki sonuçlar doğurabileceği hakkında açıklama yapar. Anlaşmazlıkların çözümü mümkün değilse ve çocuğun menfaatinin tehlikeye düşmesi söz konusu ise, mahkeme kişisel ilişki hakkını sınırlayabilir veya tamamen ortadan kaldırabilir.

Örneğin şiddet kullanan bir anne-baba, cinsel istismar veya çocuk kaçırma tehlikesi söz konusu ise, çocuğun kişisel ilişki sırasında korunabilmesinin sağlanması için refakatçi eşliğinde kişisel ilişki uygulaması (begleiteter Umgang) veya kişisel ilişkiden men etme söz konusu olabilir. Örneğin bazı psikolojik hastalıklarda veya çocukla anne-babadan arasında güven ilişkinin önce hazırlanmasının gerekli görüldüğü ve buna benzer durumlarda refakatçi eşliğinde kişisel ilişki uygulamasına başvurulabilir. Kişisel ilişki kurmanın bu şekli genel olarak tarafsız bir yerde (örneğin bir eğitim danışma yerinde) ve üçüncü bir kişinin huzurunda olur (örneğin sosyal pedagog uzman veya sizin güven duyduğunuz bir kişi). Refakatçi eşliğinde kişisel ilişki her zaman için geçici bir önlemdir ve amacı anne veya baba ile çocuk arasında kişisel sorumluluk içeren, emin bir kişisel ilişkinin kurulmasıdır.

Bu şekildeki şahsi ilişki kurma uygulamasında, güvendiğiniz, bu işin uzmanı bir kişinin sizinle beraber olmasına dikkat etmelisiniz. Çocuğun oluşan ortamda kendini iyi hissetmesine dikkat edilmesi, korkularına ve çekingenliğine karşı özenli davranılması önemlidir. Refakatçı eşliğinde yapılan görüşme sırasında, çocuğun ısdırap çektiği ve şaşkın davranış gösterdiği kanaatine varırsanız, bunu mutlaka refakatçı kişiye/kuruluşa belirtiniz. Endişeleriniz dikkate alınmazsa, gerekirse bir avukata danışmalısınız.

GÜNCEL BİLGİLER

Ayrılık ve Boşanmadan Sonraki Kişisel İlişki İçin Yol Gösteren-Ebeveynler Kişisel İlişkiyi Nasıl Çocuğun Menfaatine Uygun Hale Getirebilirler, sipariş adresi www.vamv.de/publikationen/vamv-broschueren

Velayet hakkı ile ilgili güncel bilgileri ve konu hakkında güncel yayınları http://www.familien-wegweiser.de/wegweiser/stichwortverzeichnis,did=38346.html adresinden bulabilirsiniz

Danışmanlık (Beratung)
Anne ve babaların eğitim, beraberlik ile ilgili sorularda, ayrılık ve boşanmada veya velayetle ve kişisel ilişki ile ilgili sorularda danışmaya başvurma hakları vardır. Danışma hakkınızı kullanmayı arzu ederseniz, gençlik dairenize başvurabilirsiniz.

ÇOCUK KAÇIRMAK (KINDESENTFÜHRUNG)

Çocuk kaçırma, velayet hakkının çiğnenmesidir. Bu durum, bir ebeveynin elinde tek başına velayet hakkı veya en azından çocuğun ikamet yerini belirleme hakkı olmaksızın veya diğer ebeveynin iradesine karşı çocuğu yurt dışına götürmesiyle gerçekleşmiş olur. Müşterek velayet hakkı olan anne-babalar çocuğun ikamet edeceği yer hakkında müşterek karar vermek zorundadırlar. Müştereken anlaşarak yabancı ülkeye yapılan bir ziyaretten sonra çocuk geri getirilmediği takdirde de bir çocuk kaçırma olayı söz konusu olur. Çocuk kaçıran hakkında ceza hukuku kapsamında işlem yapılabilir.

Çocuğun kaçırılması korkusu, uluslararası ilişkileri olan bir çok ailelerde, özellikle kriz zamanlarında ve anlaşmazlık durumlarında görülmektedir. Bu korkular, belli belirsiz endişe ve ima etmelerden başlayıp, panik yaratan korku veya açık tehditlere kadar değişik boyutlarda kendisini gösterebilir.

Eşiniz az veya çok ama açık bir şekilde, çocuğunuzu başka bir ülkeye götüreceği tehdidinde bulunuyorsa, muhtemelen sizi en çok yaralanacağız yerden vurarak, sizi baskı altına alarak, çocuk üzerinden belli amaçlara ulaşmaya

çalışıyordur. Belki gelmekte olan ayrılığı kabul edemiyordur? Belki geldiği ülkeye geri dönmek istiyor ve sizi beraber gitmeye zorlamaya çalışıyordur? Belki nafaka ödemelerinden kaçınmak istiyordur? Tabii ki bu tehditlerin altında tamamen farklı düşünceler de yatabilir. Eşinizle konuşarak, onun düşüncelerinin ne olduğunu, güncel durum hakkında nasıl bir tavır takındığını ortaya çıkarmaya çalışabilirsiniz. Deneyimlere göre endişe verici çocuk kaçırma tehditlerinin kaynağı çoğu zaman aile içinde olan fiili anlaşmazlıklara dayanmaktadır. Çocuklarını yabancı ülkeye götüren bir anne veya baba, çoğu zaman ayrılığı nasıl omuzlayabileceğini bilememektedir veya geleceği için henüz bir plan geliştirememiştir.

Önlemler: çocuğun kaçırılması konusunda haklı sebeplerle korkmanız halinde bazı önlemler alabilir ve hukuki yollara baş vurabilirsiniz. Fakat aşağıda belirtilen bu önlemler çocuğun kaçırılmasına karşı kesin bir koruyuculuk sağlamazlar.

- Çocukların pasaportlarını ve doğum belgelerini emin bir yerde saklayabilirsiniz.
- Tek başınıza velayeti almak veya en azından geçici tedbir yoluyla ikamet yerini tayin etme hakkını almak için Aile Mahkemesine dilekçe verebilirsiniz.
- Çocuk yuvasına (Kindergarten) ve okula bilgi verebilir ve çocuğu eşinize teslim etmemelerini rica edebilirsiniz; ancak bunun için çocuğun ikamet yerini tayin etme hakkınızın olması gerekir.
- Yurt dışına çıkışı önlemek için, çocuğun sınır çıkış kapılarına kayıt edilmesini isteyebilirsiniz. Bunu yapabilmek için de, velayetin tek başınıza size ait olduğunu veya çocuğun ikamet yerinin tayin hakkının size verilmiş olduğunu gösteren bir mahkeme kararına ihtiyacınız vardır. Ayrıca mahkeme kararının, çocuğun sınır kapılarına kaydının yapılmasını da içermesi gereklidir. Böyle bir mahkeme kararının alınmasını, sadece tehdidi inandırıcı şekilde izah ederseniz, sağlayabilirsiniz. Alınan karar Koblenz'de bulunan Federal Sınır Koruması Genel Başkanlığına iletilir. Çocuğunuzun gerçekten kaybolması halinde, polisin, gençlik dairesinin, bir danışma yerinin yardımıyla veya kendi başınıza ilgili bilgilerin sınır makamları tarafından kayda geçilmesini sağlayabilirsiniz.

Endişe edilen veya gerçekleşen çocuk kaçırma olayında, Berlin'de bulunan Uluslararası Sosyal Hizmet Dairesi ile ilişkiye geçilebilir: www.iss-ger.de

ULUSLARARASI ÇOCUK KAÇIRMANIN HUKUKİ YÖNLERİNE DAİR LAHEY SÖZLEŞMESİ (HKÜ)
(HAAGER ÜBEREINKOMMEN ZU KINDESENTFÜHRUNGEN)

Bu uluslararası sözleşmenin esasına göre, sizin iradenize karşı yurt dışına götürülen çocuğunuzu geri almak mümkündür. Fakat bu ancak çocuğunuz, Almanya gibi Lahey Sözleşmesini imzalamış bir ülkeye götürüldüğü takdirde mümkün olur. Lahey Sözleşmesinin ana düşüncesi, ebeveynlerin ayrılması halinde çocuğun menfaati ile ilgili alınan kararların, özellikle velayet ve kişisel ilişki hakkı ile ilgili kararların, çocuğun mutat ikametinin olduğu ülkenin mahkemelerince alınmasıdır. Bu sözleşmeye dahil olan bütün ülkelerde çocuğun geri götürülmesini üstlenen özel devlet daireleri belirlenmiştir. Almanya'da bununla ilgili belirlenen daire, Federal Adalet Bakanlığı nezdinde Bonn'da bulunan Merkezi Devlet Dairesi'dir. Çocuğunuzun geri getirilmesi için bu makama müracaat ederek dilekçe verebilirsiniz.

Lahey Sözleşmesi şu anda Almanya'da ve 60'dan fazla diğer devletlerde yürürlüktedir. Bunlara Avrupa ülkeleri, Türkiye, USA, Avustralya, Yeni Zelanda ve bazı Güney Amerika ülkeleri dahildir. Fakat İslam hukukuna dahil devletler sözleşmeye katılmamışlardır. Güncel ülkeler listesini ve diğer bilgileri Federal Merkezi Kayıt Yerinin Website'sinde görebilirsiniz: www.bundesjustizamt.de/sorgerecht

3 GEÇİMİN SAĞLANMASI (EXISTENZSICHERUNG)

SOSYAL HAKLAR AÇISINDAN BAKIŞ (SOZIALRECHTLICHE ASPEKTE)

Türk vatandaşı bir bayan işçi olarak Almanya'daki sosyal ödemelerden yararlanma haklarınız vardır. Sosyal ödemeleri almak hususunda haksızlığa uğratılamazsınız, zira Ortaklık Konseyi Kararı (ARB 3/80), sosyal ödemelerin korunmasını, Alman vatandaşları ile geniş çapta eşitlik getirmek suretiyle güvence altına almıştır. Bu bilhassa ailelere yapılan ödemeler ve geçimi sağlamak gayesiyle yapılan ödemeler için geçerlidir. Ortaklık Konseyi Kararına göre imtiyazlı değilseniz, bu durumda oturma izninize bağlı olarak haklarınız vardır.

Ancak bu, devletten, yatırdığınız primlere bağlı olmayan (örneğin işsizlik parası gibi) ödemeler almanın, oturma iznine olumsuz etkisi olmayacak anlamına gelmez. O sebeple devletten yardım alma dilekçesi vermeden önce, böyle bir dilekçenin oturma izninize nasıl bir etkisinin olacağını öğrenmelisiniz. Burada sadece sosyal haklar ile ilgili kısa bir izahat verilebilir.

Oturma izniniz (Aufenthaltserlaubnis) varsa ve yoksul iseniz, esasen Sosyal Kanunun İkinci Kitabına (SGB II) veya Sosyal Kanunun On ikinci Kitabına göre (SGB XII) yardım almaya hak sahibisiniz. SGB II kapsamında yardımlar, yani işsizlik parası II'yi almanın koşulu, 15 ve 64 yaşları arasında ve çalışacak durumda olmanızdır. Çalışacak durumda olmanız demek, sıhhatiniz yönünden günde en azından üç saat çalışabilir olmanız ve yabancılar dairesinin çalışmanıza izin vermesi anlamına gelir. Eğitim, yüksek tahsil veya çalışmak gayesiyle oturma izni alanların sosyal yardım alması veya iş arayanların temel geçim sağlayan yardımdan (Grundsicherung) yararlanması, genel olarak oturma izinlerinin uzatılmamasına sebebiyet verir.

Eğer işsizlik parası II ve yaşlılık halinde temel geçim sağlayan parayı alamıyorsanız, o zaman geriye sadece sosyal yardım (SGB XII) talep etme imkanınız kalıyor. Fakat uzun süre SGB II ve SGB XII'ye göre yardım alma konusunda dikkatli olunuz. Böyle bir durum, oturma izninizin sağlamlaşmasına, yani yerleşim izninin verilmesine (Niederlassungsgerlaubnis) engel teşkil edebilir.

Yerleşim izniniz varsa, o zaman SGB II ve SGB XII hükümlerine göre verilen ödemeleri alma hakkınız vardır, yukarıda oturma izni izah edilirken belirtildiği gibi.

İnsani nedenlerden oturma izniniz varsa, İltica Edenlere Ödeme Kanununa göre verilen ödemeleri alma haki kazanırsınız.

Almanya'da mültecilere verilen geçici oturma izni (Aufenthaltsgestattung) veya Müsamaha Belgesi (Duldung) ile kalıyorsanız, ne yazık ki sadece sınırlı derecede ödemelerden yararlanabilirsiniz. Bu durumda size İltica Edenlere Ödeme Kanununa göre ödeme yapılacaktır.

Sosyal ödeme almak için dilekçe vermek istiyorsanız, bunu yazılı veya sözlü yapabilirsiniz. İltica Edenlere Ödeme Kanununa, SGB II veya SGB XII'ye göre yardım dilekçesi vermek için genel olarak şahsen orada hazır bulunmanız gerekmektedir.

Sosyal ödemeler kaide olarak geriye dönük olarak ödenmeyip, dilekçenin verildiği aydan itibaren yapılır. Bu nedenle, dilekçeyi mümkün olduğu kadar erken vermeniz önemlidir.

EĞİTİM (AUSBILDUNG)

OKUL (SCHULE)

Bir okulu diploma ile bitirmek (Schulabschluss) için zaman asla geç sayılmaz, zira her ilave eğitim iş piyasasındaki şansınızı yükseltir. Eyaletlere göre bunun farklı şartları vardır. Genel Öğretim Okulunu (Hauptschule) bitirmediyseniz, okulu bitirme çalışmanızda İş ve İşçi Bulma Kurumu (Arbeitsagentur) size iş teşviki çerçevesinde (SGB III) destek verebilir.

Okul bitirmeyi bilahare yapmak için, İkinci Eğitim Yolunu kullanabilirsiniz ve çalışmanızın veya çocuk eğitim izninizin yanı sıra akşam okuluna gidebilir veya halk yüksek okulunda (Volkshochschule) kısmen öğleden önce yapılan kurslara katılabilirsiniz. Çalışmıyorsanız, bir enstitüde okumak suretiyle lise bitirme sınavına (Abitur) girebilir veya meslek okuluna gitmek suretiyle meslek yüksek okulunda okuma yetkisini (Fachhochschulreife) kazanabilirsiniz. Çocuk eğitim izni süresinde okulu bilahare bitirmek istiyorsanız, bu süre

içinde ebeveyn parası (Elterngeld) veya eyalet eğitim parası (Landeserziehungsgeld) alıp alamayacağınız konusunda bilgi edinmelisiniz. Bazı durumlarda iş ve işçi bulma kurumu çocuk bakım masraflarına destek ödeme yapmaktadır.

Okul dairesinden (''Stadtverwaltung'', ''Gemeinde'' veya ''Senat'' adı altında), iş ve işçi bulma kurumunun meslek danışmanlığından, muhtemelen yerel kadınlar görevlisinden ve bulunduğunuz eyaletin eğitim bakanlığından bilgi alabilirsiniz.

MESLEK EĞİTİMİ (BERUFSAUSBILDUNG)

Meslek eğitimi süresinde hamile kaldıysanız, eğitiminizi sonuna kadar devam ettirmek için çeşitli imkanlar mevcuttur. Doğumdan sonra çocuğun bakımını organize ettiyseniz, annelik korunma sürelerinde eğitiminize ara verir ve daha sonra eğitime devam edebilirsiniz. Çocuk eğitim iznini kullanmak isterseniz, bu süre içinde mesleki eğitim ilişkiniz devam eder. Dilerseniz çocuk eğitim izninden sonra meslek eğitiminizi sona erdirebilirsiniz. Meslek eğitiminize ne kadar fazla ara verirseniz, tekrar başlamanız o kadar zor olabilir. Hiç bir şekilde meslek eğitiminizi tamamen feshetmeyiniz zira aksi takdirde yeni bir meslek eğitim sözleşmesi yapmak zorunda kalırsınız ve tamamladığınız eğitim kısımlarını yeni eğitimde kabul ettirmeniz son derece zor olur.

Henüz meslek eğitiminiz yok ve eğitim yapıp yapmayacağınız sorusu ile karşı karşıya mısınız? İş ve işçi bulma kurumundan, ilginizi çeken çeşitli mesleklerde iş bulma şansı ve gelir elde etme imkanları hakkında bilgi alabilirsiniz. Bir işyerinde ilk eğitiminizi yapıyorsanız, iş ve işçi bulma kurumundan meslek eğitimi yardımı (Berufsausbildungsbeihilfe) (BAB) talep edebilirsiniz.

Meslek eğitiminiz yoksa ve okul bitirmediyseniz, o zaman çocuk bakımını, bilahare okul bitirmeyi ve mesleğe tekrar giriş yapmayı bir arada mümkün kılan olanakları soruşturunuz.

Esasen meslek eğitimini tam gün gitmeden tamamlamak mümkündür. Meslek Eğitim Kanununa (Berufsbildungsgesetz – BBiG) göre, bunun için eğitim alan ve eğitim verenin bir dilekçe vermeleri mecburidir. Bu konuda aydınlığa kavuşturulması gereken husus, eğitim alan kişinin finansmanının nasıl olacağıdır. Bu konuda iş ve işçi bulma kurumundan veya kadınlara özel mesleki danışmanlık yerlerinden bilgi alınız. re:init projesinin yarım günlük eğitim projeleri ile ilgili bir haritasını şu siteden bulabilirsiniz: http://tzba.reinit.net/

YÜKSEK ÖĞRENİM (STUDIUM)

Yalnız başına çocuk yetiştiren yüksek öğrenim öğrencilerin geliri çoğu zaman çeşitli kaynaklardan oluşmaktadır. Bunun ana direkleri anne babanın / çocu-

ğun babasının / eşin verdiği nafaka, Federal Eğitim Desteği (BAföG), burslar ve öğrencilerin çalışmasıdır. Bunlara ilave olarak, kira yardımı, çocuk parası, çocuk eğitimi parası, çocuklar için nafaka ödemeleri veya nafaka için avans gelmektedir.

Nafaka (Unterhalt)

Genç yaştaki bekar veya boşanmış anneler, çoğu kez medeni kanuna göre (BGB) ilk tahsillerini maddi olarak karşılamak yükümlülüğünde olan ebeveynlerinden nafaka (Unterhalt) alırlar. Genç yaşta hamilelik veya ayrılma / boşanma durumları aileyle çatışmaları da beraberinde getirdiği için, çoğu kişiler haklarının olmasına rağmen nafakadan vazgeçmektedirler. Böyle bir durum yaşayanlar, konu hakkında danışma yerlerinden bilgi almalıdırlar (örneğin üniversitelerdeki Alman Öğrenci Birliğinin Sosyal Danışma yerinden, VAMV).

Aile dolayısıyla eğitimlerini yarıda bırakan, boşanmış ve ayrı yaşayan veya aile nedeniyle uzun süre ara vermenin sonunda mesleklerine geri dönemeyen kadınlar, medeni kanuna göre (BGB) kural olarak eş nafakası alarak, tahsillerinin maddi yükümlülüğünün devamını sağlama hakkına sahiptirler. Bekar anne ve babalar üç senelik bir süre için bakım nafakası alma hakkına sahiptirler, çocuğun menfaati bunu gerektiriyorsa bu süre daha da uzayabilir. Fakat çocuk nafakası daima önceliklidir.

BAföG

Meslek Eğitimini ve Yüksek Öğrenimi Destekleme Kanunu (Bundesausbildungsförderungsgesetz-BAföG) gereğince eğitim için 670 Euro'ya kadar maddi destek sağlanabilir (2013'deki durum). Ayrıca eğitim gören ve on yaşından küçük en az bir çocuğu olan ve onunla beraber yaşayan ebeveynler için çocuk bakım desteği (Kinderbetreuungszuschlag) ödenir. Paranın yarısını devlet karşılıksız öder, diğer yarısı eğitim bittikten sonra geri ödenmek zorundadır. Unutulmaması gereken nokta: BaföG'in her yıl yeniden istenilmek zorunda olduğu ve geriye dönük geçerli olmadığıdır.

Aylık ihtiyaç şeklinde götürü usulü meblağlar öngören BAföG miktarının yüksekliği eğitim yerine (örneğin lise, yüksek okul) ve kalınan yere (annebabanın yanında veya dışarda) bağlı olarak saptanır. Size ödenen meblağın tutarı özellikle anne ve babanızın gelirlerine, eşinizin gelirine ve / veya kendi gelirinize göre belirlenmektedir.

Bilgiler ve dilekçeler öğrenci kuruluşlarından (Studentenwerk) sağlanabilir. Esas olarak yalnız 30 yaşına kadar eğitime başlamış olan öğrenciler desteklenebilir. Master bölümünde eğitim yapanlar için yaş sınırı 35'dir. İkinci

Eğitim düzeyinde eğitimini yapanlar ve çocuk büyütme süreleri için istisnai düzenlemeler vardır. Destek için verilen azami süre, hamilelik veya çocuğun 10. yaşına kadar bakımı ve eğitimi nedeniyle, aşılmış olsa da destek devam edebilir. Eğer eğitiminizin ve çocuk bakmanızın yanında başka bir gelir elde ediyorsanız, bu durumda çocuklarınız size tanınan muafiyet miktarlarının yükselmesini sağlarlar. Bu da, BAföG'de kesinti yapılmaksızın, yükseltilen muafiyet sınırları kapsamında daha fazla gelir kazanabileceğiniz anlamına gelir.

GÜNCEL BİLGİLER

BAföG miktarlarını, ek gelir sınırını, muafiyet miktarları ve diğer düzenlemeleri www.bafoeg-rechner.de adresinde bulabilirsiniz.

Hastalık Sigortası (Krankenversicherung)

Eğitim yapanlar 14. sömestr veya en fazla 30. yaşın bitimine kadar hastalık sigortası yaptırmak zorundadırlar. Eğitim yapanların çoğu 25. yaşının sonuna kadar, kendi gelirleri asgari sınırını geçmediği sürece, anne ve babalarıyla beraber aile sigortası kapsamındadırlar. Aile sigortasının dışında kalan öğrenciler, bir hastalık kasasında öğrenci aidatıyla sigorta yaptırmak zorundadırlar.

Çocuklarınız sizin üzerinizden hastalığa karşı sigortalı olamıyorlarsa, diğer anne baba üzerinden aile sigortasına katılabilirler. Anne babaların her ikisi de yasal bir hastalık kasasında sigortalı değillerse, çocuklar, masraflarının çoğunlukla büyük anne babalar tarafından karşılanıyor olması koşuluyla, yasal sigortalı olan büyük ebeveynlerden biriyle sigortalı olabilirler. Diğer durumlarda çocukların birey olarak hastalığa karşı sigortalanması zorunludur. Çocuğun sigortası yoksa, sosyal daire (Sozialamt) yoksulluk durumunda çocuk için bütün doktor ve hastane masraflarını üstlenir (SGB XII).

Hastalık sigortası olmayan (hamile) öğrenciler medeni kanuna göre (BGB) doğum masraflarını çocuğun babasından alma hakkına sahiptirler. Çocuğun babası ödeyecek durumda değilse, masrafları sosyal daire karşılar.

Sosyal Yardım / İşsizlik Parası II / Öğrencilerin Çocukları İçin Sosyal Para (Sozialhilfe / Arbeitslosengeld II / Sozialgeld für Kinder von Studierenden)

Öğrenci olarak işsizlik parası II ve SGB XII 'e göre geçiminiz için yardım alamazsınız. Ancak olağanüstü durumlarda geçiminiz için, geri ödemek şartıyla, ödeme yapılabilir. Öğrenciler (SGB II ve SGB XII'ye göre yardım almasalar da), çocukları SGB II'ye göre sosyal para alabilirler. İş ve işçi bulma kurumları (Arbeitsagenturen ve Jobcenter) sosyal para ödemeleri konusunda yetkilidir.

Sömestre izni alan öğrenciler BAföG alamazlar ancak bu süre zarfında SGB II'ye göre kendilerine ödeme yapılması hakkına sahiptirler. Ayrıca, tek başına çocuk yetiştiriyor olmak ve / veya hamilelik nedeniyle artan gereksinimlerin karşılanmasını isteme hakkınız vardır.

Halen öğrenciler ve çocukları için SGB II'ye göre ödemelerin yapılması konusunda bazı belirsizlikler vardır. Bu nedenle, verilen her bilgiyi gözden geçirmek ve danışma birimlerinden en son durum veya alışılan uygulamalara dair bilgi edinmek uygun olur.

GÜNCEL BİLGİLER

www.tacheles-sozialhilfe.de
www.studis-online.de

İŞTE ÇALIŞMAK (ERWERBSTÄTIGKEIT)

Bir Türk vatandaşı olarak çalışma iznine gereksiniminiz vardır. Kadınlar için, bağımsız olarak geçimlerini güvence altına almak, özellikle önemlidir ve bundan çocuk eğitimi ve bakımı süresinde vazgeçmek yerine, gerekiyorsa yalnızca ara verilmelidir. Çocuk eğitim izninin sadece bir kısmının, çocuk doğumundan sonra kullanılması önerilir. Ne kadar fazla ara verirseniz, meslek hayatına tekrar girişiniz o kadar zor olur. Uzun süre mesleğe ara veren anneler, bir taraftan mesleki yeteneklerine güvenlerini kaybederler, diğer taraftan birçok işverenin bakış açısına göre kalifiye durumları azalmış kabul edilir. Meslekten ayrı kalmak, çoğunlukla maddi bağımsızlığın yetersizliğine de yol açar, bu özellikle emeklilikte böyledir. Bu nedenle, çalışmanıza ara vermeniz halinde de işyerinizle ve mesleğinizle bağlantıyı devam ettirmeniz önemlidir. İşvereninin, hasta olanların ve izinde olanların yerine çalışma, yardımcı işleri yapma ve işyeri ile ilgili eğitim imkanlarına ilişkin önerilerini değerlendiriniz.

Çalışmak yalnızca ekmek parası kazanmayı değil, sosyal bağların kurulması ve sürdürülmesi ile kendinize olan güveninizin de artmasını sağlar. Bu yalnız sizin için değil, çocuklarınız için de yararlıdır.

İŞE GERİ DÖNÜŞ – NASIL İŞ BULUNUR? (WIEDEREINSTIEG)

İşe geri dönüşü gerçekleştirmek, verilen ara nedeniyle zor olabilir. İş piyasasındaki gergin durum ve aileye uygun bir iş bulmadaki güçlükler (örneğin değişken iş saatleri arzusu), iş aramayı zorlaştırmaktadır. Eğer işe ara

verirken, geri dönüşünüz için anlaşma yaptıysanız, işe dönüşünüz çok daha kolay olur.

Önce çocuğunuz için iyi, kalifiye bir çocuk bakımı olanağı sağlamalısınız. Bu şekilde tüm gücünüzü iş aramaya ve iş hayatına geri dönüşe odaklayabilirsiniz. Her durumda, en kısa zamanda işsiz ve iş arayan olarak başvurmanız da önemlidir, çünkü ancak bu şekilde size ödemelerin ve SGB II ve SGB III'e göre desteklerin yapılmasını isteme hakkınız olur. Süreleri kaçırırsanız, yapılacak ödemeler çok çabuk kısılır.

İlerdeki işinizle ilgili şartlarınızı ve planlarınızı gözden geçirin, öğrendiğiniz meslekteki bilgilerinizi tazelemenin ve güncelleştirmenin yetip yetmeyeceğini veya başka bir meslek için eğitim yapmanın daha iyi olup olmayacağını ölçüp tartın. Mesleğe geri dönen kadınlar için, iş ve işçi bulma kurumlarının çoğunda (Arbeitsagenturen) özel bir bilgilendirme ve danışma servisi vardır. Başkalarıyla onların işe geri dönüş deneyimleri üzerinde konuşun. Gerekiyorsa kadın danışma yerlerinden (Frauenberatungsstellen), yerel eşitleme yerlerinden (Gleichstellungsstellen) veya iş ve işçi bulma kurumundaki şans eşitliği görevlisinden (Beauftragten für Chancengleichheit) yardım alın.

Hangi iş türünü yapmak istediğinize karar verdikten sonra, iş yeri bulmak için çeşitli yollar vardır. Sadece iş ve işçi bulma kurumunun teklifleriyle yetinmeyin. Kendiniz harekete geçin. İnternetteki, gazetelerdeki, dergilerdeki ve mesleki yayınlardaki iş tekliflerini gözden geçirin. Kamu hizmetlerindeki iş yerleri (Şehir idaresi, postane, mahkeme, mali daireler vs.) Resmi Gazetede veya ilgili internet adreslerinde bildirilmektedir. Resmi Gazete şehir kütüphanelerinde sıkca mevcuttur.

Çalışma Saatlerinin Düzenlenmesi

Çocuğun doğumundan sonra tam gün veya kısmi zamanlı olarak çalışabilirsiniz. Az saatli yardımcı işler veya örneğin haftalık 30 saatlik çalışmayı içeren sabit iş ilişkileri, kısmi çalışma anlamına gelmektedir. Ayrıca, haftalık iş saatleriniz günlere eşit olarak taksim bölünmeyebilir , örneğin haftanın üç gününde tam gün olmasına karşın, diğer günlerde hiç çalışma olmayabilir. En az altı aydan beri, asgari 15 elemanlı bir işyerinde çalışan işçilerin, Kısmi Çalışma ve Süreli İş İlişkileri Kanununa (Teilzeit- und Befristungsgesetz) göre kısmi çalışmayı isteme hakları vardır. Bunun koşulu, işyerine bağlı nedenlerin kısmi çalışma arzusuna engel oluşturmamasıdır. Arzu edilen en uygun durum, çalışanlarla işverenin uyum halinde bir çözüm aramalarıdır.

Doğaldır ki kısmi çalışmanın, faydalarının yanında (aile için daha fazla zaman olması, günlük işlerin kolay düzenlenmesi), dezavantajları da vardır. Çoğu

zaman bu şekilde çalışma, sizin ve çocuğunuzun geçimini sağlayamaya yeterli olmayacaktır. Az çalışmanın, işsizlik ve emeklilik sigortasındaki hakların azalmasına da yol açacağını göz önünde tutmalısınız. İşveren ile iş saatleri konusunda yapacağınız anlaşmanın bir sözleşme ile kalıcı hale getirilmesi önemlidir.

GÜNCEL BİLGİLER

www.bmas.de (>Themen< Button Arbeitsrecht)

Minijob

Cüzi ödeme yapılan iş ilişkileri (Minijob), geçiş dönemi için çözüm aramalarda örneğin; mesleğe yeni giriş yapmada veya ek gelir sağlamada anlamlı olabilir. Cüzi ödeme yapılan iş, aylık maaşın düzenli olarak belli bir sınırı geçmemesidir (örneğin 450 Euro; 2013 deki durum). Çalışılan cüzi işler birden fazla olursa bunlar birbirine eklenerek hesaplanır. Sigortalı ana iş ilişkisinin yanında, en fazla tek bir Minijob çalışılabilir. Tek bir Minijobda çalışıyorsanız emeklilik sigortasına yalnızca cüzi bir aidat yatırırsınız. Dilekçe verirseniz bunu yatırmaktan muaf tutulabilirsiniz. Minijob ile hastalık sigortasına, bakım sigortasına ve işsizlik sigortasına kayıtlı olamamanız büyük bir dezavantajdır. Sosyal sigortalı iş ilişkileri için geçerli olan iş hukuku kuralları (örneğin hastalık halinde maaşın ödenmesi) Minijoblar için de geçerlidir.

GÜNCEL BİLGİLER

www.minijob-zentrale.de,
BMAS'ın vatandaş telefonu, telefon numarası bulmak için: http://www.bmas.de/DE/Service/inhalt.html

ANNENİN KORUNMASI VE ANNELİK PARASI (MUTTERSCHUTZ UND MUTTERSCHAFTSGELD)

Çalışan kadın olarak hamile kaldığınız andan itibaren, hem siz hem de çocuğunuz, işyerinde sağlığa zarar verecek durumlara, maddi kayıplara ve işinizi hamilelik ve doğum bağlamında kaybetme tehlikesine karşı korunursunuz. Bunlarla ilgili bir sıra koruyucu hükümler vardır. Anne olacaklar için, hamileliğin beşinci ayının sonu itibariyle, sürekli ayakta kalmayı gerekli kılan bir çalıştırma, eğer yapılan iş günde dört saati geçiyorsa, genellikle yasaktır. Anne adaylarının bedensel ağır işleri yapması, yürüyen bantta çalışması veya akort işi yapması da yasaktır. Fazla mesai yapmak, gece işi yapmak, pazar ve tatil günleri çalışmak da aynı şekilde bu yasak kapsamına girer. Sınırlı bir şekilde belli iş sahaları için, yasal olarak bu

yasaklara istisna uygulamalar yapılabilir (örneğin hastaneler, lokanta ve otel müesseselerinde). Belli koşullarda doktor raporu ile kişisel çalışma yasağı da konulabilir.

Çalışma yasağı süresince işveren maaşı ödemeye devam etmek zorundadır. Kesinlikle çalışmak istemekte ısrar etmediğiniz sürece, anne adayı olarak doğumdan önceki altı haftayı çalışmak zorunda değilsiniz. Çalışmak istemeniz ile ilgili beyanınızı da her an için iptal edebilirsiniz. Fakat genel olarak: doğumdan sonra 8 hafta, erken doğum veya çok çocuklu doğumdan sonra 12 hafta, çalışma yasağı vardır. Sadece çocuk düşürme durumunda değil, her türlü erken doğumda korunma süresi doğumdan önce kısaltılan süre kadar uzatılır. Böylece annenin korunma süresi ,kesin olarak, en az devamlı 14 haftadır.

İster deneme devresinde çalışın, ister yardımcı iş yapın, ister yan işte çalışın veya kısmi iş (cüzi de olsa) yapın çalışan bütün kadınlar için Annenin Koruma Kanunu (Mutterschutzgesetz) geçerlidir. Hamileliğinizi öğrenir öğrenmez, durumunuzu ve tahmini doğum tarihinizi işvereninize bildirin. Hamilelik süresinde ve doğumdan dört ay sonraya kadar, işten çıkarılmanız yasaktır. (Kündigungsschutz).

Emziren anneler de özel koruma altındadır. İşveren onlara, iş paydoslarında ve – sağlık nedenlerinden dolayı gerekli ise- çalışma saatlerinde, uygun bir odada uzanarak dinlenme olanağı sağlamak zorundadır. Emziren anneler, çalışma saatleri içerisinde emzirme için işe ara verme hakkını kullanabilirler; en az günde iki defa yarım saat veya günde bir defa bir saat. Emzirme zamanı nedeniyle kazanç kaybı söz konusu olmaz. Emzirmede kullanılan zamanın, çalışma süresi başında veya bitiminde fazladan çalışmak suretiyle tamamlanması istenemez ve belirlenen paydos saatlerinden de kesilemez.

Annelik Parası (Mutterschaftsgeld)

Hastalık parası almaya hak sağlayan yasal bir hastalık kasasının üyesi iseniz, annenin korunma sürelerinin devamında günde, bugün itibariyle günlük 13 Euro (2013'deki durum) annelik parası (Mutterschaftsgeld) alırsınız. Korunma süresine girmeden önce almış olduğunuz maaşınız bu miktardan yüksekse, ortalama net maaş farkınızı işvereniniz size destek olarak ödemek zorundadır.

Bağımsız serbest çalışanlar da hastalık kasasından hastalık parası tutarında annelik parası alabilirler. Eşleri üzerinden veya özel sigortalı olan çalışan kadınlar, federal sigorta dairesinden bir defalık annelik parası alırlar. Bu durumda da işverenden destek alma hakkınız vardır. Bunu işvereninizden istemelisiniz.

GÜNCEL BİLGİLER

Yetkili Federal Sigorta Dairesinin internet teklifi: www.mutterschaftsgeld.de
Telefon: 0228 / 619 – 0

EBEVEYNLİK İZNİ VE EBEVEYNLİK PARASI (ELTERNZEIT UND ELTERNGELD)

Ebeveynlik İzni (Elternzeit)

Çalışanlar olarak, çocuğunuzun üç yaşını doldurmasına kadar çocuğun eğitimi için ebeveynlik izni (Elternzeit) alma hakkına sahipsiniz. Eğer daha önce işe geri dönmek isterseniz ve işveren buna razı olursa, ebeveynlik izninizin bir kısmını kullanmayı çocuğun üçüncü doğum gününden sonraya bırakabilirsiniz. Annelik korunma süresi ebeveynlik iznine mahsup edilir. Çocuk eğitim izninin en geç yedi hafta önceden yazılı olarak bildirilmesi ve iki senelik süre içinde, hangi zamanları çocuk eğitim izni olarak kullanacağınızın belirlenmesi zorunludur.

Ebeveynlik izni süresinde iş ilişkinizin feshine karşı korunursunuz (Kündigungsschutz). Ebeveynlik izni, bir birinden bağımsız olarak ebeveynlerin ikisi için de geçerlidir. Bu haklar ebeveynler arasında değiştirilerek, sırayla olmak üzere, arka arkaya veya ebeveynlerin sadece biri tarafından veya eş zamanlı kullanılabilir. Ayrıca, belli şartlar altında, haftada 15 ile 30 saat arası, kısmi çalışma hakkına da sahip olursunuz. Bu isteğinizi, kısmi işe başlamadan en geç yedi hafta önce yazılı olarak bildirmek zorundasınız.

Ebeveynlik parası aldığınız veya ebeveynlik iznini kullandığınız süre boyunca yasal hastalık kasasında aidat ödemek zorunda olmadan doğal olarak üye kabul edilirsiniz. Yasal hastalık kasasında zorunlu değil de kendi isteğiyle (freiwillig) üye olanlar, gerekirse asgari miktar üzerinden, aidat ödemeye devam etmek zorundadırlar. Ebeveyn parası gelir olarak değerlendirilmez, fakat başka gelirler (örneğin kısmi çalışma) aidat ödeme zorunluğunu getirebilir. Çocuğun doğumundan önce eşi üzerinden aile sigortası olanlar için değişen bir şey olmaz. Özel sigortalı olarak çalışanlar aidat ödemeye devam etmek zorundadırlar.

Ebeveyn Parası (Elterngeld)

Oturduğunuz yer veya mutat ikametiniz Almanya'da ise, yerleşme izniniz (Niederlassungserlaubnis) varsa, çocuğunuzla aynı evde yaşıyorsanız, çocuğunuzu eğitiyorsanız ve ona bakıyorsanız, çalışmıyorsanız veya tam gün çalışmıyorsanız (haftada 30 saate kadar), çocuk için velayet hakkınız varsa, ebeveyn parası (Elterngeld) alma hakkınız vardır. Evli olmayan ebeveynler, eğer çocukla aynı evde yaşıyorlarsa ve diğer koşulları yerine getiriyorlarsa, velayet hakkı olmadan da ebeveyn parası alabilirler. Bunun önkoşulu, velayet hakkı olan ebeveynin buna razı olmasıdır. Çocuğun evlat edinilmesi amacıyla ona bakan bakıcı ebeveynler (Pflegeeltern) ve üvey ebeveynler de ebeveyn parası alabilir-

ler. Meslek eğitimi yapanların, okul ve yüksek okul öğrencilerinin de ebeveyn parası alma hakları vardır ve bunun için eğitimlerine ara vermek zorunda değillerdir. Elinizde oturma izninizin olması halinde ebeveyn parası almak için koşulan koşul, Almanya'da devamlı ikamet etmeniz ve oturma izninizin çalışmanıza, halen veya geçmişte, müsaade ediyor olmasıdır.

Ödemenin yapılmasında gecikmeleri önlemek için, ebeveyn parası dilekçesini mümkün olan en erken zamanda vermelisiniz. Ebeveyn parası geçmişe dönük olarak ancak dilekçeden önceki son üç ay için ödenebilir. Dilekçede, hangi aylar için ebeveyn parası almak istediğinizi bildirmek zorundasınız. Her iki ebeveyn tarafının hak sahibi olması durumunda, dilekçenin ikisi tarafından imzalanarak ebeveynlik parasının kime ödeneceği ebeveynlik yerine (Elterngeldstelle) verilmesi mecburidir. Doğum belgesi, gelir ispat belgeleri, annelik korunma ödemeleri hakkındaki belgeler ile işverenin iş saatlerinizi onayladığı belgeyi de dilekçeye iliştirmelisiniz.

Süresi

Ebeveynlik parası çocuğun ilk 14 ayı için istenebilir. Bir ebeveyn tarafı, en az iki ay ve en fazla 12 ay ebeveynlik parası alabilir. Buna, ebeveynlerin ikisi de eğitim parasını kullanacaklarsa ve onların en az iki aylık kazancı kaybolacaksa, iki aylık bir miktar daha eklenir. Çocuğunuz için tek başınıza velayet hakkınız veya çocuğunuzun ikamet yerini belirleme hakkınız (veya muvakkat tedbir kararı) varsa, diğer ebeveyn ile aynı evde oturmuyorsanız ve sizin ebeveyn parası süresi içinde iki aylık gelir kaybınız varsa, 14 aylık ebeveyn parasını tek başınıza alma hakkınız vardır. Bunun koşulu, doğumdan önce elde edilen gelirin azalmış olmasıdır. 14 ay boyunca çalışmayan ebeveynlere ödenen asgari miktarı almak mümkün değildir. Çalışmayan ebeveynler, 14 ay için ödenecek en az miktarı alamazlar. Çocuk eğitim parasını iki yarım aylık miktar olarak da alabilirsiniz. Bu durumda eğitim parası alma süresi 28 aya çıkabilir. Annelik ödemeleri (örneğin yasal hastalık kasasından alınan annelik parası, işverenin destek ödemesi) alıyorsanız, bunlar çocuk eğitim parasından kesilir ve anne tarafından alınan ebeveyn parası aylıkları olarak kabul edilir.

Miktarı (2013'deki durum)

Ebeveyn parasının yüksekliği, başvuruda bulunan kişinin, çocuğunun doğumundan önce aldığı net maaşa göre belirlenir; bir defalık ödemeler (örneğin noel parası) dikkate alınmaz. gelir miktarına göre, % 65'den % 67'ye kadar karşılanır. Net gelir 1.000 Euro'nun altında ise, karşılanacak miktarı adım adım tamamına kadar yükseltilir.

Ebeveyn parası alma süresinde kısmi çalışma yaparsanız, kayba uğrayan gelir, yani doğumdan önce ve doğumdan sonraki geliriniz arasındaki fark giderilir. Ebeveyn parası asgari 300 Euro ve azami 1.800 Euro tutmaktadır. Esas alınan, çocuğun doğumundan veya annelik korunmasının başlamasından önceki on iki takvim ayıdır. Bu miktardan ortalama aylık gelir hesaplanır. Daha büyük bir çocuk için alınan annelik veya ebeveyn eğitim parası ve hamileliğe bağlı hastalıklardan dolayı kayba uğrayan aylardaki gelirleriniz de dikkate alınmaz. Bunun yerine o dönemlerden önceki aylar hesaplama için değerlendirmeye esas alınır. Sadece serbest işten veya bir işverenin yanında çalışmaktan elde edilen ve vergiye tabi tutulan gelir hesaba katılır. Çocuğun doğumundan önceki sene çalışmadıysanız, 300 Euro olan asgari miktarı 12 ay boyunca alma hakkınız vardır.

Çok Çocuklu Doğum Zammı ve Kardeş Ödülü
(Mehrlingszuschlag und Geschwisterbonus)

İkiz veya üçüz çocuk bekliyorsanız, ebeveyn parası, ikinci çocuk ve ondan sonraki her bir çocuk için 300 Euro tutarında yükseltilir. Çocuğun doğumunda, üç yaşından küçük bir çocukla veya altı yaşından küçük iki çocukla beraber yaşıyorsanız, ebeveyn parası yükselir. Bu durumda, en büyük çocuğun üç yaşına veya altı yaşına gelmesine kadar, hesaplanan ebeveyn parasına % 10 ek ödeme alırsınız.

Ebeveyn Parası ve Maaş Yerine Ödemeler, Sosyal Yardımlar ve Nafaka
(Elterngeld und Entgeltersatzleistungen, Sozialleistungen und Unterhalt)

Doğumdan önce, gelir hesaplama süresinde maaş yerine geçen başka ödemeler (örneğin işsizlik parası I, emeklilik parası, hastalık parası), burs veya BAföG ödendiyse, bunlar ebeveyn parası için yapılan gelir hesaplamasında gelir olarak dikkate alınmaz. Maaş yerine geçen ödemeler (örneğin işsizlik parası I, emeklilik parası, hastalık parası) ebeveyn parası alınan sürede, çocuğun doğumundan önceki gelir yerine geçen para olarak ödendiyse, bu paralar ebeveyn parasından kesilir ve ebeveyn parası hakkını azaltır. Fakat; maaş yerine yapılan diğer ödemelerin yanı sıra, 300 Euro tutarındaki asgari ebeveyn parası (2013'deki durum) her durumda alınabilir.

İşsizlik parası II veya sosyal yardım alınması halinde ebeveynlik parasının tamamı, asgari miktar da dahil olmak üzere, gelir olarak kabul edilir. Çocuğunuzun doğumundan önce işsizlik parası II veya sosyal yardım aldıysanız ve aynı zamanda çalıştıysanız, ebeveyn parasının nazara alınmadığı bir muafiyet meblağı uygulanır. Bu meblağ doğumdan önceki gelirinize eşit olur, ancak

en çok 300 Euro tutarındadır. Bu miktara kadar ebeveyn parası belirtilen ödemelerle mahsup edilmez, şöyle ki; bu miktarı bahsedilen ödemelerin yanında alırsınız.

GÜNCEL BİLGİLER

Çocuk eğitim parası ile ilgili düzenlemeleri ve hesaplama yöntemini Aile Bakanlığının internet sayfasında bulursunuz: http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/familie,did=76746.html veya http://www.familien-wegweiser.de/wegweiser/stichwortverzeichnis,did=75670.html

ÇOCUK BAKIM PARASI (BETREUUNGSGELD)

Haziran 2013'den sonra, 1 ile 3 yaş arası çocuklarını devletin desteklediği çocuk yuvalarına göndermeyen ebeveynler devletten ayda 100 veya 150 Euro (Nisan 2014'den itibaren) alacaklardır. Çocuk Bakım parasıyla (Betreuungsgeld) ilgili daha yakın ve ayrıntılı bilgiler için adres: www.familien-wegweiser.de

ÇOCUK PARASI VE VERGİLER (KINDERGELD UND STEUERN)

Çocuk parası (Kindergeld) gelir vergisi hukukunun bir parçasıdır. Ebeveynlerin çoğu çocukları için çocuk parası alırlar. Gelir (brüt) belli bir boyutu aşarsa, çocuk parasının yerine çocuklar için vergiden muaf tutulan meblağlar devreye girmektedir. Hangisinin daha avantajlı olduğunu, vergi dairesi vergi belgesinde hesaplamaktadır. Vergi belgesinin üzerinde, çocuk parasının mı yoksa muafiyet miktarının mı esas alındığı belirtilir. Her iki seçenekte de çocuğun asgari geçimi vergiden muaf tutulur. Çocuk parası ayrıca aile için teşvik hissesi bulundurur.

Çocukla ilgili, vergi yükünü azaltıcı bir dizi düzenlemeler Alman Gelir Vergisi Kanunu'nda yer almaktadır.

Çocuk Parası (Kindergeld)

Şimdiki durumda ebeveynler 1. ve 2. çocuğa kadar, her biri için aylık 184 Euro çocuk parası (Kindergeld) almaktadırlar. Üçüncü çocuk için çocuk parası 190 Euro tutmaktadır ve dördüncü çocuktan başlayarak çocuk başına 215 Euro (2013'deki durum) ödenmektedir. Çocuk parası, bulunduğunuz yerin iş ve işçi bulma kurumuna bağlı olan aile kasalarından (Familienkassen) dilekçe ile talep edilmek zorundadır.

Çocuk parası gelire bakılmaksızın 18 yaşına kadar ödenir. 18 ile 25 yaş arası olan çocukların çocuk parası alma hakkının koşulu, meslek eğitimini veya ilk yüksek tahsilini yapıyor olmasıdır. Eğitim yerinin olmaması nedeniyle meslek eğitimine başlayamayan veya devam edemeyen çocuklar için, meslek eğitimini

yapan çocuklara uygulanan düzenlemeler uygulanır. İşsiz olan çocuklara 21 yaşına kadar çocuk parası ödenir.

Ayrı yaşayan ebeveynler çocuk parasının yarısını talep etme hakkına sahiptirler. Bu nedenle vergi kartlarına, her çocuk için muafiyet miktarının yarısı işlenmektedir. Çocuk parasının paylaştırılması „ikiye bölme esasına" („Halbteilungsgrundsatz") göre olur: Çocuğun yanında yaşadığı ebeveyn çocuk parasının tamamını alır. Buna karşılık nafaka ödemekle yükümlü ebeveyn, ödemesi gereken nafaka meblağından çocuk parasının yarısını keserek, geri kalan miktarı çocuğa öder. Bu şekilde nakit nafaka ödeme yükümlülüğünde olan ebeveyn çocuk parasındaki kendi payını almış sayılmaktadır.

GÜNCEL BİLGİLER

www.familien-wegweiser.de, arama kelimesi: Kindergeld

Çocuklar İle İlgili Vergiden Muaf Meblağlar
(Freibeträge Kinder)

Çocuklar dolayısıyla vergiden muaf tutulan meblağlar Federal Hükümetin asgari geçim raporuna göre ayarlanır ve belirlenir. Çocuğun asgari eşya ihtiyacı ile ilgili muafiyet miktarı, güncel olarak senede 4.368 Euro'dur. Çocuğun bakımı ve yetiştirilmesi veya eğitimi için geçerli muafiyet miktarı ise bugün için senelik 2.640 Euro tutarındadır. Böylelikle çocuklar için tanınan vergiden muaf miktarın toplamı 7.008 Euro'dur (2013'deki durum). Muafiyet miktarı yalnız başına çocuk yetiştirenler, yani ayrı yaşayanlar veya boşananlar için, her ebeveyn adına 3.504 Euro tutarındadır. Vergi kartında „yarım" çocuk kaydının bulunması bununla açıklanabilir.

Yalnız başına çocuk yetiştirenler için önemli bir diğer nokta ise; eğer nafaka yükümlüsü olan ebeveyn ödemek zorunda olduğu nafakanın yüzde 75'inden azını ödüyorsa, diğer ebeveyn çocuk muafiyet miktarının diğer yarısının da kendi vergi kartına geçirilmesi için vergi dairesine dilekçe yoluyla başvurabilir. Yani çocukla beraber yaşamayan ebeveyn, nafakanın yüzde 75'inden az ödeme yapıyorsa, vergi dairesi muafiyet miktarının tamamını, yalnız başına çocuk yetiştirenin ebeveynin vergi kartına kaydetmek zorundadır. Devir işleminin, Nafaka Avans Kanunu (Unterhaltsvorschussgesetz) kapsamında ödeme yapılan aynı dönem içerisinde, ayrıca devir işleminin uygulanması mümkün değildir. Çocuk yalnızca yalnız başına çocuk yetiştiren ebeveynin evinde kayıtlı ise, muafiyet miktarının diğer yarısı da basit bir dilekçe ile bu ebeveynin vergi kartına geçirilebilir. Fakat: böyle bir durumda diğer ebeveyn çocuk bakım

masraflarını ödediği veya çocuğa önemli ölçüde baktığı gerekçesi ile buna itiraz ederse, devir işlemi gerçekleştirilemez.

Çocuk Bakım Masrafları (Kinderbetreuungskosten)

Yalnız çocuk yetiştiren ebeveynler, 14. yaşını doldurmamış çocuklar için ödedikleri çocuk bakım masraflarını vergiden indirebilirler. Vergi dairesi, çocuk yuvalarının veya günlük bakıcı için yapılan masrafların üçte ikisinin, belirlenen en üst sınıra kadar (2013: senelik 4.000 Euro) vergiye tabii gelirden düşülmesini kabul eder. Yapılan masrafların belgelerle kanıtlanması gereklidir. Vergi dairesi bakım masraflarını vergilendirilecek gelirden indirir ve bunu vergi tahakkuk belgesinde gösterir.

Yalnız Çocuk Yetiştirenler için Vergi İndirim Miktarı (Entlastungsbetrag für Alleinerziehende)

Yalnız başına çocuk yetiştiren ebeveynler için vergi indirim meblağı (Entlastungsbetrag) güncel olarak senede 1.308 Euro tutmaktadır (2013'deki durum). İndirilen bu miktar, vergi sınıfı 2'de (Steuerklasse 2) göz önünde tutulduğundan bu sınıfta bulunan ve yalnız başına çocuk yetiştiren ebeveynler sene boyunca zaten daha az vergi ödemektedirler. Yalnız başına çocuk yetiştiren ebeveynlerin vergi sınıfı 2'yi veya bu vergi indirimini kullanabilmeleri için, çocuk parasını aldıkları en az bir çocukla beraber yaşıyor olmaları ve hanelerinde başka yetişkin bir kişinin (örneğin bir büyük anne) ikamet etmemesi zorunludur. Çocuğun, kendisini yalnız başına yetiştiren ebeveynin yanında asıl veya ikinci ikamet adresiyle kayıtlı olması da zorunludur. Eğitim yapan (okul, mesleki eğitim) ve çocuk parası alma hakkı olan reşit çocuklar da, aynı ikamet yerinde yaşıyorlarsa, vergi indirim meblağından yararlanma hakkı vardır. Vergi dairesinin vergi indirim meblağını vergi tahakkuk belgesinde kayda alıp almadığını kontrol ediniz.

GÜNCEL BİLGİLER

Çocuk parası için ayrıntılı bilgilere bakınız:
http://www.familien-wegweiser.de/wegweiser/stichwortverzeichnis,did=39986.html
Vergi hukuku sorularının kapsamlı cevabı için bakınız http://www.finanztip.de

HASTALIK SİGORTASI (KRANKENVERSICHERUNG)

Çocuklarınızın şimdiye kadar eşinizin yanında aile sigortası çerçevesinde (Familienversicherung) aidat ödemeden sağlık sigortasının olması durumunda, bu sağlık sigortası boşanmadan sonra da çocukların masraflarını karşılar. Kendiniz kanuni

bir sağlık sigortasının üyesi iseniz, çocuklar sizin üzerinizden de aidat ödemeden sigortaya dahil edilebilirler. Ebeveynlerden birinin kanuni sağlık sigortasının olmaması, toplam gelirinin kanunen sigortalı diğer ebeveynin gelirinden fazla ve senelik maaş sınırını düzenli bir şekilde aşar olması halinde, çocukların aidat ödemeksizin aile sigortası üyesi olması mümkün değildir. Sigortanızın olmaması halinde, boşanmadan sonra kendi sigortanızla kendiniz ilgilenmek zorundasınız.

Eşiniz kanuni bir sağlık sigortasının veya onun yerine geçen yedek bir sigortanın üyesi idiyse, boşanma kararının kesinleşmesinden sonra üç aylık bir süre içinde, bu sağlık sigortasına yazı yazarak, kendi arzunuzla üye olmak istediğinizi bildirebilirsiniz. Eşinizin, şart koşulan süre kapsamında önceden de sigortalı olduğunuzu (yani son on iki ay boyunca veya son beş sene içinde toplam en az 24 ay kanuni sağlık sigortasında üye idiyseniz) ispatlaması halinde, sağlık sigortası üyeliğinizi sürdürmek zorundadır. Kendi isteğinizle kanuni sağlık sigortasına girmenizin, yeni bir özel sağlık sigortası yaptırmanızla karşılaştırıldığında, bekleme süresinin olmaması ve bir çok hallerde sigorta aidatlarının daha düşük olması gibi yararları vardır. Bu nedenle, sigorta sorununun boşanmadan hemen sonra aydınlığa kavuşturulması çok önemlidir.

Sağlık sigortası üyesi olmayıp, sosyal yardım alan kişilerle kanuni sağlık sigortaları ilgilenir. Sağlık sigortasını kendiniz seçersiniz ve bu sigorta size sağlık sigortası kartınızı gönderir. Yani üye olmadan, üyelere verilen hizmetlerin aynısından yararlanırsınız.

EMEKLİLİK, YAŞLILIK GÜVENCESİ
(RENTE, ALTERSSICHERUNG)

Almanya'da yaşlılık güvencesi üç dayanak üzerine kurulmuştur: yaşlılık sigortasının ana direği olan kanuni emeklilik sigortası, işyerinin yaşlılık emekliliği ve özel emeklilik. Alman emeklilik hukuku, devamlı surette tam gün çalışıldığından ve sağlam evliliklerin varlığından yola çıktığı için, kanuni emeklilik sadece aralıksız, yani 45 sene çalışanlar ve her zaman ortalama gelir elde edenler için yaşlılıkta yeterli bir geçim güvencesi oluşturur. Düşük gelirler ve işten uzun süre ayrı kalmak, yaşlılıkta emeklilik maaşının çok düşmesine yol açar. Yaşlılıkta güvenceli olmak için, çeşitli emeklilik seçeneklerinin bir araya getirilerek, birbirleriyle kombine edilmesi önerilir.

Kanuni Emeklilik Sigortası
(Die gesetzliche Rentenversicherung)

Üç emeklilik çeşidi vardır. Bunlar, yaşlılık emekliliği, işgücü azalması nedeniyle emeklilik ve ölüm nedeniyle emeklilik. Emeklilik hakkını kazanmak

için, önce aidatları ödemiş ve belli şahsi ve sigorta mevzuatı ile ilgili şartları yerine getirmiş olmanız gerekmektedir. Kanuni emeklilik hakkını elde etmek için, 5 senelik bir genel bekleme süresi (allgemeine Wartezeit) vardır. Bunun dışında başka bekleme süreleri de mevcuttur. Örneğin uzun seneler sigortalı olup da 45 sene çalıştığını gösterenler, kesintiye maruz kalmadan daha erken emekliliğe ayrılabilir. Emeklilik Sigorta Kurumundan, hamilelik, annelik korunması veya işsizlik süreleri gibi hesaba katılan sürelerle ilgili bilgi alınız.

Önemli: Çocuk Yetiştirme Zamanları (Kindererziehungszeiten) emeklilikte aidat ödenen süreler olarak kabul edilip, hesaba katılmaktadır. 1992'den sonra doğan bir çocuğu yetiştirdiğiniz süre içerisinde, doğumdan sonra ilk üç sene aidat ödemeksizin emekli sigortasında üyeliğiniz saymaya devam eder. Genel olarak çocuk yetiştirme zamanları anneye tanınır. 1992'den önce doğan çocuklar için, çocuk yetiştirmeden dolayı göz önünde tutulan zorunlu sigorta süresi, güncel olarak üç değil sadece bir yılı kapsamaktadır.

Çocuk yetiştirme zamanları gelir ortalamasının yüzde yüzüne kadar kayda alınır. Çocuk yetiştirme süresi içerisinde çalışmanız halinde, çalışmakla elde ettiğiniz emeklilik primleri eş zamanlı aidat sürelerine, aidat ölçü sınırına kadar eklenir.

Emeklilik çizelgenizde boşluklar varsa, bu boşlukları gereğinde aidatları kendi cebinizden sonradan ödemek suretiyle doldurabilirsiniz.

Emekliliğinizin yüksekliği (Höhe) her şeyden önce, çalışırken yatırdığınız aidatların yüksekliğine ve sigortalı çalışma sürenize bağlıdır. Devamlı Minijob'da çalışılarak, ancak cüzi miktarda, yani aylık iki üç yüz Euro kadar bir emeklilik hakkı biriktirilebileceği göz önünde tutulmalıdır. Gine de Minijobda çalışan bir kadın olarak hak ettiğiniz yasal emeklilik sigortasından vazgeçmeyin. Çünkü Minijob emeklilik aidatlarıyla emeklilik hakkınız, çok yavaş bir şekilde çoğalıyor olabilir ama burada önemli olan nokta, bu aidatlarla emeklilik hakkını da kazanıyor veya kazandığınız bu hakkı koruyor olmanızdır. Bunun haricinde özel emeklilikte teşvik imkanlarını elde etme hakkınız olur ve çalıştığınız zamanlar beş senelik bekleme süresinde hesaba katılır.

GÜNCEL BİLGİLER

www.deutsche-rentenversicherung.de; halk için ücretsiz arama hattı:
Tel. 0800 / 10 00 48 00

Yaşlılık Emekliliği (Altersrente)

Belli yaş sınırına gelmiş ve ilgili bekleme sürelerini yerine getirmiş herkes yaşlılık emekliliği (Altersrente) almaya hak kazanır. Genel yaşlılık aylığı elde

etmek için 67. yaşınızı tamamlamış ve beş senelik sigorta süresi şartını yerine getirmiş olmak mecburiyetindesiniz. Bu emeklilik tarzında, emeklilik maaşınıza ilaveten sınırsız ek gelir elde edebilirsiniz.

Yaşlılık emekliliği için yaş sınırı 2012'den beri adım adım 65'den 67'ye yükseltildi. Lütfen bununla ilgili, sizin için yetkili emeklilik sigortası kurumundan veya Alman Emeklilik Sigortası Birliğine ait broşürlerden bilgi alınız (www.deutsche-rentenversicherung.de).

Ölümden Dolayı Emeklilik Hakkı (Anspruch auf Rente wegen Todes)
Bu emeklilik, geride kalanlara, ölen kişinin ölümüne kadar yaptığı ödemelerin karşılığı olarak ödenir. Kanuni emeklilik sigortası, çocuklar için yarı ve tam yetim emekliliklerini (Halbwaisen- und Vollwaisenrenten) tanımaktadır. Yarı yetim emekliliği alma hakkı, yetimin nafaka ödeme yükümlülüğü olan bir ebeveyni halen yaşıyorsa ve ölen ebeveyn beş senelik genel bekleme süresini doldurduysa, doğar. Yarı yetim emekli hakkı, sigortalı kişinin emeklilik maaşının yüzde 10'u tutarındadır. Buna ilaveten, ölenin sigortalı çalışma zamanlarının sayısına göre belirlenen bir zam eklenir. Çoğunlukla bu tarzdaki maaşların çok düşük olmasından dolayı, yetim emeklisine ek olarak sosyal para veya nafaka avansına başvurma hakkınız da mevcuttur.

Yetimin kendisine nafaka ödemekle yükümlü bir ebeveyninin hayatta kalmaması halinde, kendisine tam yetim emekli hakkı doğar. Ölen iki ebeveynin genel bekleme sürelerini doldurmaları halinde, tam yetim emekli hakkı ölen iki ebeveynin sigortalarından hesaplanır. İki ebeveynin emekliliklerinin yüzde 20'si, yukarıda da bahis olunan zam ile birlikte, tam yetim emekli hakkını oluşturur. Yetim emeklilik hakkı, eğer çocuk onların evinde kalmışsa veya geçimi ağırlıklı olarak onlar tarafından karşılanmışsa, üvey ebeveynin, bakım ebeveynin (Pflegeeltern) veya büyük ebeveynin ölümü sonrası da söz konusu olabilir. Yetim emekliliği sınırsız olarak 18 yaşın bitimine kadar ödenir. Bunun haricinde yetim emeklilik alma hakkı, yetimin okul veya meslek eğitimi yapması, kendiliğinden sosyal / çevresel yıl hizmeti vermesi veya engelli olmasından dolayı kendi geçimini sağlayamaması halinde, 27. yaşının sonuna kadar ödenir. Çocuğun 18 yaşından sonra, belli muafiyet sınırlarını aşarsa, kendi gelirinin yüzde 40'ı hesaba katılır.

Dikkat: Yarı yetim emekli maaşı alması halinde, çocuğunuz sizin yanınızda aile sigortalısı olamaz. Çocuk, bağımsız olarak emeklilerin sağlık sigortasında aidatla sigortalı olmak zorundadır.

Emeklilik sigortası olan eşinizin ölmesi halinde, dul kalan eş olarak, dilekçe vermek suretiyle, geride kalanlara ödenen dul emeklilik hakkını talep edebilir-

siniz. Kanun dul emekliliğinde küçük ve büyük dul emekliliği (Witwenrente) olmak üzere ayırım yapmaktadır.

Dikkat: Aşağıdaki düzenlemeler sadece, evli çiftin yaşı büyük olan üyesinin, emeklilik reformu yürürlüğe girdiğinde (1.1.2002) yaşının en az 40 olması halinde, şu anki dullar ve eşler için geçerlidir.

Eğer ölen eş genel beş senelik bekleme süresi şartını yerine getirdiyse, kendisine düşmesi gereken tam emekliliğin % 25'ini dul kalan eş, küçük dul emekliliği olarak alır. Küçük dul emekliliği alıyorsanız, bu 45 yaşınızı bitirdiğiniz an otomatik olarak büyük dul emekliliğine dönüştürülür. Küçük dul emekliliğinin büyük dul emekliliğine geçmesi için yeni bir dilekçe vermek zorunluğu yoktur. Bu sadece, daha önce iş gücünüzün azalması durumunda gereklidir.

Eğer ölen eş genel bekleme süresi şartını yerine getirdiyse ve buna ilaveten siz 18 yaşından küçük bir çocuğu büyütüyor veya ortak oturduğunuz evde engelli bir çocuğa – 18. yaşından büyük olsa da – bakıyorsanız veya mesleğinizi yapma yeteneğiniz veya çalışma yeteneğiniz yoksa veya 45 yaşından daha büyükseniz, ölen eşinize düşmesi bahis konusu olan tam emekliliğin yüzde 60'ını alırsınız. Geriye kalan eşlere verilen emeklilikte, dikkate alınan bir diğer husus ise, ölen kişinin ölmeden evvel emekli olup olmadığıdır. Buna bağlı olarak emeklilik hakkı ölümden sonraki ilk ayda veya ölüm günüyle beraber başlar.

Kendi geliriniz, belli muafiyet miktarın asgari sınırlarının aşılmaması halinde, yüzde 40'a kadar dul emekliliğinde hesaba katılıyor. Buna karşı malvarlığı, işyeri emekliliği, özel emeklilik sigortalarından yapılan ödemeler vb. hesap dışı bırakılır. Ölümün ilk üç ayında hiç bir geliriniz nazara alınmaksızın ödeme yapılır.

1.1.2002 tarihli emeklilik reformunun yeni düzenlemelerine bağlı olan dullar için geçerli olan hususlar:

Büyük dul emekliliği ölenin emekliliğinin yüzde 55'i tutarındadır. Çocuk yetiştiriyor olmak dul emekliği maaşını yükseltir: ilk çocuk için iki kazanç puanı, diğer her çocuk için bir kazanç puanı tutarında zam eklenir. Kaide olarak, dul eşin tekrar evlenmesi halinde dul emeklilik hakkı düşer. Çalışmayan, çocuk yetiştirmeyen ve 45 yaşından genç olan kadınlar için küçük dul emekliliği iki sene olmak üzere sınırlı ödenir.

Boşanmadan sonraki düzenlemeler nasıldır?

Boşanmalarda çiftin emeklilik haklarında denkleştirme (Versorgungsausgleich) yapılır. Bu, evlilik sırasında müştereken elde edilen emeklilik haklarının boşanma durumunda denkleştirilmesi demektir. Denkleştirmeye yükümlü

olan eş, evlilik sırasında diğer eşten daha yüksek emeklilik hakkı elde edendir. Eşlerden birinin bahis konusu sürede daha yüksek hak elde etmesi durumunda, aradaki farkın yarısı daha az hak elde edenin emeklilik hesabına kaydedilir. Kısa süreli evliliklerde (üç seneden az) emeklilik denkleştirmesi yapılmaz. "Harici taksim" denilen şekilde, daha az hakkı olanın hakkını nakit olarak ödetmesi ve aldığı miktarı başka bir emeklilik sigortası kurumuna yatırması da mümkündür. İşyeri emekliliğinden ve özel emeklilik sigortalarından olan haklar da bölünebilir.

Boşandığınız eşiniz ölürse, onun ölümünden sonra yeniden evlenmemeniz halinde, çocuk yetiştirme zamanı içerisinde (çocuk 18 yaşına gelene kadar) yetiştirme emekliliği (Erziehungsrente) alma hakkınız vardır. Bunun şartı, evliliğin boşanmış olması, sizin kendi çocuğunuzun olması veya boşandığınız eşinizin bir çocuğunu yetiştiriyor olmanız, yeniden evlenmemiş ve boşandığınız eşinizin ölmeden evvel 5 senelik bekleme şartını yerine getirmiş olmasıdır. Yetiştirme emekliliği alan kişinin geliri, dul maaşının hesaplanmasında yapılan uygulama ile hesaba katılır.

Nasıl emekli olabilirim

Emeklilik maaşı otomatik olarak belli bir yaşa gelmekle bağlanmaz. Bunun için emeklilik sigortası kurumlarına dilekçe vermek zorundasınız. 27 yaşınızdan itibaren her sene, tahmini emeklilik hakkınızla ilgili bilgilendirilirsiniz. Alman Emeklilik Sigortası internette "hesap aydınlatmasında komple paket" de sunulmaktadır (www.deutsche-rentenversicherung.de). İşvereninizin senelik gelir bildirimlerini iyi saklayın ve kontrol edin, bunlar emekli hakkının hesaplanmasına temel teşkil edecektir.

Emeklilik maaşınızın geçiminizi karşılamak üzere yeterli gelmemesi halinde, yani emekliliğinizin asgari geçim sınırınızın altında olması durumunda, „Yaşlılıkta Temel güvence" (Grundsicherung im Alter) dilekçesi verebilirsiniz (SGB X II).

GÜNCEL BİLGİLER

www.dia-vorsorge.de (Deutsches Institut für Altersvorsorge)
www.deutsche-rentenversicherung.de
Emeklilik sigortası kurumları, Sigorta daireleri ve Sigorta En Eskileri danışmanlık hizmetleri sunmaktadırlar.

İŞSİZLİK (ARBEITSLOSIGKEIT)

İŞSİZLİK PARASI I (ARBEITSLOSENGELD I - ALG I)

Yalnız başına çocuk yetiştirenler, yüksek ölçüde işsizlikle ve böylece sıkça gelir fakirliğiyle karşı karşıyadırlar. Bu sahadaki hukuki durumun karmaşık olması nedeniyle, işsizler mutlaka kendi durumlarına göre hususi bilgi almalıdırlar. İşyerinizi kaybetme korkunuzun olması halinde veya örneğin eğitim izninden sonra işinize geri dönmek istiyorsanız, bulunduğunuz yerdeki İş ve İşçi Bulma Kurumundan veya bir danışma yerinden bilgi almanız tavsiye edilir. İşsizlik parası almaya hakkınız olmasa dahi, iş aramada destek görmeniz için, İş ve İşçi Bulma Kurumuna iş arayan olarak müracaat edebilirsiniz.

İş ilişkiniz fes edildiyse, işiniz henüz sona ermeden derhal İş ve İşçi Bulma Kurumuna (Arbeitsagentur) iş arayan olarak müracaat etmek mecburiyetindesiniz. İş veya eğitim ilişkisinin bitimine en az üç ay kala iş arayan olarak müracaat etmeyene, işsizlik parası ödemek için bir haftalık bir bekleme süresi (Sperrzeit) konulur (aşağıda bakınız). İşsizliğin başlamasından sonra İş ve İşçi Bulma Kurumuna şahsen (!) giderek „işsiz“ olduğunuza dair müracaat etmek mecburiyetindesiniz, çünkü en erken bu şahsi başvuru tarihinden itibaren işsizlik parası ödenir.

İşsizlik parasıyla geçiminiz sınırlı bir süre için güvence altına alınır. İşsizliği ortadan kaldırmak için, iş ve işçi bulma kurumu tarafından, yeniden işe dahil edilmeniz için, size bir dizi başka hizmetler de sunulabilir. En kısa zamanda size uygun iş teşviki tedbirleri (Maßnahmen der Arbeitsförderung) hakkında bilgi alınız ve İş ve İşçi Bulma Kurumunda sizin için görevli kişiden, sizinle ilgili teşvik imkanlarının olup olmadığını sorunuz.

İşsizlik Parası Alma Hakkı

İşsizseniz, İş ve İşçi Bulma Kurumuna işsiz olarak müracaat ettiyseniz ve bekleme sürelerini doldurduysanız, işsizlik parası alma hakkınız vardır.

İşsizlik

İşsizlik terimi sadece istihdamın olmamasını değil aynı zamanda da iş bulmak için kendi çabalarınızı ve çalışmaya hazır oluşunuzu da kapsamaktadır.

Geçici olarak bir istihdam ilişkisinde değilseniz veya haftada 15 saatten az çalışıyorsanız (örneğin minijob) bu durumda „işsizsiniz“ (beschäftigungslos) kavramı kullanılır. İşsiz olarak kabul edilmeniz için, aktif olarak bir işyeri aramak mecburiyetindesiniz (öz uğraşlar/Eigenbemühungen). Sizden, işsizliği sona erdirmek için beklenebilir imkanları kullanmanız istenecektir.

İşsiz bir kişi olarak, İş ve İşçi Bulma Kurumunun iş bulma uğraşıları sırasında, anında iş almaya hazır durumda olmak mecburiyetindesiniz (Hazır Olmak/Verfügbarkeit). Yani sosyal sigortalı, asgari haftalık 15 saati kapsayan, sizin için uygun iş piyasasının makul olan şartları altında bir işte çalışabilecek durumda olmalısınız. Sizden beklenen, her işi kabul etmeye ve işe girmek için olan tedbirlere katılmaya hazır olmanızdır. Her an için işe başlamaya hazır olmak için, İş ve İşçi Bulma Kurumunun size iş bulmakla ilgili faaliyetleri kapsamında, gerektiğinde kısa zamanda erişilecek durumda olmak mecburiyetindesiniz (Erişebilirlik/Erreichbarkeit). Federal İş ve İşçi Bulma Kurumunun şart koştuğu „erişilebilir olma" talimatına uygun olmak demek, hergün postanıza şahsen bakabilecek ve İş ve İşçi Bulma Kurumuna derhal gidebilecek veya örneğin gösterilen bir işe hemen başlayabilecek konumda olmanız anlamına gelmektedir.

Ancak bu hususta, eğer bakmakla yükümlü olduğunuz çocuklarınız veya bakıma muhtaç akrabalarla ilgilenmek mecburiyetiniz varsa, kısıtlama yapabilirsiniz. Bu durumda, çalışma süresi, çalışma durumu ve iş saatinin taksimi konularında her işe hazır olmanız gerekmeyebilir. Şüphesiz bunların, sizin için bahis konusu olan iş piyasasının makul şartlarına uyması gereklidir, mesela kısmı iş saatlerine çalışma olanakları gibi. Bunun haricinde, eğer işsizlikten önce de kısmi iş saatleriyle çalışıyor idiyseniz bu durumda işsiz kaldıktan sonra da yine kısmi işlerde çalıştırılmayı isteyebilirsiniz ve sadece bu şartla işsizlik paranızın (kısmen) kesilebileceğinden endişe etmenize gerek kalmaz.

İş arayışınız ve iş almaya hazır olmanız şartı, sadece sizin için makul olacak işler için geçerlidir (makuliyet/Zumutbarkeit). Ana kriter, elde edilebilecek gelirdir. İş sizin vasfınıza uymasa da ve/veya önceki işinizden daha az gelir elde etseniz de, yapacağınız iş makul iş olarak görülebilir. İşsizliğin altı ay devam etmesinden sonra, yeni bir işte elde edilecek net maaşın işsizlik parası tutarında olması, kabul edilebilir bir durum olarak görülebilir. Şayet altı saati aşkın günlük bir çalışma için iki buçuk saatten fazla, daha az saatli bir günlük çalışma içinse iki saatten fazla bir zamanı yollarda geçirirseniz, işe gitmek için bu denli uzak bir yolu kabul etmeniz sizden beklenemez. İş ve İşçi Bulma Kurumu sizin ailevi durumuzu dikkate almak mecburiyetindedir.

İşsizlik Müracaatı

İş ve İşçi Bulma Kurumuna işsiz kişi olarak müracaat etmek (Arbeitslosmeldung) ve işsizlik parası almak için dilekçe vermek zorundasınız. İşsizlik parası en erken müracaat zamanından itibaren ödenir. Sadece bir temel geçim güvencesi bölümüne (Jobcenter) bildiride bulunmak yeterli değildir. Şahsen gitmek önemlidir, mektup yazmak veya temsilci göndermek yetmez. Sizi geri

çevirmelerini kabul etmeyin, gerekli bütün evrakları bilahare verebilirsiniz. İşsizlik müracaatının geç yapılması, beklenen hak süresini yerine getirme hususunda istenmedik olumsuz sonuçlar getirebilir.

İş ve İşçi Bulma Kurumundan ödeme yapılmasını beklemezseniz bile, işsizlik müracaatı yapmanız önemlidir: Ancak iş ilişkinizin sona ermesinden hemen sonra veya son aldığınız ödemenin akabinde işsiz olarak müracaatınızı yaparsanız, işsizlik süreleri ilerideki emeklilik hakkınızın hesaplanmasında nazara alınır.

Birbirini takip eden altı hafta boyunca ve daha uzun bir süre içerisinde İş ve İşçi Bulma Kurumuna karşı iş almaya hazır olmadıysanız (örneğin uzun süren hastalık nedeniyle), henüz ödeme durdurulmamış bile olsa, şahsen gitmek suretiyle yeniden işsizlik başvurusu yapmak mecburiyetindesiniz.

Hak Edinme Süresinin Yerine Getirilmesi

İşsizlik parası almaya hak kazanabilmek için öngörülen bekleme süresini, esas olarak sadece işsizliğinizden önce son iki sene içinde (Çerçeve Süre/Rahmenfrist) sosyal sigortalı bir işte en azından on iki ay çalışmak suretiyle doldurabilirsiniz (Hak Edinme Süresi/Anwartschaftszeit). Hak kazanma için dikkate alınan süreler sadece sosyal sigortalı çalışma süreleri değil, mesela annelik parası alma süresi veya üç yaşından küçük çocuğunuzu yetiştirme süresi de bu kapsamda geçerli sayılır. Ancak bunun için çocuk yetiştirme devresine geçmeden evvel sosyal sigortalı bir işte çalışmış veya süreklilik arz eden maaş yerine ödemeler almış (örneğin işsizlik parası) olmanız gerekiyor. Hak edinme süresi, sigortayı gönüllü devam ettirmekle de yerine getirilebilir. Mesela bakım derecesi I'den III'e kadar olan bakıma muhtaç akrabalarına bakım yapan kişilerin bu kapsamda bir dilekçe vermeleri suretiyle.

Yüksekliği ve Süresi (2013'deki durum)

ALG I'in yüksekliği, ölçek maaşa (Bemessungsentgelt) göre belirlenir. Bu ise, hesaplanan zaman diliminde (1 yıl) aidatların hesaplanmasına temel olan, işten elde edilen maaştır. Eğer çocuk parası alıyorsanız veya çocuk muafiyet hakkınızı kullandığınız bir çocuğunuz varsa, bu durumda işsizlik parası güncel olarak maaşın yüzde 67'sini teşkil etmektedir. Çocuğunuz reşit olsa bile, eğitim aldığı, mesela meslek eğitimi yaptığı sürece „yüksek ödeme nispeti"nden yararlanmaya hakkına sahip olursunuz. Bunun dışındaki hallerde işsizlik parası olarak maaşın sadece yüzde 60'ı ödenir. İşsizlik parası geçiminizi sağlamaya yetmezse, ilave olarak kira parası, çocuk zammı veya işsizlik parası II almak için dilekçe verebilirsiniz.

Ebeveyn parası aldığınız veya üç yaşından küçük bir çocuğun bakımı ve çocuk yetiştirme dönemlerinde bu sebeple az gelir elde ettiğiniz zamanlar,

maaşınızın ölçüldüğü zaman dilimine dahil edilmezler. Onun yerine genel olarak ondan önceki çalışıp kazanmış olduğunuz maaşa bakılır, ölçüm zaman dilimi bir yerine iki yıl olmak üzere genişletilir. Diğer halde, tahminlere dayanan rakamlarla bir ölçüm yapılması gerekecektir.

ALG I'den aldığınız desteği arttırmak için, haftalık 15 saate kadar yan bir iş yapabilirsiniz. Elde edeceğiniz gelirin, şu andaki duruma göre 165 Euro'su nazara alınmaz. Bu muafiyet meblağını aşan gelir kısmı, ALG I' den aldığınız meblağdan kesilir. Vergiler ve vergiden düşülen masraflar (yol masrafları) kazançtan indirilir. Diğer gelirler, örneğin sermaye elde edilen kazançlar, miras hakları veya hediyeler ALG I'den alacağınız meblağdan indirilmezler.

ALG I en fazla 12 ay için ödenir. ALG I'i talep etme süresi, çerçeve süre içinde (işsizlikten önceki 2 yıl) olan sosyal sigortalı çalıştığınız zamana bağlıdır. 50 yaşını doldurmuş iseniz, önceki çalıştığınız süreye nazara alınmak suretiyle, 24 aya kadar ALG I alabilirsiniz.

İş Bulma Aracılığı ve İş Teşviki

İş ve İşçi Bulma Kurumunun, en geç işsizlik müracaatında bulunmanızdan sonra, bir analiz yaparak, uygun bir iş yerinin tespiti için, mesleki ve şahsi yeteneklerinizi ve uygunluğunuzu saptaması gerekir. İş ve İşçi Bulma Kurumunun sizinle imzalayacağı „iş piyasasına dahil etme anlaşması"nın (Eingliederungsvereinbarung) temelini bu analizin sonuçları teşkil etmelidir.

Bu anlaşmanın konusu, sorumluluğunu kendinizin taşıyacağı öz çabalarınız, kurumun size iş bulma uğraşıları ve aktif çalışma teşvikinin girişimleri olacaktır. İş ve İşçi Bulma Kurumunun, sizin için bir iş bulma faaliyetlerinde bireysel ilgilerinizi, bilgilerinizi, yeteneklerinizi ve cinsiyet açısından çalışma şanslarınızı nazara alarak, bunlara göre size iş teklifleri yapması gerekir. Bu anlaşma karşılıklı konuşma ile gerçekleşmezse, İş ve İşçi Bulma Kurumunun kendisi iş piyasasına dahil etme anlaşmasını tespit eder.

Kadınların teşviki (Frauenförderung): Yerel İş ve İşçi Bulma Kurumlarında bulunan şans eşitliği görevlilerinin faaliyetleri, iş piyasasındaki cinsiyete bağlı haksızlıkları azaltma yolundadır.

Kadınlar için mevcut teşvik imkanları: mesleğe geri dönen bayanların teşviki, meslek eğitimi yapılmasının ve geliştirilmesinin teşviki, kalifiye olma tedbirlerine katılma süresinde olan çocuk bakım masraflarının karşılanması, iş piyasasına dahil etme nakdi ödemeleri vs. Buna ait bütün sorularla ilgili olarak sizin için yetkili yerel İş ve İşçi Bulma Kurumundaki şans eşitliği kadın görevlisine müracaat edebilirsiniz. Buna ek olarak, yakınızda bulunan, mesleğe geri dönen kadınlar için kurulu bir danışma yerine de yönelebilirsiniz.

Size iş aramada ve işe başlamada yardımcı olmak için, İş ve İşçi Bulma Kurumu örneğin işverene yapılacak iş başvurularının masraflarını, işverenle görüşmek için seyahat masraflarını veya taşınma masraflarını üstlenebilir. Masrafların karşılanması için ön etapta bir başvuru yapılmalı ve yapılan masraflar belgeleriyle ispat edilmelidir.

Vasıf Kazanmak

İş arayışınız, meslek içerisinde vasıf kazanmak için öngörülen tedbirlerle desteklenebilir. Buna, meslek eğitim yeri vasıtasıyla meslek eğitiminin teşviki veya eğitimin devamının teşviki dahildir. İş ve İşçi Bulma Kurumu ile görüşerek, eğitime devam etmenizin mesleki şansınızı artıracağı sonucuna varılırsa, size bunun için bir eğitim teşvik kuponu verilir. Bu kuponla hangi hedefle ve ne kadar süreyle eğitiminizin devam edeceği tespit edilir. Kuponu, kabul görmüş eğitim yerlerine vererek, orada kullanmanız gerekmektedir. Sadece ders masrafları değil, yol masrafları ve evinizin dışında başka bir yerde kalmanız gerektiğinde, kalacak yeriniz ve yiyecek-içecek masraflarınız da karşılanacaktır. Çocuğunuzun bakımı için, belli bir miktara kadar, her çocuk için çocuk bakım masrafları da ödenebilir. Geçiminizi sağlamanız için, bu teşvik süresince ALG I'i almaya devam edersiniz.

Müeyyideler (Sanktionen)**: Ödemeye Engel Süreler** (Sperrzeiten)

Belli şartlar altında işsizlere karşı ödeme engel süresi (Sperrzeit) müeyyidesi uygulanabilir. Örneğin önemli bir sebep olmadan iş ilişkinizi kendiniz feshetmek suretiyle sona erdirirseniz veya İş ve İşçi Bulma Kurumunun iş teklifini ret ederseniz bu müeyyide uygulanabilir. Ödeme engeli genelde 12 hafta olarak konulmaktadır. İş ilişkinizin feshedilmesi halinde erkenden işsizlik müracaatı yapmadığınız takdirde, bir haftalık ödeme engel süresi uygulanabilir. Ödeme engel süresinde işsizlik parası ödenmez, yani işsizlik parası alma hakkınızın olduğu süreden, ödeme engel süresi kesilir.

İş ve İşçi Bulma Kurumunun ödeme engel süre müeyyidesi kararlarına karşı, tıpkı kurumun vereceği tüm kararlara karşı olduğu gibi, itiraz edebilirsiniz. İtirazınız ret edilirse, ret kararına karşı sosyal mahkemede dava açabilirsiniz. İtiraz etmenin ve dava açmanın süresi dört haftadır.

GÜNCEL BİLGİLER

İş ve işçi bulma kurumunun sunduğu bilgiler: http://www.arbeitsagentur.de/nn_25886/Navigation/zentral/Buerger/Arbeitslos/Arbeitslos-Nav.html
İşsizlik projesi TuWas, İşsizler İçin Rehber – SGB III İçin Hukuki Danışmanı, Fachhochschulverlag, devamlı yeni basılar

İŞSİZLİK PARASI II VE SOSYAL PARA (ARBEITSLOSENGELD II UND SOZIALGELD)

ALG I alma hakkınız sona ermişse veya geçiminizi çalışarak elde ettiğiniz gelirle veya malvarlığınızla karşılayamıyorsanız, nafaka ödemelerinden de faydalanamıyorsanız, o zaman kendiniz için işsizlik parası II (ALG II) ve çocuğunuz için sosyal para dilekçesi vermelisiniz. Dilekçeleri yerel iş merkezlerinden (Jobcenter) temin edebilirsiniz. İş arayanlar için temel geçim güvencesi olarak adlandırılan Sosyal Kanun II (SGB II), iş arayanların kendi geçimini ve ailesinin geçimini sağlayabilmelerine veya en azından muhtaçlık durumlarının azaltılmasına katkıda bulunmaya yöneliktir.

Öneri: yetkili makamlarda randevunuz varsa, randevuya giderken size destek olacak veya sadece görüşmenizi dinleyecek birini beraberinizde götürebilirsiniz.

Teşvik ve Talep

SGB II teşvik ve talep esaslarıyla saptanmıştır. Talep esasına göre sizden, iş bulmak suretiyle muhtaçlık durumunuzun ortadan kalkması veya azaltılması için bütün imkanları kullanmanız beklenmektedir. Buna göre, az istisnalarla her işi yapmanız makul görülür. İş piyasasına tekrar dahil edilmeniz için, bütün sunulan tedbirlere aktif olarak iştirak etmek mecburiyetindesiniz. Bilhassa „iş piyasasına dahil edilme anlaşması"nı imzalamakla yükümlüsünüz.

Aynı zamanda teşvik esasına göre iş piyasasına dahil edilmek için mevcut hizmetlerinden faydalanabilirsiniz. Danışmanlık ve iş bulma hizmetlerinin yanı sıra işe uygunluk testlerine ve alıştırma tedbirlerine katılmak, işe başvuru masraflarının karşılanması veya mesleki eğitimin artırılmasına dair teşvikler de bu hizmetlere dahildir. Buna ek olarak başka hizmetlerden de yararlanabilirsiniz, mesela reşit olmayan veya engelli çocuklara bakılması, borçlular danışmanlığı veya işe dönüş parasının ödenmesi gibi. Bu hizmetleri talep etmek için genel bir hak mevcut değildir, bununla ilgili karar Jobcenter'in takdirine bağlıdır.

İş Arayanlara yapılacak ödemeler için kim yetkilidir?

İş arayanlara SGB II'ye göre ödemeler yerel iş merkezleri (Jobcenter) tarafından yapılır. Yardım alma hakkı olanların muhatabı Jobcenter'dir. Burası ödemeleri yapar ve gerekli yardımları yerine getirir. Sizin için, şahsi bir muhatap (olay menejeri) (persönliche/r Ansprechpartner/in (Fall-Manager/in) gösterilmelidir.

İş Piyasasına Dahil Olma Anlaşması

ALG II alma müracaatında bulunursanız, İş ve İşçi Bulma Kurumu ile "İş Piyasasına Dahil Olma Sözleşmesi" (Eingliederungsvereinbarung) imzalamanız istene-

cektir. Bu anlaşmanın içinde, iş piyasasına dahil olmak için size neler sunulacağı ve iş piyasasına dahil olmak için hangi uğraşıları yapmak yükümlülüğünde olduğunuz tespit edilir. Bir eğitim önlemi almanız kararlaştırıldığı takdirde bu nokta anlaşmada yer alır. Ancak anlaşmada aynı zamanda bu önlemin sizin sorumlu olduğunuz bir sebepten dolayı yerine getirilmemesi halinde tarafınızdan ödenecek tazminat yükümlülüğünün şartları da tespit edilir. İş piyasasına dahil olma sözleşmesini imzalamadan önce düşünme süresi alma ve anlaşmayı gözden geçirtme imkanınız vardır. Örneğin işsizlerin danışma yerlerinde bu anlaşmayı tetkik ettirebilirsiniz. Anlaşmada İş ve İşçi Bulma Kurumundan para almanız tespit edilmişse, bunları talep etme hakkına sahipsiniz. Anlaşma altı ay için imzalanır. İş piyasasına dahil olma anlaşmasını imzalamayı ret ederseniz, Jobcenter size karşı tek taraflı işlem kararı verebilir. O kararın içinde tespit edilen şartları yerine getirmezseniz, ALG II yüzde 30'a kadar azaltılabilir.

Kim ALG II ve Sosyal Para Alma Hakkına Sahiptir?

15 ile 64 yaşları arasındaysanız, çalışacak durumda ve muhtaçsanız, mutat ikametiniz de Almanya'da ise, ALG II alma hakkınız (halk arasında ''Hartz IV'' olarak da bilinir) vardır. Türk vatandaşı iseniz, yardım alma şartı olarak sağlamlaşmış oturma izninizin (gefestigten Aufenthaltstitel) olup olmadığı kontrol edilir. İlticacılar Ödeme Kanununa (Asylbewerberleistungsgesetz) göre yardım alma hakkınız varsa, SGB II'ye göre yardım, yani ALG II alamazsınız.

Günde asgari üç saatlik bir işi yapabiliyorsanız, çalışabilir durumdasınız anlamına gelmektedir. Kendi geçiminizi veya sizinle beraberlik içinde yaşayanların geçimlerini makul bir işte çalışarak veya kendi gelirinizle veya malvarlığınızla güvence altına alamıyorsanız, muhtaç durumundasınız terimi kullanılır. Çalışacak durumdaysanız, bazı istisnalar haricinde yapmaya muktedir olduğunuz her iş makul görülür. Bu istisnalardan biri, üç yaşının bitimine kadar bakmak zorunda olduğunuz bir çocuğunuzun olmasıdır. Üç yaşından sonra, eğer çocuğunuzun bir çocuk yuvasında veya günlük bakım yerinde bakımının güvencesi varsa, sizden bir işte çalışmanız beklenir. Bir akrabanın bakımı çalışmanızı engelliyorsa ve bu kişinin bakımı başka türlü güvence altına alınamıyorsa, sizden bir işte çalışmanız beklenemez.

ALG II alabilmeniz için, Jobcenter'in yer ve zaman açısından size kolayca ulaşabilmesi gerekir. Erişilebilirlik ile ilgili kurallar geniş kapsamlı olarak ALG I almak için şart koşulan kuralların aynısıdır. İzinsiz bir şekilde yerinizde bulunmamanız, size erişilemediğiniz süre boyunca ödeme yapılmamasına ve onun akabindeki süre için ödemelerde muhtemelen kısıtlamaların yapılmasına sebep olabilir.

Çalışacak durumda değilseniz ve muhtaçsanız, bir ihtimal SGB XII'ye göre sosyal yardım (Sozialhilfe) alma hakkınız olabilir.

İhtiyaç birliği (Bedarfsgemeinschaft)

Evde ebeveynlerinizle veya bir (yeni) nikahsız eşinizle beraber yaşıyorsanız, bu beraberlikle belli şartlarda "İhtiyaç Birliği" (Bedarfsgemeinschaft) kurmuş sayılabilirsiniz. SGB II, ''birbirleri için sorumluluk üstlenmek ve birbirlerine destek vermek üzere karşılıklı olarak iradelerinin mevcut olduğunun kabul edilmesi halinde'' kurulmuş bir beraberliği İhtiyaç Birliğini olarak kabul eder. İhtiyaç Birliğinin üyeleri bu nedenle gelirleriyle ve malvarlıklarıyla birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamak mecburiyetindedirler. İhtiyaç Birliğine, çalışabilecek durumda olmakla birlikte muhtaç olanların yanı sıra aynı evde ikamet eden ebeveynler, nikahlı eşler, nikahsız eşler ve 25. yaşına kadar evli olmayan çocuklar dahildirler. Çocukların ebeveynleriyle oluşturduğu İhtiyaç Birliği, onların 25.nci doğum günüyle veya geçimlerini kendi gelirleri ve malvarlıklarıyla karşılayabildikleri an sona erer. Kendi çocuklarıyla beraber ebeveynlerinin evinden yaşayan, 25 yaşından genç çalışabilecekler, ''Ev İdaresi Birliği" dahilinde kendileri için hususi bir İhtiyaç Birliği oluştururlar.

Kan bağı akrabalarınızla veya evlilik akrabalarınızla aynı evde, İhtiyaç Birliği kurmadan beraber yaşıyorsanız, Ev İdaresi Birliğinin (Haushaltsgemeinschaft) varlığından bahsedilir. Bir Ev İdaresi Birliği olması durumunda, akrabalarınızın geliri ve malvarlığının buna müsait olması durumunda, sizin bu akrabalarınızdan ihtiyacınızı karşılamak üzere yardım aldığınızdan yola çıkılır. Yardım aldığınıza dair yürütülen bu tahmin, yazılı bir beyanla bertaraf edilebilir.

Yeni bir partner (nikahsız eş) ile beraber yaşamak istiyorsanız, siz ve çocuklarınız yeni partnerinizle beraber ilk günden itibaren İhtiyaç Birliği oluşturursunuz. Evli olmayan çocuksuz çiftlerin bir evde yaşaması halinde, İhtiyaç Birliği ancak bir sene geçtikten sonra kabul edilir.

Dikkat: Yeni partnerinizin ödeme gücünün olması halinde, geliriyle ve mal varlığıyla İhtiyaç Birliğinde yaşayan çocuklarınızın da masraflarını karşılamak mecburiyetindedir. Yani yeni partnerinizle beraber bir eve taşınmak istiyorsanız, bu sizi istemediğiniz bir ekonomik bağımlılığa götürebilir.

İzahat: Nafaka ödeme yükümlülüğünde olan ebeveyn tarafı veya eski nikahsız eşiniz, başka bir kişi ile İhtiyaç Birliğinde yaşıyorsa, mahkeme kararına bağlanmış olan nafaka ödemelerini gelirinden düşebilir. Yani kendi İhtiyaç Birliğinin üyelerinin SGB II yardımı almaları halinde bile, nafakanın ödenmeye devam edilmesi mecburiyeti vardır.

Hangi Yardımları Alma Hakkı Vardır?

ALG II, İhtiyaç Birliğinin bütün üyelerinin geçimi güvence altına alan ödemeyi kapsayan bir toplu ödemeden oluşmaktadır. Buna, üyelerin fazla ihtiyaçları, ev kirası ve ısıtma masrafları, bir defalık ödemeler ile sağlık, bakım ve emekli sigortasına ödenecek katkı payları da dahildir. Buna ek olarak, çocuklar ve gençler için eğitim ve katılım ödemeleri vardır. Bunlar eğitim paketi (Bildungspaket) olarak adlandırılan yardımdır.

Toptan ödeme halinde gerçekleştirilen esas ödeme (Regelleistung – Regelsatz) beslenmeyi, giyimi, vücut bakımını, ev eşyalarını ve günlük ihtiyaçları karşılamalı ve kültürel hayata katılım imkanı vermelidir. Esas ödeme miktarı düzenli aralıklarda, örneğin fiyatların artması veya diğer politik kararlar nedeniyle, güncelleştirilmektedir. 2013 senesi için esas ödeme miktarı 382 Euro olarak saptandı. Yalnız yaşayanlar, yalnız çocuk yetiştirenler ve (nikahsız) eşleri reşit olmayan kişiler esas ödeme miktarını yüzde 100 boyutunda almaktadırlar. Reşit olan bir ve bir İhtiyaç Birliğinde yaşayan bir çiftin her birine esas ödemenin yüzde 90'nı ödenir. İhtiyaç Birliğine dahil çalışabilir diğer üyeler esas ödemenin yüzde 80'ni alırlar. Örneğin, reşit ve çalışır durumda olan çocuğunuzla (25. yaşını bitirinceye kadar) bir İhtiyaç Birliğinde beraber yaşıyorsanız, size esas ödemenin yüzde 100'ü, çocuğunuza ise esas ödemenin yüzde 80'ni ödenir. 25 yaşını bitiren veya büyük ebeveynlerin evinde yaşayan çocuklar İhtiyaç Birliğine dahil değildirler. Onlar esas ödemenin tamamını alırlar. Reşit olmayan çocuklar sosyal para alırlar (aşağıdaki açıklamaları dikkate alınız).

Anne olacaklara on ikinci hamilelik haftasından sonra, artan ihtiyaçları için, esas ödemeye yüzde 17 oranında bir takviye ödenir. Çocuklarını yalnız yetiştirenlere, çocukların yaşına ve sayılarına göre hesaplanan „artan ihtiyaç katkısı" (Mehrbedarf) alma hakkı tanınır. Yedi yaşından küçük bir çocukla veya on altı yaşından küçük iki veya üç çocukla beraber yaşıyorsanız, esas ödemeye ek olarak yüzde 36 oranında artan ihtiyaç katkısı alma hakkına sahipsiniz. Diğer durumlarda, reşit olmayan her çocuk için esas ödemeye yüzde 12, fakat toplam en fazla yüzde 60 oranında bir ek ödeme, artan ihtiyaca hak olarak tanınmaktadır.

Tek başına çocuk yetiştiren ebeveynlerin artan ihtiyacı, çocuğu yetiştirmede hangi boyutta tek başlarına sorumluluk taşıdıklarına göre ayarlanıyor. Yani, bir partneriniz sizinle aynı evde ikamet ediyor, fakat yetiştirme sorumluluğu taşımıyorsa (veya örneğin ağır hasta ise), artan ihtiyacınızı buna rağmen talep etme hakkına sahipsiniz. Çocuk ile kişisel ilişki kurma (görüşme) hakkına dair geniş çapta düzenlemeler de artan ihtiyacı talep etmeye engel değildir,

zira artan ihtiyaç çocuğu yetiştirme sorumluluğuna bağlıdır. Çocuğun büyük ebeveynleri ile aynı evde ikamet etseniz bile, artan ihtiyaç hakkını talep etme hakkınız saklı kalır. Sadece büyük ebeveynlerin düzenli şekilde torunlarına baktıkları kanıtlanırsa bu hakkınızı kaybedersiniz.

Bir defaya mahsus ödemeler (einmalige Leistungen), ev eşyaları da dahil olmak üzere evinizin ilk dayanıp döşenmesi, hamilelik ve doğum için giyim eşyaları, ortopedik ayakkabı ve terapi aletleri için yapılır. Bunların haricinde başka bir defaya mahsus ödemeler öngörülmemektedir.

Sosyal Para

Yaşadığınız İhtiyaç Birliğinin çalışamaz üyelerine, bilhassa reşit olmayan çocuklara, toplu halde olan bir sosyal para (Sozialgeld) ödenir (ALG II yerine). Sosyal para diğer esas ödemelerle birlikte düzenli olarak değiştirilir.

2013 senesinde sosyal para, çocuklar ve gençler için 6. doğum gününe kadar 224 Euro, 7. yaşın başlamasından 14. yaşın bitimine kadar 255 Euro ve 14. yaşın tamamlanmasından 25. yaşa kadar 289 Euro tutmaktadır.

GÜNCEL BİLGİLER

SGB II ödemelerinin miktarı: http://www.sgb2.info/panel/geldleistungen

Eğitim ve Katılım Ödemeleri (Bildungspaket)

Çocukların ve gençlerin asgari geçimini güvence altına almak için, SGB II ve SGB XII'ye göre yardım alma hakkı olanların ve çocuklar ile gençlerin Eğitim Paketi (Bildungspaket) talep etme hakkı vardır. Çocuk ve gençlerin bu hakkı alabilmeleri için, ailelerinin çocuk zammı veya kira parası almaları şart koşulur. Bu yardımların alınması için hususi dilekçe verilmesi gereklidir, dilekçe vermeyene yardım yapılmaz. Bu pakete dahil ödemeler şunlardır: (2013' deki durum):

- Günlük geziler / okulun ve çocuk yuvalarının gezileri
- Şu anda senelik 100 Euro tutarında okul ihtiyacı paketi (ALG II/Sosyal para alanlara otomatik olarak ödenir)
- Okul öğrencilerinin yol masrafları (eğer belediye tarafından karşılanmadıysa)
- Öğrenim teşviki (eyalet okul kanununa göre başlıca hedeflere erişmek üzere okulun sunduğu destek yeterli değilse)

– Öğle yiyeceği (yalnızca okulda, çocuk yuvasında ve kreşte müşterek öğle yemeği veriliyorsa buna nakit ödeme ile katkıda bulunulur)
– Ayda 10 Euro değerinde sosyal ve kültürel hayata katılım ödemesi, örneğin spor kulüpleri aidatı gibi

Eğitim ihtiyaç paketi ve yol masrafları nakit olarak ödenirler. Geriye kalan şıklar, nesnelerden veya sunulan hizmetlerden yararlanmayı sağlayan ve kişilere has çıkartılan kuponlarla veya bu imkanları sunan yerlere direk ödemelerle gerçekleştirilir.

İkamet Masrafları (Kosten der Unterkunft – KdU)

Esas ödemeye ikamet masrafları (Kosten der Unterkunft) (bilhassa ev kirası) ve kullanılan ısıtma masrafları eklenir. En geç altı ay geçtikten sonra sadece uygun bulunan masraflar dikkate alınır. Yani sizin gerçek ikamet masraflarınız uygun kabul edilen masrafların üstündeyse, kiranız altı ayın bitiminden sonra Jobcenter tarafından artık tam olarak karşılanmaz. Bu masrafların uygun bulunup bulunmaması bilhassa, İhtiyaç Birliğinin oda ihtiyacına ve yerel bölgedeki kira ortalamasına göre belirleniyor. Şu anki durumda örneğin, iki oda veya 60 metrekare iki kişilik, üç oda veya 75 ile 80 metrekare arası üç kişilik bir ikamet yeri olarak uygun görülüyor. Daha fazla kişilerle beraber ikamet ediyorsanız, ikamet için oda ihtiyacı her kişi için 10 ile 15 metrekare artıyor. İkamet yerinizin kira miktarı, aynı çevredeki piyasada alışılmış kiralarının alt sınırında olmalıdır. Uygun olmayan miktarda fazla kira ödenmesi, daireye kiracı almak veya ikamet yerini değiştirmek suretiyle önlenmelidir. İkamet yeriniz çok pahalı ise ve daha ucuz bir ikamet yerine taşınmanız sizden talep edildiyse, kiranızın hangi sınıra kadar ödeneceğini sormalısınız.

Çevredeki ikamet piyasasında uygun olan boş bir ikamet yerinin olmadığını şüphe halinde belgeleriyle gösterebilmek için, başka ikamet yeri aradığınızı belgeleyiniz. Bu durumda, altı aydan sonra da ödemekte olduğunuz ikamet masraflarınız karşılanmak zorundadır. Yeni bir ikamet yeri bulduysanız, kira sözleşmesini imzalamadan önce ev sahibinin sözleşme teklifini Jobcenter'e göstermelisiniz. Jobcenter yeni yere taşınmanıza rıza gösterirse, yeni ikamet yerinin kirasının tamamını karşılayacağından emin olabilirsiniz. Bununla birlikte taşınma masraflarının da karşılanması için dilekçe vermelisiniz.

Çocuğunuz müşterek ikamet yerinden ayrılmak istiyorsa, icabında kendinize daha küçük ve daha uygun fiyatlı bir ikamet yeri aramak zorunda kalabilirsiniz. Çocuğunuz da yardıma muhtaçsa, 25. yaşını dolduruncaya kadar kendisinin taşınma masrafları kaide olarak karşılanmıyor. Çocuğun

evden eğitim yerine gitmesi ancak makul olmayan şartlar altında mümkün olabiliyorsa veya çocuğun öz veya üvey ebeveyninden biriyle olan ilişkisi ağır şekilde bozulmuş ise, bunlar çocuğun kendisine ait bir ikamet yerine geçmesi için geçerli neden olarak kabul edilir. Kira sözleşmesini imzalanmadan önce, masrafların karşılanacağına dair güvenceye ihtiyacınız vardır. Reşit olan geçler evlenmeleri, bir çocuk beklemeleri veya altı yaşından küçük bir çocuğa bakıyor olmaları halinde, hiç bir sınırlama olmaksızın ebeveynlerin ikamet yerinden ayrılabilirler.

İşsizlik Parası II Alınması Halinde Sosyal Güvence

İşsizlik parası II alan bir kişi olarak (sosyal para değil) kanuni sağlık ve bakım sigortasının mecburi üyesisiniz. Sağlık ve bakım sigortası aidatlarınız karşılanmaktadır. Sizin ve çocuklarınız için mevcut bir aile sigortasınız varsa, zorunlu sigorta devreye girmez. Şimdiye kadar özel sigortalı idiyseniz, ALG II alırken de öyle kalmaya devam edersiniz. ALG II aldığınız süre için, Jobcenter özel hastalık sigortanın aidatını temel tarifenin yarısına kadar karşılamaktadır.

Bir (nikahsız) eş ile İhtiyaç Birliğinde beraber yaşıyorsanız ve ne evliyseniz ne de kayıtlı (yaşam) beraberliğiniz yoksa ve sadece eşinizin gelirinin nazara alınması sonucu ALG II alamıyorsanız, dilekçe verme yoluyla uygun fiyatlı bir sağlık ve bakım sigortasının aidatları sizin için karşılanabilir.

ALG II alınan süre için emeklilik sigortası zorunluğu yoktur. Bahis konusu süre için hiç bir emeklilik hakkı elde etmemektesiniz. ALG II aldığınız süre ancak emeklilik hakkı kazanmak için şart koşulan bekleme süresi için hesaba katılıp, değerlendirilebilir. Bu şekilde sigorta çizelgenizde boşluk oluşması önlenebilir. Jobcenter, hesaba dahil edilecek bu süreleri emeklilik sigortası kurumuna bildirmek ve bununla ilgili sizi haberdar etmek mecburiyetindedir.

Ek Bilgi: Çocuk Zammı

Gelirinizle kendi ihtiyacınızı karşılıyorsanız ve sadece çocuklarınızın ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ALG II ve Sosyal Para talep etmek mecburiyetindeyseniz, bu durumda bunun yerine İş ve İşçi Bulma Kurumunun Aile Kasasından her çocuk için 140 Euro'ya kadar (2013'deki durum) çocuk zammı talep etme imkanınız vardır. Çocuk zammı çocuğun geliri olarak kabul gördüğü için, nafaka veya nafaka avansın tabii ki çocuk zammından kesilir, çocuk zammı o nispette azalır.

Gelirin ALG II ve Sosyal Paradan Mahsup Edilmesi

ALG II ve Sosyal Paraya, bütün nakit gelirler ve nakit değerinde olan gelirler mahsup edilir. Bu kapsamda size ödenen ALG II veya Sosyal Para nazara alı-

nan bu gelirler boyutunda azalır. Çocuk parası ve çocuk zammı çocukların kendi gelirleri olarak kabul edilir, yani sizin gelir hesabınızın dışında kalır. Ödenen vergiler, sosyal sigorta masrafları, resmi veya özel sigortalara yapılan, kanunen belirtilen veya yüksekliği uygun kabul edilen aidat ödemeleri, teşvik edilen emeklilik primleri ve gelir elde etmeye bağlı masraflar (mesela işe gidiş masrafı) da uygun ölçüde hesaba girmeyip, muaf tutulurlar.

ALG II / Sosyal Para gayesinin dışında olan gelirler, muhtaçlara yapılan diğer hayır kurumlarının yardımları (örneğin yemek masaları veya elbise dağıtımı) gelir olarak kabul edilmeyip, ALG II ve sosyal paradan kesilmez. Reşit olmayan çocuklara din cemaatine kabul merasiminde, kudas ayini veya benzeri dini kutlamalarda veya erişken olmalarına dair kutlamada verilen para hediyeleri, çocuğun malvarlığı 3.100 Euro'u geçmediği takdirde (2013'deki durum), gelir olarak nazara alınmaz.

ALG II ödemesine yanı sıra, çalışarak takviye mahiyetinde gelir elde ediyorsanız (Aufstocken), bu tümüyle ALG II'den kesilmemektedir. Ne kadar çok gelir elde ederseniz, o kadar çok size kalır. Bun için muafiyet miktarları vardır. Şu an geçerli olan: 100 Euro temel muafiyet miktarı ALG II'den kesilmemekte. 100 ve 1.000 Euro arasında olan brüt gelirlerden size ek olarak yüzde 20 (yani en fazla 180 Euro) kalır. Bu şekilde geçinmek için olan geliriniz en fazla 280 Euro artar. Geliriniz 1.000 Euro'nun üstündeyse, bir yüzde 10'luk pay daha nazara alınmaktan muaf tutulur. Muafiyet miktarlarının en üst sınırı çocuksuzlarda 1.200 Euro'dur. Reşit olmayan en az bir çocukla beraber yaşıyorsanız, brüt gelirdeki bu üst sınır 1.500 Euro'ya yükselir.

Nafaka Hakları

Ayrıldığınız (nikahsız) eşinizden veya başkalarından (örneğin ebeveynlerinizden) nafaka alıyorsanız, alınan bu nafakalar ALG II ve Sosyal Paradan kesilir. Bu durum, çocuk parası yerine ödenen nafaka avansları için de geçerlidir. Size karşı nafaka ödeme yükümlülüğü varsa (mesela eş nafakası), vazgeçtiğiniz takdirde yardıma muhtaç duruma düşecekseniz bu nafaka hakkınızdan vazgeçemezsiniz. Nafaka hiç ödenmiyorsa veya sadece kısmen ödeniyorsa, nafaka hakkı yardım tutarında yardımı yapan kuruluşa geçer. Bu demektir ki, (örneğin Jobcenter) devir edilen nafaka haklarının yeni alacaklısı olur ve nafakayı, nafaka ödemek mecburiyetinde olandan talep eder. Sizin de kabul etmeniz şartıyla, devir edilen nafaka haklarının yeniden size geri devredilmesi mümkündür. Nafaka hakkınızı geri devir aldığınızda, nafakanın size ödenmesini

kendiniz talep etmek zorunda olursunuz. Bu durumda yardım kurumlarıyla hakkın hangi tarzda ve boyutta talep edileceği hususunda bağlayıcı bir anlaşma yapılmalıdır. Bilhassa avukat ve mahkeme masraflarının yardım yapan kurum tarafından karşılanıp karşılanmaması aydınlığa kavuşturulmalıdır.

Malvarlığının Mahsup Edilmesi

Jobcenter, ALG II ve Sosyal Paranın hesaplanmasında tüm malvarlığı nazara alıyor. „Fazla" malvarlığınızın olması halinde, SGB II'ye kapsamında ödeme almadan önce, malvarlığınızı geçiminiz için kullanmak mecburiyetindesiniz. Münasip ev eşyalarınız, münasip bir otomobil, belli şartlarda emeklilik hali için mevcut olan malvarlığı, oturduğunuz münasip büyüklükteki mülk ikamet yeriniz veya ispat etmeniz halinde yakın bir gelecekte böyle bir mülk almak için biriktirilmiş malvarlığınız nazara alınmaz.

Mevcut malvarlığından, yardıma muhtaç olanın kişinin her yaş yılı için ana muafiyet meblağı kesilir, bu miktar şu an 150 Euro'dur (2013'deki durum). Söz konusu, muaf tutulan bu miktarı, ALG II veya Sosyal Para almadan önde geçiminiz için harcamak zorunda değilsiniz, bu meblağ sizde kalabilir. Buna ilaveten, İhtiyaç Birliğinde yaşayan yardıma muhtaç her kişi için gerekli eşyaları almaya yönelik bir muafiyet miktarı vardır. Emeklilik tedbiri olarak teşvik edilen malvarlığı (mesela Riester-Emekliliği) aynı şekilde sizde kalabilir. Özel emeklilik tedbirinizin aynı şekilde koruma altında olup olmadığı hususunda bilgi alınız.

İş Konuları ve Çalışmanın Teşviki

Altı aydan fazla bir süredir çalışmıyorsanız ve iş piyasasına yeniden girmeniz yakın bir gelecekte beklenmiyorsa, size yapmanız gereken bir iş tahsis edilebilir. Tahsis edilen işler genelde „bir Euroluk iş" (Ein-Euro-Job) olarak tabir edilen işlerdir, yani ek ödemeli iş olanağı (Arbeitsgelegenheit mit Mehraufwandsentschädigung – MAE). Bu tür bir işte çalışmakla size, aldığınız ALG II ödemesine ek olarak, çalıştığınız her saat başına bir Euro veya cüzi miktarda daha fazla olan bir ücret ödenir. Başka türlü iş sözleşmesi ve maaşlı işler çok ender olarak tahsis edilir. Size „bir Euroluk iş" verildiğinde, bu işi verilen somut talimatlara uygun olarak yapmak zorundasınız.

Ceza Uygulamaları

Kanuni yükümlülüklerinize veya İş Piyasasına Dahil Olma Anlaşmasında tespit edilen yükümlülüklere aykırı hareket ederseniz ALG II ödemeleriniz kısılabilir veya tamamen ortadan kalkabilir. Müracaatı kaçırırsanız, ödemede yüzde 10

oranında kesinti yapılır. Jobcenter'e müracaat etmeniz veya tıbbi veya psikolojik muayene randevusuna gitmeniz talep edildiğinde, bu taleplere uymazsanız, başvuruyu kaçırmış olarak kabul edilirsiniz. Başvuruda bulunmanız, mesleki bilgilendirme, iş bulma vs. için istenebilir. Bir sene içerisinde kaçırdığınız her müracaat yükümlülüğü için, yapılan kesinti her defasında yüzde 10 oranında daha artırılır.

İş Piyasasına Dahil Olma Anlaşmasında tespit edilen yükümlüklerinizi yerine getirmemekte ısrar ederseniz, ALG II üç ay için yüzde 30 tutarında azaltılabilir. Bu kısıtlama, makul bir iş, eğitim, iş fırsatı, acil iş teklifini veya iş piyasasına dönme ile ilgili başka bir tedbiri yerine getirmemeniz veya bunu sürdürmemeniz halinde de uygulanır. Payınıza düşen görevlerinizi bir sene içerisinde tekrar surette yeniden yerine getirmediğinizde, ödeme yüzde 60 oranında kısılır. Bir sene içinde üçüncü defa göreve aykırı davranmak, ödemeyi tamamen ortadan kaldırır. 25 yaşından genç olanların yükümlülüklerine aykırı davranmaları halinde, birinci defada nakit para alamazlar, kira masrafları direk olarak ev sahibine ödenir. Bir defa daha yükümlülüklerine aykırı davranırlarsa, bütün ödemelere son verilir. Normal ödenen yardım miktarı yüzde 30'dan fazla kısılırsa, ferdi durumlarda eşya yardımı veya para yerine kullanılan ödemeler yapılabilir (örneğin yiyecek madde alma kuponu gibi).

Hakların Takibi

Sizinle ilgili ALG II idari kararının (ALG II-Bescheid) veya yetkili yardım dairesinin başka bir kararının hukuken doğru olduğu hakkında (örneğin verilen bir dilekçe ret edilirse) şüpheniz varsa, bir ay içinde buna karşı itiraz (Widerspruch) edebilirsiniz. Bu itiraz ancak yazılı yapılabilir. Aslında şekil şartları yoktur, fakat her zaman evrak numarasını yazınızda belirtiniz, itiraz ettiğiniz belgenin bir fotokopisini itirazınıza iliştiriniz, tarih ve imzayı unutmayınız. Hangi hususları hatalı bulduğunuzu bilmeleri için, Jobcenter'e itirazınızın gerekçesini yazmanız önemlidir. İtirazınız başarısız olursa, buna karşı bir ay içinde Sosyal Mahkemede (Sozialgericht) dava açabilirsiniz. İtiraz ve davanın devam ettiği süre zarfında Jobcenter'in verdiği kararlar esasen geçerliliğini devam ettirirler ve derhal icra edilebilirler.

İtiraz davaları ve sosyal mahkeme nezdinde açılacak davalar için esasen masraf alınmaz. Sosyal mahkemede ve Eyalet Yüksek Sosyal Mahkemesinde yürütülen esas davayı veya muvakkat tedbir davasını kendiniz takip edebilirsiniz. Avukat tarafından temsil edilirseniz, davayı kaybetmeniz ve dava için adli yardım ödemesi almamanız halinde avukat masraflarını ödemek

zorunda kalırsınız. Buna rağmen mahkemede kendinizi bir avukatla temsil ettirmenizde yarar vardır.

GÜNCEL BİLGİLER

www.arbeitsagentur.de (Bundesagentur für Arbeit)
www.sgb2.info (Informationsplattform des BMAS)
www.arbeitnehmerkammer.de
www.bag-shi.de (Bundesarbeitsgemeinschaft Prekäre Lebenslagen)
www.dgb.de/themen/arbeitsrecht/informationen/arbeitslosengeldII.htm (Deutscher Gewerkschaftsbund)
www.erwerbslos.de (Koordinierungsstelle gewerkschaftlicher Arbeitslosengruppen)
www.tacheles-sozialhilfe.de (wichtiger Verband von Betroffenen)

SOSYAL YARDIM (SOZIALHILFE)

Yoksul olanlardan ALG II değil de, SGB XII'ge göre sosyal yardım talep edebilenlerin sayısı azdır. Tek başına çocuk yetiştirenler 15 ve 65 yaş arasında olup, 15 yaşın altında bir çocukla beraber yaşıyorlarsa, iş güçlerini tamamıyla yitirmedikleri halde, genel iş şartlarına uygun olarak günde üç saatten fazla çalışacak durumda değillerse, sosyal yardıma gereksinim duyabilirler. Sosyal yardım çerçevesinde yapılan ödemelerin yüksekliği ile malvarlığının ve gelirin bu kapsamda dikkate alınışı tıpkı SGB II'de olduğu şekilde düzenlenmektedir.

Sosyal yardım dilekçesi ikamet ettiğiniz yerde veya mahallenizde verilmek zorundadır.

GÜNCEL BİLGİLER

BMAS: http://www.bmas.de/DE/Themen/Soziale-Sicherung/Sozialhilfe/inhalt.html
FACHPORTAL: HTTP://WWW.SOZIALHILFE24.DE

KENDİ KENDİNE YARDIM (SELBSTHILFE)

Kendi kendilerine yardım eden gruplar, aynı durumda olan insanlar tarafından organize edilen gruplardır. Bu gruplar bilgi ve tecrübeleri paylaşırlar, pratik yaşam yardımında bulunurlar ve birbirlerine karşılıklı moral ve destek verirler. Yalnız başına çocuk yetiştiren birçok anne ve babalar eşlerinden ayrıldıktan sonra veya çocuğun doğumuyla bunalıma girerler veya kendilerini izole edilmiş hissederler. Böyle hallerde, benzeri durumda olan uygun bir gruba katılmakta yarar vardır. Anneler Merkezi ve Aile Eğitim Dernekleri, çoğunlukla annelerin veya ebeveynlerin buluşabilecekleri ve karşılıklı fikir

alış verişinde bulunabilecekleri yerlerdir. Bir çok belediyelerde Vatandaş Danışma Yerleri ve Kendi Kendine Yardım Eden Gruplarla iletişime geçmek için buluşma yerleri vardır. Bunlardan hangisinin sizin yakınınızda olduğunu öğrenebilirsiniz. Size uygun bir grup bulamazsanız, kendiniz bir grup kurabilirsiniz.

GÜNCEL BİLGİLER

Yalnız Ebeveyn// Anne ve Babalar Birliği:
Yakınızda olan bir Eyalet ve Yerel Birliği www.vamv.de adresinden veya bu broşürün sonundaki adreslerden bulabilirsiniz.

Örneğin Neukölln'de tek başına çocuk yetiştiren Türk babalar için kendi kendine yardım etme grubu vardır: Daha fazla bilgi için: NAKOS (Nationale Kontakt- und Informationsstelle zur Anregung und Unterstützung von Selbsthilfegruppen): Otto-Suhr-Allee 115, 10585 Berlin-Charlottenburg, www.nakos.de, selbsthilfe@nakos.de, Tel: 030-31018960

İKAMET VE KİRA PARASI (WOHNEN UND WOHNGELD)

KALMAK MI TAŞINMAK MI? (BLEIBEN ODER UMZIEHEN?)

Ayrılık veya boşanma halinde çoğunlukla sorulan soru, kimin müşterek evde kalacağıdır. Başka bir yere taşınmak zorunda kalmamak çocuklar için en iyi olanıdır. Ayrılık döneminin beraberinde getirdiği huzursuz ortam içerisinde alışkın oldukları şeylerin mümkün olduğunca korunması çocuklara güven verir. Ancak çocuk o evde şiddete maruz kaldıysa, başka bir eve taşınılması tavsiye edilir. Her halükarda hukuki durum hakkında ve müşterek evde kalabilmeye yönelik haklarınız hakkında bilgi almalısınız veya hukuk danışmanlığına başvurmalısınız.

Partnerinizle evli olmadan kiralık bir dairede birlikte oturduysanız, ayrılma durumunda kimin kira anlaşmasını imzaladığına bakılır. Sözleşmeyi ikiniz de imzaladıysanız ve ev sahibi ile aksi bir anlaşma yapmadıysanız, bu durumda fesih ihbarını da ancak müşterek yapabilirsiniz. Partnerinizden fesih ihbarı yapmanızı kabul etmesini isteyebilirsiniz. Aynı şekilde ev sahibi de fesih beyanını, eğer mukavelede başka bir düzenleme yoksa, ikinize hitaben yapmak zorundadır. Partneriniz fesih ihbarı yapmadan evden çıkarsa, kiracı olarak sorumluluğu devam eder. Kira sözleşmesi sadece bir eş tarafından imzalandıysa, ayrılık halinde diğer eşin evde kalma hususunda hiç bir hakkı yoktur.

Evli olarak bir evde birlikte yaşadıysanız, kira sözleşmesini kimin imzaladığına bakılmaksızın, diğer eşe fesih bildirimi yapmak mümkün değildir. Kimin evde oturmaya devam edeceği hususunda bir anlaşmaya varamıyorsanız, aile mahkemesine başvurarak oturduğunuz evin size tahsis edilmesi için dilekçe verebilirsiniz. Aynı evde beraber oturmak size karşı bir tehlike teşkil ediyor veya aile hayatınızı ağır şekilde rahatsız ediyor (örneğin aşırı alkol kullanmadan ve benzeri durumlardan dolayı) veya kadınlar evine gitmekten başka çareniz kalmamış olabilir. Genel olarak bu gibi durumlarda kaldığınız ev, eşiniz buna karşı çıksa bile, yalnız oturmak üzere size verilir. Bahsedilen bu gibi olaylar söz konusu değilse, eşlerin boşanma kararının kesinleşmesine kadar aynı evin içinde ayrı yaşaması uygun kabul edilir. Böyle bir karar verilecek olursa, evin bir bölümünün yalnız kullanmanız için size ayrılmasını isteyebilirsiniz. Eşinizin bu bölüme girmesi yasaklanır. Evle ilgili nihai karar, boşanma davasının bitiminde verilir. Boşanmadan önce tehdit nedeniyle evden taşınmış olsanız bile, boşanmadan sonra evin size verilmesi için dilekçe verebilirsiniz.

Dikkat: Ayrılıktan sonra birlikte oturduğunuz evi terk ettiyseniz ve evi terk ettikten sonraki altı ay içinde eşinize ciddi şekilde geri dönme arzunuzu belirtmediyseniz, bu durumda bir daha eve geri dönmeyeceğinizden yola çıkılır.

EV İÇİ ŞİDDET (HÄUSLICHE GEWALT)

Eşinizin şiddet kullanacağından korkuyorsanız, çocuklarınızla kadınlar evine (Frauenhaus) gidebilirsiniz. Kadınlar evinin telefon numarasını telefon rehberinden veya telefon danışmasından, birçok taksi şoförlerinden, VAMV Eyalet ve Yerel Birliklerinden, yerel Kadınlar Gruplarından, belediyedeki Kadınlar veya Eşitleme Görevlilerinden veya Hayır Birliklerinden (örneğin Deutscher Caritasverband, Diakonisches Werk, Parititätischer Wohfahrtsverband) öğrenebilirsiniz. Bunu istemiyorsanız, akrabalarınızın veya arkadaşlarınızın yanında kalmaya çalışabilirsiniz. Fakat derhal bir Kadınlar Evine gitmemeniz durumunda masrafların karşılanmasında sorunlar çıkabilir. Kalacak başka bir yer bulmanız halinde, birçok belediyeler Kadınlar Evi için SGB II'ye göre (bilhassa kira masrafları için) ödeme yapmıyorlar. Bir çok Belediye, kalacak başka bir yer bulmanız durumunda, özellikle kira giderleri için SGB II'ye göre Kadınlar Evine yönelik olarak ödeme yapmaz.

Mobilyalı bir oda kiralamanız veya bir pansiyonda kalmanız da düşünülebilir. Bunun için koşulan şart, kendinizin ve çocukların tehlikeye maruz kaldığını, geçici bir mahkeme tedbir kararı, doktor raporu, polisin hazırlaya-

cağı bir tutanak veya benzeri bir delil ile gençlik dairesine inandırıcı olarak göstermenizdir. Böyle olursa belli şartlar altında Sosyal Daire (Sozialamt) masraflarınızı karşılar. Geri ödeme yükümlülüğü, eğer ödeme gücü varsa, erkeğe aittir. Kocanız yeterli maddi güce sahipse, sosyal dairenin sizin için yaptığı, bu masrafları geri ödemesi istenir.

Beraber oturduğunuz ve ortak bir düzen kurduğunuz evde eşinizin (evli olmasanız bile) şiddet kullanması halinde, yetkili aile mahkemesine vereceğiniz dilekçe ile onun evden taşınmasını talep edebilirsiniz. Bu imkan, medeni hukuk kapsamında şiddet olaylarına ve takip etmelere karşı korunmak için kanunen öngörülmüştür (Şiddete Karşı Koruma Kanunu/Gewaltschutzgesetz). Özellikle ağır olaylarda, şiddetin sadece tehdidi bile, bu kanunun uygulanması için yeterlidir. Bu tehdit, örneğin alkol nedeniyle sorumluluk ehliyetinin olmaması halinde gerçekleştirilmiş bile olsa, bahsedilen kanun buna rağmen uygulanır.

Çocuğun şiddete karşı korunması amacıyla da evin tahsisi mümkündür. Evi kullanma yasağı, hem anne veya babaya hem de üçüncü bir kişiye karşı (örneğin yeni bir partnere karşı) verdirilebilir. Şiddet uyguladığından dolayı evden uzaklaştırmış bir anne veya babanın, çocuğuyla kişisel ilişki kurma (görüşme) hakkı kendiliğinden kısıtlanmaz. Bu nedenle aile mahkemesinde – her bir olaya göre – evden uzaklaştırma dilekçesi yanı sıra kişisel ilişki hakkının sınırlandırılması veya tamamen ortadan kaldırılması veya sadece refakatçı huzurunda yapılması için dilekçe de verilmelidir.

Buna paralel olarak eyaletler polislere, ev içi şiddet olaylarında, şiddet uygulayan kişiye eve giriş yasağı koyabilmeleri için yasal yetki verirler. Genel olarak evden uzaklaştırma yedi veya on gün için öngörülür.

Kadın Evlerinin adresleri ve bilgiler için: http://www.frauenhauskoordinierung.de (Verein Frauenhauskoordinierung e.V. (FHK e.V.)' e bakınız.

KİRAYA PARA YARDIMI: KİRA PARASI / KİRA YARDIMI PARASI (WOHNGELD)

Kira Parası (Wohngeld), geliri az olanlara, ev masraflarını karşılamaya yardımcı olmak için verilir. Kira parası almaya hakkınızın olup olmadığı, evde beraber yaşayan aile fertlerinin sayısına, aile gelirinin miktarına ve kiranın ve ek masrafların yüksekliğine bağlıdır. Yardımın en üst miktarı çevredeki kiraların ortalamasına göre belirlenir, ona göre her belediye kira çizelgesince belli bir basamağa girmektedir. ALG II, Sosyal Para, Sosyal Yardım veya yaşlılıkta ve iş gücü azalması durumunda geçim güvencesi yardımı alıyorsanız veya SGB II'ye göre ihtiyaç birliğine girmişseniz , kira masraflarınız o yardımların kapsa-

mında olduğu için ayrıca kira parası alamazsınız. Ancak SGB II'ye göre sadece belli yardımlar alıyorsanız (örneğin sağlık sigortası yardımı, yeni işe başlayış parası ve benzeri) o zaman aynı zamanda buna ek olarak kira parası alma hakkınız da olabilir. Genel olarak geçerli olan kural, SGB II kapsamında kira masrafları için yardım almayanın, kira parası alma hakkı vardır. Kira parası alma hakkınız varsa, eğitim paketi (Bildungspaket) isteme hakkınız da olur.

Kira Parası Dilekçesini (Wohngeldantrag) oturduğunuz yerin belediyesinin Kira Parası Dairesine (Wohngeldstelle) verirsiniz, oradan diğer bilgileri ve dilekçe formlarını da alırsınız. Dilekçeniz üzerine size yazılı bir idari karar gönderilecektir. Uygunluğundan şüphe ederseniz belli bir süre içerisinde bu karara itiraz edebilirsiniz.

Bir çocuk doğumu gibi durumlarla ailedeki kişilerin sayısı değişirse aldığınız kira yardımının yükseltilmesi için yeni bir dilekçe vermek zorunda kalırsınız. Kira parası genelde dilekçenin verildiği aydan itibaren ve bir yıllık bir süre için ödenir. Verilen dilekçelerin işlemi oldukça uzun sürdüğünden ödeme kayıplarını önlemek için, kira parasının devamı için dilekçeyi, süre bitiminden iki ay önce vermekte yarar vardır.

Ayrılmadan önce de birlikte yaşadığınız nikahlı/nikahsız eşinizle beraber kira parası aldıysanız, ayrı yaşama tarihinden itibaren, ayrılan eş, hala müşterek evde kalmaya devam etse de, kira parası hesaplanmasında müşterek evin ferdi olarak kabul edilmez ve artık onun geliri nazara alınmaz. Bu dikkat edilmesi gereken önemli bir noktadır. Bu gibi durumlarda ortak yaşanan ev bir „karma ev idaresi" olarak kabul edilir ve kira masrafları şahısların oturma hissesine göre hesaplanır. Gelirinizde ve evdeki fertlerinin sayısında olan bütün değişiklikleri kira parası için yetkili olan daireye bildirmeniz gerekmektedir.

GÜNCEL BİLGİLER

Trafik, İnşaat ve Şehir Gelişmesi Federal Bakanlığı http://www.bmvbs.de/DE/BauenUndWohnen/Wohnraumfoerderung/Wohngeld/wohngeld_node.html
Belirtilen internet adresinde kira miktarı basamaklarını ve en üst miktarla ile ilgili tabela ve özet bilgileri bulabilirsiniz

NAFAKA (UNTERHALT)

Birbirleriyle akrabalık ilişkisi olan kişilerin nafaka (Unterhalt) talep etme hakkı olabilir. Bu akrabalık ilişkisi; soy bağından, evlat edinmekten, evlilikten veya kayıtlı hayat beraberliğinden doğabilir.

ÇOCUK NAFAKASI (KINDESUNTERHALT)

Genel Prensipler

Reşit olmayan (18 yaşını doldurmayan) ve bekar olan her çocuk ebeveynlerinden nafaka isteme hakkına sahiptir. Nafaka hususunda anne ve babanın birbirleriyle evli olup olmadığına bakılmaz. Prensip olarak anne ve baba, çocukların meslek eğitimlerinin bitmesine kadar, onlara nafaka ödemek yükümlüğündedir.

Çocukla beraber yaşayan ebeveyn, kendi nafakasını çocuğa bakarak ve çocuğu yetiştirerek öder. Bu nedenle nafaka için nakit para ödemez. Bu ana prensip: Çocuğa bakanın geliri diğer ebeveynin gelirinden epey fazla ise ve diğer ebeveyn nafaka ödediği takdirde kendi ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çekecek olursa veya nakit nafaka ödemek zorunda olan ebeveynin bu yükümlülüğünü yerine getirmesi kendisinden istendiğinde bu ebeveynler arasında önemli derecede bir mali dengesizliğe yol açarsa uygulanmayabilir.

Çocuğuyla beraber yaşamayan ebeveyn, çocuğa nafaka ödemekle yükümlüdür. Çocuk ne anne ne de baba ile beraber yaşamayıp başka bir yerde yaşıyorsa, ebeveynlerin ikisi de gelirlerinin yüksekliğine göre nafaka ödemek zorundadırlar. Velayet hakkının müşterek olması halinde de, çocuğa bakan taraf diğerinden nafaka talep edebilir ve ödememesi halinde mahkemeye başvurabilir.

Çocuk eşit sürelerle annesinin ve babasının yanında kalıyorsa, nafaka yükümlülüğü ortadan kalkabilir (bakım ve yetiştirme görevlerinin yarı yarıya dağılımı modeli).

Nafaka hakkı çocuğun doğumuyla başlar. Anne ile babası evli olmayan çocuklarda, nafaka hakkının talep edebilmesi için önce babalığın tanınması veya tespit edilmesi şarttır. Babalığın tanınması için verilecek dilekçeyle birlikte, asgari nafakanın karara bağlanması için de dilekçe verilebilir.

Nafaka hakkı ancak mahkeme kararı ile tespit edilirse, gerçekleştirilebilir. Yani nafakayı alabilmek için icra edilebilir bir karar (Titel) gereklidir. Bu, duruşmasız alınan bir mahkeme kararı, duruşmalı alınan bir mahkeme ilamı veya benzeri bir karar olabilir. Nafaka ile ilgili bu şekildeki bir belge ile icra yoluna başvurulabilir. Yani nafaka borçlusu kendiliğinden ödeme yapmazsa, devletin icra memurunun yardımıyla nafaka kendisinden zorla alınır. Bu amaçla icra memuru borçlunun eşyalarına el koyabilir veya icra mahkemesinden alınacak „el koyma ve havale kararı“ ile, borçlunun maaşına da el konulabilir. Böyle bir icra kararı olursa, borçlunun işvereni maaşın bir kısmını doğrudan nafaka kararında alacaklı olarak ismi yazılı olan kişiye öder.

Uygulanabilecek kararları noterler, gençlik dairesinin mensupları ile yerel mahkemenin yargı memurları ve hakimleri verebilirler. Genel olarak çocuğun mutat ikametinin olduğu yerde bulunan mercisi karar için yetkilidir. Ancak dilediğiniz gençlik dairesinde de böyle bir karar çıkartabilirsiniz, bu işlem için masraf alınmaz. Fakat böyle bir kararın verilebilmesi için, nafaka borçlusunun rızası gereklidir. Nafaka borçlusu kendi rızasıyla imza atmazsa, mahkemeye başvurmak mecburiyetinde kalırsınız.

Nafakanın Yüksekliği

Çocuk nafakasının yüksekliği, nafaka ödeme yükümlüğü olan anne veya babanın gelirine ve çocuğun yaşına göre tespit edilir. Düsseldorf tabelası (Düsseldorfer Tabelle) olarak adlandıran cetvel, nafakanın miktarı için ana kıstaslar içermektedir. Bahis konusu bu tabela standart değerler sunar. Bu değerler, şartlara göre azaltılabilir veya yükseltilebilir.

Nafaka hesabının temelini, Alman Medeni Kanun (BGB) madde 1612 a uyarınca belirlenen en düşük nafaka miktarı teşkil eder. En düşük nafaka miktarı, vergisel açısından yine geçim için gerekli en düşük gelir miktarına göre belirlenir. En düşük nafaka, Düsseldorf tabelasının tabanını oluşturur ve şu anki (2013'daki) durumda bu en alt basamakta nafaka ödeyecek kişinin aylık net gelirinin 1.500 Euro'yu geçmediğinden yola çıkılır. Gelir yükseldikçe ödenecek çocuk nafakası da o derece artar çünkü çocukların yaşam düzeyi, nafaka yükümlüsü anne veya babanın yaşam düzeylerine göre belirlenir.

GÜNCEL BİLGİLER

Düsseldorf tabelasının en geçerli güncel rakamlarını şu adreste bulabilirsiniz:
www.olg-duesseldorf.nrw.de/infos/Duesseldorfer_tabelle/index.php

Çocuk parası sadece çocuğun geçimi için kullanılmalıdır. Anne babaya eşit şekilde düşmesine rağmen, bu para genelde kolaylık olması açısından anne veya babaya ödenir. Bu nedenle nafaka ödemek zorunda olan taraf çocuk parasının yarısını ödeyeceği çocuk nafakasından kesebilir. Çocuk parasının yarısının kesilmesinden sonra ödenmesi gereken toplam nafaka miktarına „ödeme tutarı" (Zahlbetrag) denir. Hesaplanmış ödeme tutarları Düsseldorf tabelasının en sonunda (bilgisayarda tabelanın sonuna kadar ininiz) ek olarak, Tabela ödeme tutarları („Tabelle Zahlbeträge") başlığı altında gösterilmektedirler.

Çocuk nafakasının ödenmesi için koşul, ödeme yükümlüsünün ödeme gücünün olmasıdır. Reşit olmayan çocuklara karşı nafaka ödeme yükümlülüğü

bir kat daha yüksektir. Nafaka ödemekle yükümlü kişi tüm imkanları doğrultusunda çocuğun geçiminin güvencesi için elinden geleni yapmak zorundadır. Nafaka ödeyecek kişiye, kendi geçimini sağlaması için kendisine ait kişisel bir pay (Selbstbehalt) bırakılır.

GÜNCEL BİLGİLER

Bu kişisel payların güncel durumunu Düsseldorf tabelasının çocuk nafakası („Kindesunterhalt") kısmında bulabilirsiniz:
www.olg-duesseldorf.nrw.de/infos/Duesseldorfer_tabelle/index.php

Artan İhtiyaç ve Özel İhtiyaç

Özel ihtiyaçlar (Sonderbedarf) sıra dışı yüksek masraflardır. Bu masraflar düzenli şekilde çıkmaz ve çıkacağı çoğunlukla da önceden bilinmez. Bunlara örnek olarak; ortopedik çene veya rehabilitasyon tedavisi, okul sınıfıyla yurtdışına yapılacak bir gezi veya çocuğun eğitim sorunu nedeniyle alınması gerekli görülen bir bilgisayar sayılabilir. Çocuğun, nafaka yükümlüsünden sıra dışı bu tür masrafları da talep etme hakkı vardır. Fakat bu kapsamdaki bir çok masraflar mahkemece oldukça ender durumlarda özel ihtiyaç olarak kabul edilmektedir. Örneğin özel ders alma, çocuk odası mobilyası veya kiliseye kabul töreni veya normal okul sınıfı seyahati ile ilgili masrafların özel ihtiyaç kabulü mahkemece ret edilmiştir. Kişisel her durumda, bu tarzdaki bir ihtiyacın gerçekten beklenmedik şekilde ortaya çıkıp çıkmadığına ve sıra dışı ve alışılmışın dışında yüksek bir masrafın olup olmadığına bakılır.

Özel ihtiyaç, ortaya çıkmasından itibaren bir sene içinde nafaka ödemesi gereken kişiden talep edilebilir. Bu talep hakkı nafaka ödemesi gerekenin ödemede gecikmiş veya dava açılmış olması halinde, bir senelik sürenin geçmesinden sonra da geçerliliğini korur. Davanın açılması, mahkeme tarafından tebligatın karşı tarafa yapılmasıyla gerçekleşir. Özel ihtiyaç talep dilekçesi bu durumda senelik süre içinde verilmiş olarak kabul edilir.

Artan ihtiyaç (Mehrbedarf) düzenli şekilde çıkan artan harcamadır. Bunlar, nafaka tabelasında yer almamakla birlikte çocuğun menfaati için gerekli olan harcamalardır. Örneğin çocuğun çocuk yuvasıyla ilgili masrafların tümü, temyiz mahkemesinin yargısal kararlarınca, çocuğun artan ihtiyacı olarak kabul edilmektedir. Sadece çocuk yuvasındaki beslenme masrafları nafaka tabelasındaki nafaka miktarına dahil görüldüğünden, nafaka hesabında tasarruf edilmiş harcama olarak nazara alınmamaktadır. Çocuğun özel kabiliyetinin olması halinde, ortalamanın üstünde olan spor ve müzik masrafları, yatılı okulda kalması veya özel okula gönderilmesi artan ihtiyaç olarak kabul edilebilirler.

Burada önemli olan nokta, tarafsız bir gerekçenin gösterilmesi ve masrafların ekonomik açıdan kabul edilebilir düzeyde olmasidir.

Artan ihtiyacı, nafaka ödemek zorunda olan taraf yalnız başına ödemek zorunda değildir. Anne ve baba gelir durumlarına göre masraflara ortakça katılmalıdırlar. Ortakça demek, kendilerine düşen bireysel payın çıkarılmasından sonra geriye kalan gelirlere bakılması ve bu miktara orantılı bir şekilde masrafların karşılanmasıdır. Bu örneğin çocuk yuvası ile ilgili kuruluşun aylık masraflarının uygun oranda anne ve baba tarafından ödenmesi olabilir.

Artan ihtiyaç, çocuk nafakası hakkına dahildir. Bu nedenle çocuk nafakasında olduğu gibi, bunun da talep edilmesi gerekir. Geçmişe dönük olarak talep edilmesi için, ödeme yükümlüsünün ödemeyle gecikmiş olması veya dava açılmış olması gereklidir.

Reşit Çocuklar

Çocuk reşit olunca, anne ve baba gelirlerine göre nakit nafaka ödemek zorundadırlar. Reşit olan çocuğun nafaka hakkını kendisinin talep etmesi gereklidir. Gençlik dairesinin o zamana kadarki muhtemel kayyımlık görevi, çocuğun reşit olmasıyla sona erer. Reşit olan çocuklardan anne babalarına karşı nafaka hakkı talep edenler, genelde okul öğrencileri, meslek eğitimi yapanlar, yüksek okul öğrencileri veya işsiz olanlardır. Genel olarak her çocuk meslek eğitiminin bitimine kadar nafaka talep etme hakkına sahiptir. Buna yüksek okul eğitimi de dahildir. Fakat nafaka ödenmesinin devamı için yüksek okul eğitiminin uygun sürede bitmesi zorunludur.

Reşit çocukların alacakları nafakanın yüksekliği, halen aileleriyle birlikte veya kendi evinde oturup oturmadıklarına bağlıdır. Çocuklar aileleriyle birlikte aynı evde oturuyorlarsa, nafaka miktarının hesabı için Düsseldorf tabelasının en son yaş basamağı ve anne ile babanın toplam gelirleri esas alınır. Anne ve babaya düşen pay, kendi gelirlerince ödemeleri gereken nafaka miktarını aşmamalıdır.

Ailelerinin yanında oturmayan çocukların alacağı nafakanın miktarı, Düsseldorf tabelasındaki „Reşit Çocuklar“ (Volljährige Kinder) bölümündeki açıklamalara göre belirlenmektedir.

Reşit çocuklarda anne ve babaya ayrılan bireysel pay daha yüksektir. Bun payın güncel yüksekliğini Düsseldorf tabelasında bulabilirsiniz. 21 yaşından küçük, evli olmayan, bir ebeveynle beraber yaşayan ve genel okul eğitimi yapan reşit çocuklar, reşit olmayan bekar çocuklarla eşit muamele görürler. Onlara karşı, reşit olmayan çocuklar için geçerli olan bireysel pay miktarlarının aynısı uygulanır.

GÜNCEL BİLGİLER

Düsseldorf tabelasının güncelini şu adreste bulabilirsiniz:
www.olg-duesseldorf.nrw.de/infos/Duesseldorfer_tabelle/index.php

Gelir Eksikliği Olayında Sıralama

Nafaka yükümlüsünün nafakayı ödemesi için yeterli geliri yoksa, buna „Gelir Eksikliği Olayı“ (Mangelfall) denir. Gelir Eksikliği Olayında nafaka hakları belli bir sıralamaya göre yerine getirilir.

İlk sırada, herkesten önce, genel okul eğitimi yapan ve anne babalarıyla beraber yaşayan, reşit olmayan çocuklar ve 18 ile 21 yaş arası olan çocuklar (imtiyazlı reşit çocuklar diye adlandırılanlar) nafakalarını alır. 2. sırada, çocuklara bakan ve bu nedenle nafaka hakkı olan veya boşanma halinde kendisine nafaka hakkı doğacak olan ve uzun süre evli olan eşler gelir. Diğer nikahlı eşlerin tümü 3. sırada yer alır. Reşit olan ve imtiyazlı olmayan bütün çocuklar 4. sıradadır. Bunların arkasından da torunlar ve ayni soydan gelen diğer kişiler ile ebeveynler ve öteki akrabalar gelir.

Mahkeme Harici Nafaka Talep Etmek

Genelinde çocuk nafakası hakkında iyi niyetli uzlaşma yapmak mümkündür. Buna rağmen icrası mümkün karar almakta her zaman yarar vardır. Zira ancak elinizde icrası mümkün bir karar bulunursa, anlaşmazlık halinde icra yoluna başvurabilirsiniz.

Nafaka yükümlüsünün ödemedye zorunlu olduğunu kendisine bildirilmesiyle veya açılan davanın karşı tarafa tebliğ edildiği andan itibaren nafakanın geçmişe dönük istenmesi mümkündür. Önemli olan, nafakanın hangi çocuk için, hangi yükseklikte ve hangi tarihten itibaren istendiğinin belirtilmesidir. Ancak bu şekilde nafakanın geçmişe dönük talep edilmesi sağlanabilir.

Ödeme Yapılmasını Talep Etmek

Nafaka ile ilgili bir karar almak için, ödeme mükellefi olandan ödeme yapmasını veya gelir vergisi evraklarını vermesini talep etmek gereklidir. Böylece ona nafaka ödeme yükümlülüğünü mahkeme yoluna gitmeden yerine getirmesi için imkan verilir. Ödeme yapılması için yazılı talebinizi taahhütlü mektup olarak göndermeniz tavsiye olunur. Talep yazısı içerik olarak şöyle olabilir:

Lieber Can,
Du bist unserem gemeinsamen Sohn Enis gegenüber unterhaltspflichtig. Da Du [x] Euro netto verdienst, schuldest Du ihm einen Unterhalt von [y] Euro. Damit kannst Du Deinen Kindergeldanteil in Höhe von [z] Euro mit dem Kindesunterhalt verrechnen.

Ich fordere Dich hiermit auf, Kindesunterhalt in Höhe von [a Euro [y Euro minus z Euro] ab dem [Datum] zu zahlen. Gleichzeitig fordere ich Dich auf, ab jetzt jeden Monat den Kindesunterhalt bis zum 1. eines Monats im Voraus an mich zu zahlen. Ich würde mich freuen, wenn wir diese Angelegenheit außergerichtlich regeln könnten.

Kommst Du Deiner Unterhaltsverpflichtung jedoch nicht nach, werde ich mich im Interesse unseres Kindes an das Familiengericht wenden.

Viele Grüße, Emine

Sevgili Can,
müşterek oğlumuz Enis'e nafaka ödemekle yükümlüsün. (x) Euro net gelir elde ettiğin için, (y) Euro nafaka borcun vardır. (z) Euro olan çocuk parasının hissene düşen miktarını çocuk nafakasından düşebilirsin.

(a Euro (y Euro eksi z Euro) çocuk nafakasını (tarih) den itibaren ödemeni talep ediyorum. Aynı zamanda şimdiden itibaren çocuk nafakasını her ayın 1. gününde peşinen bana ödemeni talep ediyorum. Bu konuyu mahkeme yoluna gitmeden düzenleyebilirsek sevinirim.

Nafaka yükümlülüğünü yerine getirmezsen, çocuğumuzun menfaati gereği aile mahkemesine başvuracağım.

Selamlar, Emine

Önemli: Nafaka yükümlüsüne göndereceğiniz ödeme talebi yazısının Türkçesini değil, Almancasını gönderin. Zira mahkemeye başvurmak mecburiyetinde kalırsanız, göndereceğiniz yazı gerektiğinde delil olarak kullanılır.

Nafakayı Mahkeme Yoluyla Talep Etmek

Nafaka yükümlüsü ödeme talebinize bir tepki göstermezse, aile mahkemesine dilekçe vermek suretiyle başvurabilirsiniz. Böyle bir dilekçeyi vermek için, avukat tutmanız gerekecektir.

Nafaka dilekçesi verirken, gelirinizin az olması halinde aynı zamanda adli yardım dilekçesi de verilebilir. Ancak bundan önce, nafaka yükümlüsünden dava masrafları için bir avans istenip istenemeyeceği araştırılır. Ödeme gücü varsa avans istenir.

Çoğu kez nafaka hakkını gerçekleştirmek için acilen bir karara ihtiyacınız vardır. Bunun için aile mahkemesine geçici bir kararı almak gayesiyle başvurulabilir. Böyle bir geçici karar çıkartabilmek için öngörülen koşul, nafaka yükümlüsünün kendiliğinden ödeme yapmaması ve aylık belli bir nafaka miktarı ödemesine dair talebinizin sonuçsuz kalmış olmasıdır. Dilekçedeki nafaka miktarının haklı olarak istendiğine dair gerekçe göstermeniz gerekecektir. Bu gerekçelere ispat göstermek suretiyle mahkemenin size inanmasını sağlamalısınız. Evraklar ve fotokopiler gerekçelerinize ispat olarak gösterilebilir. Tüm bu işlemler için avukat tutma mecburiyeti yoktur. Mahkeme ana hususları gözden geçirir ve geçici bir karar verir. Taraflar bu geçici karardan memnun kalırlarsa, bunu sürekli bir uygulama olarak devam ettirilebilir.

Danışma ve Destek

Çocuğunuzun nafakasıyla ilgili sorunlarda başvurabileceğiniz çeşitli danışma ve destek imkanları vardır. Nafaka hukuku oldukça karmaşık bir konu olduğu için, mutlaka ilgili yerlere danışmanızı tavsiye ederiz. Nafaka hakkını mahkeme yoluyla (dava için avukat mecburiyeti var!) talep etmeye gidinceye kadar olan işlemleri tek başınıza yapma imkanınız vardır. Fakat bunun için yüksek oranda bilgi, çok zaman ve bilhassa geniş sabrınızın olması gerekir.

Şu imkanlarınız vardır:

1. Nafaka yükümlüsü düzensiz ödeme yapıyor veya hiç ödeme yapmıyorsa veya nafaka kararındaki nafaka miktarının doğruluğundan emin değilseniz, bir avukattan bilgi ve destek alabilirsiniz. Avukatlar Barosu üzerinden uzman bir avukat bulabilirsiniz. Aile hukukunda derin bilgileri ve deneyimleri olan avukatlar „Aile Hukukunda Uzman Avukat" ünvanını kullanırlar.

2. Gençler Dairesi, size nafaka konularında ücretsiz destek verir ve sizi temsil eder. Size nafaka ile ilgili sorularda bilgi vermek zorundadır. Kendi isteğinizle, sadece çocuğunuz için nafaka haklarının kabul ettirilmesiyle sınırlı tutula-

bilecek şekilde gençlik dairesini kayyım (Beistandschaft) tayin ettirebilirsiniz. Bunun tayini veya sona ermesi için gençlik dairesine yazılı bir dilekçe vermeniz yeterlidir. Gençlik dairesi makam yetkisiyle nafaka yükümlüsüne karşı geniş hareket imkanına sahiptir. Örneğin adres bırakmadan başka yere taşınan nafaka borçlusunun yerini tespit edebilir ve mesela iş ve işçi bulma kurumu gibi devlet dairelerinden onun maddi durumu hakkında bilgi alabilir. Nafaka yükümlüsünün bütün gelirlerinin nazara alınıp alınmadığından emin değilseniz, gençlik dairesi mensupları gelir hesabının dayanağı hakkında size bilgi verirler. İşverenden alınan gelir belgesinin yanında gelir vergisi beyanının da talep edilmesi önemlidir. Böylece vergiye tabii tutulan ek gelirler de nafaka hesabına dahil edilir.

3. Nafaka yükümlüsü maaş yerine geçen işsizlik parası, hastalık parası ve benzeri gelirler elde ediyor veya emekli maaşı alıyor ve nafaka ödemiyorsa, cebellezi dilekçesi (Abzweigungsantrag) verebilirsiniz. Şekle bağlı olmayan bu dilekçe ile sağlık sigortasına, emeklilik sigortasına veya iş ve işçi bulma kurumuna başvurulur. Dilekçede ilgili kişinin nafaka yükümlülüğünün olduğunun ve nafaka ödemediğinin izah edilmesi gereklidir. Elinizde mahkeme kararı varsa, bunu da dilekçenize ekleyin. Mümkünse ilgili kişinin doğum tarihini ve sigorta numarasını da bildirmelisiniz. Müracaat ettiğiniz yer, böyle bir hakkınızın olup olmadığına bakar ve talebinizi yerinde bulduğu takdirde ilgiliye ödenecek paranın bir kısmını keser ve bu miktarı size öder. Bu imkanı sadece çocuklar ve nikâhlı eşler kullanabilir. Evli olmayanlar ve boşananlar bu yola baş vuramaz.

4. Nafaka yükümlüsü sürekli şekilde nafaka ödemiyorsa, ona karşı suç duyurusunda bulanabilirsiniz. Nafaka ödememe nedeniyle suç duyurusu başvurusunu polise ve savcılığa yapabilirsiniz. Nafaka ödememe suçu üç seneye kadar hapisle cezalandırılabilir.

KAYYIMLIK (BEISTANDSCHAFT)

Yalnız başına çocuk yetiştiren ebeveynler, babalığın tespiti ve/veya nafaka hakkının talep ve davası için gençlik dairesini çocuğun kayyımı (Beistand) olarak tayin ettirebilirler. Kayyımlıkla velayet hakkı kısıtlanmaz. Kayyımın açtığı bir davada, sadece ebeveynin temsil yetkisi ortadan kalkar. Kayyım, ebeveynlerin müşterek velayet hakkının olması

halinde, çocuğu yalnız başına yetiştiren tarafın dilekçe vermesiyle de tayin edilebilir.

Kayyımlık, ancak dilekçe verilmesiyle yürürlüğe girer. Dilekçe çocuğun doğumundan önce de verilebilir. Kayyımlık, başvuruda bulunan ebeveynin yazılı talebi ile veya başka nedenlerle, örneğin çocuğun reşit olması veya başka birisi tarafından evlat edinilmesi halinde sona erer.

NAFAKA AVANSI (UNTERHALTSVORSCHUSS)

Çocuğunuz nafaka almıyorsa veya ödenen nafaka en düşük nafaka miktarının altında ise, Nafaka Avans Kasasından nafaka avansı verilmesini talep edebilirsiniz. Dilekçe yetkili Nafaka Avans Yerine (genelde çocuğunuzun yaşadığı bölgedeki gençlik dairesine) verilir. Dilekçe formları ve ilgili bilgi broşürünü şehir, belediye veya kaza idaresinden alabilirsiniz.

Nafaka avansı, yasal en düşük nafaka tutarındadır, madde 1612 a fıkra 1 Alman Medeni Kanun (BGB). Avanstan çocuğa ödenecek çocuk parası kesilir. Avans alma süresi sınırlıdır ve şu andaki duruma göre çocuk 12 yaşını doldduruncaya kadar, ancak en fazla altı sene için alınır.

GÜNCEL BİLGİLER

http://www.familien-wegweiser.de/wegweiser/stichwortverzeichnis.html?searchActionFirstCharacterU=U

Alınan yetim paraları ve nafaka ödemeleri nafaka avansından kesilir.

Yeniden evlenirseniz, nafaka avansı ödemelerine son verilir. Yeni bir eş ile nikahsız beraber yaşarsanız ve bu kişi çocuğunuzun annesi/babası değilse, çocuğunuz için nafaka avansı almaya devam edersiniz.

Nafaka yükümlüsü, en düşük nafaka sınırının altında bir miktar ödüyorsa, bu ödemeler nafaka avans miktarından düşürülür. Nafaka yükümlüsü nafaka ödemiyorsa ve ona karşı bir dava yürüyorsa, davanın devam ettiği süre için nafaka avansı talep edebilirsiniz. Çocuğun babası veya annesi düzenli şekilde nafaka ödemeye başladığında, avans ödemelerinin durdurulması için bu Gençlik Dairelerine bildirilmelidir. Bu önemli bir noktadır, aksi takdirde zaten sınırlı olan avans alma süresinden gereksiz yere ay kaybınız olabilir. Nafaka avansı alma hakkını ortadan kaldıran değişikler gecikmeden ödemeyi yapan nafaka kasasına bildirilmelidir. Bunu yapmazsanız haksız yere aldığınız miktarları geri ödemek zorunda kalırsınız.

Öncelikli olarak çocuğun güncel nafaka ihtiyacının karşılanması gerekir, birikmiş nafaka borçlarının ödenmesi ikinci sırada gelir.

Nafaka avansı, anne veya baba tarafından ödenmeyen nafakalar için yapılan bir ön ödemedir. Bu avans nafaka yükümlüsünü nafaka ödemekten kurtarmaz. Gençlik dairesi yapılan ön ödemeleri geri tahsil etmekle yükümlüdür. Bu nedenle, çocuğun babasının ismini ve adresini biliyorsanız bunu bildirmek zorundasınız. Babalığın tespitinin yapılmasına yardımcı olmazsanız, nafaka avansını almanız mümkün olmaz. Çocuğunuzun babasını tanımıyorsanız veya çocuğun babasını bildirmeye ağır sebepler engelse, durum farklıdır. O zaman çocuğunuz için nafaka avansı ödenmek zorundadır.

EŞ NAFAKASI (EHEGATTENUNTERHALT)

Eş nafakasının çocuk nafakası ile bir ilgisi yoktur. Bu nafaka sadece eşin ihtiyacını karşılamak içindir. Prensip olarak, her eş kendi geçimini kendi sorumluluğunda sağlamalıdır. Eş nafakası bazı sebeplerin olması halinde ödenir. Çocuk bakımı, işsizlik, yaşlılık veya hastalık bu sebepler arasında sayılabilir.

Çocuğa bakıyor olmaları nedeniyle çalışamayan anne ve babaların, boşanma sonrası bakım nafakası isteme hakları vardır. Bu hak, çocuğun doğumundan itibaren en az üç sene geçerlidir. Hakkaniyet düşünceleri çerçevesinde, çocukla veya ebeveynle ilgili bireysel sebeplerin bunu gerektirmesi halinde, bakım nafakası üç sene sonunda uzatılabilir. Çocuk bakım döneminden, iş hayatına ani bir geçiş beklenmemekle birlikte, çocuğa bakan taraftan, çalışma hayatına dereceli geçişini haklı gösterebilen, çocuk ve/veya ebeveynle ilgili sebeplerin izah edilmesi ve gerektiğinde ispat edilmesi beklenir. Çocuğun menfaatlerinin, mesela özel olarak bakıma ihtiyacının olması veya çocuk bakımı imkanlarının yeterli olmadığının somut olayda izah edilmesi zorunludur. Çocukların belli bir yaştaki bakım ihtiyaçları hakkında genel açıklamalarda bulunmak yeterli değildir. Çocuğun uygun bir çocuk bakım yuvasına gitmesi veya gidebilmesi mümkün ise, bu durumda çocuğun ille de özel bir bakıma ihtiyacı olduğunu savunulamaz. Ebeveynlerle bağlı sebeplere bir örnek, evlilikte uygulanan rol dağılımının getirdiği yüksek güven olabilir. Bu sebeplerin ağırlığı, evlilik süresinin artmasıyla veya çocukların yetiştirilmesinden dolayı çalışmaktan uzak kalınan süre ile birlikte artar.

Bakım nafakası almayı gerektiren bir sebep olmasa bile, hastalık veya işsizlik nedeniyle eş nafakası alma için bir hak doğabilir. Eş nafakasının

hesaplanması, çocuk nafakası ile karşılaştırıldığında ilgili kişilerin durumuna daha fazla bağlılık gösterir, çünkü eş nafakasında önemli olan daha özel faktörler vardır. Bu nedenle zaman kaybetmeden uzman bir avukattan bilgi almalısınız.

Çeşitli giderlerin kesilmesinden sonra nafaka ödemek zorunda olan kişiye, geçimi sağlayabilmesi için bireysel bir payın kalması gereklidir.

GÜNCEL BİLGİLER

Bireysel payın güncel miktarını Düsseldorf tabelasının eş nafakası („Ehegattenunterhalt") kısmında bulabilirsiniz: www.olg-duesseldorf.nrw.de/infos/Duesseldorfer_tabelle/index.php

Kendi geliriniz yoksa, eş nafakası genelde arınmış net gelirin 3/7'sini oluşturmaktadır. Geliriniz, nafaka yükümlüsünün gelirinin altında olursa, iki gelir arasındaki farkın 3/7'si sizin nafaka hakkınızı oluşturur. Nafaka yükümlüsü çalışmıyorsa, nafaka hakkı gelir farkının yüzde 50 si tutarındadır. Bu tür soruları bir avukatla aydınlığa kavuşturmanızda fayda vardır.

Ayrılığın söz konusu olabileceğini fark ettiğinizde, siz ve çocuklarınızın nafaka alma hakkı varsa, eşinizin gelirini gösteren evrakların fotokopisini çekmek önem taşıyabilir. Bu nafakanın hesabını ispat etmeyi kolaylaştırır ve genelde uzun süren tartışmalı gelir beyanı ve nafaka davalarını gereksiz kılar.

Henüz boşanmadığınız ama eşinizden ayrı yaşadığınız süre içerisinde ayrılık nafakası (Trennungsunterhalt) alabilirsiniz. Ayrılık nafakası için esas alınan ölçüler, evlilik sonrası nafaka ölçüsünden tamamen farklıdır. Evliliğin gerçekten boşanma ile sonuçlanacağı henüz bilinmediğinden, ayrılık nafakasında eşin muhtaçlığı konusunda çok ağır değerlendirme yapılmaz, çünkü evlilik devam ettiği sürece eşler birbirlerine destek vermek zorundadır.

Nafaka ile ilgili bütün soruları kendi seçeceğiniz bir avukatla aydınlığa kavuşturmalısınız. Ayrılıktan veya boşandıktan sonra nafaka almıyorsanız veya yeterli nafaka almıyorsanız, muhtemelen İşsizlik Parası II veya Sosyal Para yardımı alabilirsiniz. Böyle bir hakkınızın olup olmadığını bulunduğunuz yerdeki iş ve işçi bulma kurumundan sorabilirsiniz.

EVLİ OLMAYANLAR İÇİN **BAKIM NAFAKASI** (BETREUUNGSUNTERHALT FÜR NICHTVERHEIRATETE)

Evli olmayan ancak çocuğa bakan anneler ve babalar, doğumdan sonraki üç sene için diğer ebeveynden bakım nafakası talep edebilirler. Çocuğun üç yaşını doldurmasından itibaren genel olarak bir işte çalışma zorunluluğu

vardır, fakat çalışmanın hemen tam günlük bir çalışma olması şart değildir. Çalışmanın kapsamı, boşanma sonrası bakım nafakasında olduğu gibi, bireysel olarak tespit edilmek zorundadır. Özellikle çocuğun menfaatleri bunu gerektiriyorsa, belli hakkaniyet düşünceleri nedeniyle üç sene sonunda bakım nafakası uzatılabilir, Bu örneğin bakılacak çocuğun hasta veya engelli olması veya makul çocuk bakımı imkanının olmaması durumunda olabilir. Çocuğa bakan tarafın menfaatleri, mesela ebeveynlerin müşterek planı veya yalnız yetiştiren tarafın yükü, göz önünde tutulduğunda bu da genel uygulamaya istisna sebep olarak kabul edilebilir.

Bakım nafakası almanın koşulu, çocuğa bakan tarafın nafakaya muhtaç olmasıdır. Örneğin, çocuğa bakan tarafın malvarlığı varsa, nafakanın güvence altına alınmasında önce bu malvarlığının kullanılması gereklidir. Şüphesiz bu konuda da belli sınırlar vardır. Evli olmayan annenin doğumdan önceki altı haftalık ve doğumdan sonraki sekiz haftalık zaman için, hiç bir şarta bağlı olmaksızın nafaka alma hakkı vardır.

Ayrıca nafaka yükümlüsünün ödeme gücünün olması gereklidir. Çocuk nafakasının ödenmesi önceliklidir ve nafaka yükümlüsünün kendi geçimi sağlamak için kendisine bireysel payın tanınması da şarttır.

Çocuğa bakan annenin/babanın nafaka ihtiyacı yaşam durumlarına göre belirlenir ve genelinde en az ayda 800 Euro'dur (2013'deki durum)

GÜNCEL BİLGİLER

Çocuğa bakanların bireysel payları ve nafaka ihtiyaçları hakkındaki güncel durum için lütfen Düsseldorf tabelasının „Unterhalt nach § 1615 l BGB" bölümündeki açıklamalara bakınız:
www.olg-duesseldorf.nrw.de/infos/Duesseldorfer_tabelle/index.php

Danışma (Beratung)
Annelerin ve babaların çocuk nafakasını veya nafaka yerine geçen hakların talep ve dava edilmesini ilgilendiren soruların olması halinde danışma hakları vardır. Nafaka hakkı yerine geçen haklar örneğin yetim emekliliği, nafaka avansı veya sosyal paradır. Aynısı evli olmayan anneler ve babaların, Alman Medeni Kanun (BGB) § 1615 l hükmünden doğan çocuk bakımı nafakası veya doğumla ilgili nafaka hakları için de geçerlidir, yani. Reşit çocuklara 21. yaşını doldurana kadar nafaka ve nafaka yerine geçen hakları talep ve dava etmede danışmanlık hizmeti sunulur ve onlara destek verilir. Danışmanlık hizmetini arzu ediyorsanız, gençlik dairesine müracaat edebilirsiniz.

4 ÇOCUK BAKIMI (KINDERBETREUUNG)

TEMEL BİLGİLER (GRUNDSÄTZLICHES)

Üç yaş altındaki çocukların da bakımlarının içerilmesi ve tüm gün okullarının genişletilmesi ile gelecekte daha fazla bakım imkanı doğacaktır. Maalesef bu gelişme bir çok anne ve babanın arzu ettiğinden çok daha yavaş ilerlemektedir. Tek başına çocuk yetiştiren bir çok anne ve baba, yetersiz olan çocuk bakım imkânlarından dolayı çoğu zaman iş hayatına atılamamaktadır. En azından batı eyaletlerinde, hemen hemen hiç bir kurum, akşam ve hafta sonu mesai saatlerini de içeren sağlık bakımı veya perakende satış gibi iş alanlarında çalışan anne ve baba için, bu saatlere uygun çocuk bakımı hizmeti sunmamaktadır.

Bu kurumlarda boş yer olduğunda, yalnız çocuk yetiştiren anne ve babalara sadece, işlerinin bunu gerektirmesi durumunda öncelik tanınır. Çoğu zaman resmi kurumların çocuk bakımı konusundaki eksikliklerini kapatmak için, anne ve babaların kendi organizasyon becerilerine ve özel yaşamlarındaki ilişkileri üzerine kurulmuş yardımlaşma ağlarına başvurmaları gerekir.

Çalışmıyor bile olsanız, çocuğunuza onun güvendiği ve örnek aldığı bir şahıs veya kurum tarafından bakılması, hem siz hem de çocuğunuz için büyük önem taşır. Bu şekilde çocuğunuz başka çocuklarla birlikte olup, gelişimini, toplum içinde davranışlarını ve eğitimini olumlu yönde etkileyecek ilişkiler kurabilir. Çocuğunuz yeniliklerle tanışıp, desteklenir. Ayrıca çocuğunuzun yetiştirilmesini ve eğitimini birileriyle paylaşmak sizin yükünüzü de azaltabilir ve hayatınızı renklendirebilir.

Temelinde önemli olan, çocuğunuza sunulan bakımın kalitesinden emin olmanız ve çocuğunuzu gönül rahatlığı ile teslim edebilmenizdir. Çocuğunuz, onun bakımı konusunda her yönden memnun olduğunuzu hissederse, kendisi de bu duruma daha rahat ve açık fikirlilikle uyum sağlayabilir. Bu yüzden,

çalışma hayatına başlamadan önce, memnun kalacağınız bir kurum veya günlük bakıcı kadın/erkek (Tagesmutter/Tagesvater) bulmak için kendinize yeterince zaman ayırmalısınız. Ayrıca bakım konusunda size teklif edilen hizmet ve ortamın, sizin istek ve imkânlarınıza uyup uymadığını ölçüp, tartmakta fayda vardır.

Bu sebepten dolayı memnun kalmadığınız hususları eğitimcilerle veya günlük bakıcılarla konuşun veya belli bazı akışların farklı şekillendirilmesi yönünde tavsiyelerde bulunun. Eğer sizin çözemediğiniz sorunlar ve anlaşmazlıklar varsa, anne ve babalar ve bakıcılar arasındaki sorunlarda aracılık yapabilen Veli Temsil Meclisine (Elternrat) danışabilirsiniz. Günlük bakıcıyla anne ve baba ilişkisi, her zaman için anlaşmazlıkların tartışabileceği bir düzeyde olmalıdır.

Kreş, anaokulu ve okul sonrası çocuk yuvalarının (Hort) masrafları, kişilerin gelirine göre belirlenir. Anne ve babaların ödediği katkı paylarında indirim yapılması için gençlik dairesine (Jugendamt) başvurabilirsiniz. Geliriniz düşükse veya daha üniversite öğrencisi iseniz ya da meslek eğitimi görüyorsanız günlük bakıcı masraflarının bir kısmını Gençlik Dairesinin Hizmetleri Kolundan (Jugendhilfe) talep edebilirsiniz. Çocuk bakım masrafları vergiden düşürülebilir.

KÜÇÜK ÇOCUKLAR (KLEINKINDER)

0–3 yaş arası çocukların bakımı için genelde mevcut imkânlar şunlardır: kreş (Kinderkrippe), çeşitli yaşlarda çocukların bulunduğu bir grup (karışık yaş grubu), günlük bakıcı kadın ya da erkek veya çocuk bakıcısı (erkek/kadın dadı). Kreşlerde ve değişik yaşlarda çocukların bulunduğu karışık yaş gruplarında boş yerlerin çok sınırlı olmasından dolayı, özellikle kırsal bölgelerde yaşıyorsanız çocuğunuzu bir yere yerleştirmek oldukça zor olacaktır. Bunun için çocuğunuza bir yer aramaya erken başlamalısınız. Ağustos 2013'ten itibaren çocuğunuz için yasal olarak, bir bakım yeri isteme hakkına sahip olacaksınız.

Kreşler veya karışık yaş gruplar hakkında gençlik dairelerinden bilgi edinebilirsiniz. Durumunuzun ne derece acil olduğunu açıklamalısınız. Gençlik daireleri size anne ve baba faaliyetleri (Elterninitiativen) hakkında da bilgi verebilirler. Anne ve baba faaliyetleri ile yürütülen gruplarda sizden sabit bir katkı payı üstlenmeniz isteneceği gibi, ilaveten kurumun organizasyonuna ve bakımına da aktif olarak katılmanız beklenecektir.

Günlük bakıcı kadın ve erkekler kreş yerine dikkate alınabilecek bir alternatif oluşturmaktadırlar. Bu bakıcılar çoğu zaman birden fazla çocuğun

bakımını üstlendiklerinden, çocuğunuz onun yanında da başka çocuklarla tanışacaktır. Günlük bakıcılara gençlik daireleri aracı olacağı gibi, kendilerine Çocuk Esirgeme Kurumu (Kinderschutzbund) ve Aile Eğitme ve Bilgilendirme Merkezleri (Familienbildungs- oder Beratungsstellen) gibi sosyal kuruluşlar üzerinden de ulaşabilirsiniz. Oturduğunuz şehirde bu tür imkanların olup olmadığı konusunda bilgi edininiz. Burada önemli olan nokta, günlük bakıcı ile aranızda net ve bağlayıcı bir sözleşmenin yapılmasıdır. Buna bakıcının hastalanması, sigortası ve izin planlaması konuları da dahil edilmelidir. Çocuğunuzun bakımı için seçtiğiniz bakıcı gençlik dairesinde kayıtlı ise, bakım masrafları için size destek mahiyetinde ödeme yapılabilir. Kayıtlı olmayan bakıcılar için de ek yardım alınabilir. Böyle bir başvuru geldiğinde gençlik dairesi bakıcının kendisinin ve gerektiğinde de oturduğu evin uygun olup olmadığını araştırır.

Günlük bakıcılar, çocuğunuza kendi ev ve aile ortamlarında bakarken, çocuk bakıcıları (dadı) sizin evinize gelirler ve bu sebeple çocuk bakımı için kesinlikle en rahat ama aynı zamanda da en pahalı çözüm yoludurlar.

Çocuğunuz için düzenli bir şekilde ve bir kaç saati kapsayan bir bakıma gereksinim duymuyorsanız ancak buna karşın, çocuğunuzun başka çocuklar, anneler ve babalar ile görüşmesini istiyorsanız, bir çok aile eğitim kuruluşu tarafından sunulan Anne-Baba-Çocuk-Grubuna (Eltern-Kind-Gruppe) başvurabilirsiniz. Hatta kendiniz de böyle bir grup kurabilirsiniz.

ANAOKULU ÇOCUKLARI (KINDERGARTENKINDER)

Çocuğunuz için yasal olarak üç yaşından itibaren anaokulunda bir yer (Kindergartenplatz) isteme hakkınız vardır. Bazı eyaletlerde çocukların bundan daha ileri giden bakım hakları da vardır. Anaokulu masraflarının belirlenmesi, sunulan hizmete (öğleden önce, tüm gün, öğle yemeği) ve sizin gelirinize bağlıdır. Sayıca az bazı eyaletlerde anaokulunun son senesi aidat ödemelerinden muaftır. Çoğu anaokulunun bakım saatleri, çocukların öğle vaktini anaokulunda geçirmelerine imkan sunmadığından veya sadece yarım günlük bakım için garanti verdiklerinden, anaokulu arayışınızda yaptığınız seçimin sizin iş saatlerinizle uyum içinde olmasına dikkat etmelisiniz.

Eğer seçtiğiniz kurumun, sadece anaokulu yerleri varsa ve öğle vakitlerini de kapsayan tüm günlük hizmet sunulmuyorsa, bu durumda bazı eyaletlerde, en fazla dokuz çocuğu içeren tam günlük gruplar açılabilir. Bu uygulamanın yasal olarak mümkün olup olmadığını öncelikle gençlik dairesine sormalısınız.

Eğer aynı durumda olup, çocuklarının öğle saatlerinde de bakılmalarına muhtaç olan başka anne va baba bulursanız, anaokulu idaresine ve/veya bağlı olduğu kuruluşa başvurup, bu şekilde bir tam gün grubunun kurulmasını önerebilirsiniz. Kreşin Veliler Temsil Meclisini araya sokmak suretiyle bu konuya etki etmeniz de mümkündür.

Çocuğunuzun bakım ihtiyacını anaokulu ile karşılanamıyorsa bu durumda iş, sizin organizasyon yeteneğinize kalır ve bir çözüm bulmak size düşer. Anaokuluna ek olarak ya günlük bakıcı tutabilirsiniz ya da anaokulundaki diğer anne ve babalarla çocukları „götürme ve getirme servisi" düzenleyebilirsiniz. Neredeyse bütün anne ve babaların çocuk bakımı konusunda yüklerinin biraz hafiflemesine ihtiyaçları vardır. Bundan dolayı diğer anne va babalarla yakınlaşıp onlarla yaşadığınız sorunlar hakkında konuşmaktan çekinmeyin. Birlikte oynayan ve yemek yiyen birden fazla çocuğa bakmak çoğu zaman hem çocuklar için hem de anne va babalar için daha kolay ve güzel bir çözümdür.

Anaokulu yerleri hakkında gençlik dairesinden bilgi edinebilirsiniz. Ayrıca bir çok şehirde kilisenin ve diğer özel kuruluşların işlettiği kurumlar hakkında bilgi sunan broşürler yayınlanmaktadır.

OKUL ÇOCUKLARI (SCHULKINDER)

Çocuğunuzun bakım sorunu onun okula başlaması ile çoğu zaman daha da kritik bir hal alır. Şehirlerin bir çoğunda okul sonrası çocukların gidebileceği çocuk evleri (Hortplätze) çok ender bulunmaktadır. Her ne kadar çocuklarını yalnız yetiştiren anne va babalara öncelik tanınsa da, çocuğunuza bu çocuk evlerinde yer bulamayabilirsiniz. Çocuğunuzu mümkün olduğunca erken kaydetmeli ve durumunuzun ne derece acil olduğunu belirtmelisiniz. İlkokul seçimi konusunda, ana okulu seçiminde olduğu kadar geniş seçme özgürlüğünüz olmadığından, okul seçimini yaparken kararınızı, okul sonrası çocuk evinin (Hort) olup olmadığı şartına bağlı olarak veremiyebilirsiniz.

Eğer okul sonrası çocuk evinde sizin için yer yoksa veya bekleme listesindeyseniz, bakım boşluklarını günlük bakıcıyla aşabilir veya çocuğunuzun bakımını, sınıftaki diğer anne babaların yardımıyla organize edebilirsiniz. Günümüzde Bazı eyaletler, okul sonrası öğle saatlerini kapsayan, saat 13 veya 14'e kadar çocukların kalabileceği, bakım hizmetleri de sunmaktadırlar. Bir diğer alternatif ise, sayıca henüz ender bulunan tüm gün okullarıdır. Okullarda sunulan bakım hizmeti hakkında Eğitim Müdürlüğünden (Schulamt) bilgi alabilirsiniz.

GÜNCEL BİLGİLER

www.familien-wegweiser.de/wegweiser/Familie-regional/Kinderbetreuung/kinderbetreuung,did=93874.html
Günlük Çocuk Bakım Hizmeti Federal Birliği, www.tagesmuetter-bundesverband.de, Gençlik Dairesi veya Yerel Aracı Merkezleri.

HASTALIK (KRANKHEIT)

ÇOCUĞUNUZ HASTALANDIĞINDA (DAS KIND IST KRANK)

Çocuğunuz 12 yaşından küçükse, yalnız çocuk yetiştiren anne baba olarak işvereninizden yılda 20 işgünü (her bir diğer çocuk için ilaveten 20 gün daha olmak üzere, en fazla 50 gün) işten muaf tutulmanızı talep edebilirsiniz. Fakat bu sadece yasal sağlık sigortasına üye olarak bağımlı çalışıyorsanız geçerlidir. Bu durumda, bakım yapmanızın gerekli olduğunu gösteren bir doktor raporu (ärztliches Attest) almanız gerekecektir. Bu süre zarfında maaş ödemesinin devamını isteme hakkına sahipsiniz. Fakat bu hakkınız toplu iş sözleşmesi veya bireysel iş sözleşmesi kanalıyla kısıtlanabilir veya tamamen ortadan kaldırılabilir. Eğer muaf tutulduğunuz bu süre içinde ücretiniz işveren tarafından ödenmiyorsa, sağlık sigortanız size, ücret yerine hastalık parası (Krankengeld) öder. Bu hastalık parası genelde aldığınız maaştan daha düşüktür. Bu konu hakkında sağlık sigortanızdan (Krankenkasse) bilgi edininiz.

İşten muaf tutulduğunuz bu süre size yeterli gelmiyorsa veya başka sebeplerden dolayı bu hakkınızı kullanmak istemiyorsanız ve işvereniniz izin kullanmanıza karşı çıkıyorsa, evde bakım hizmeti sunan sosyal kuruluşlardan, gençlik dairesinden, sağlık sigortasından veya işçi ve işçi ailelerine hizmet veren yardım kurumlarından (Arbeiterwohlfahrt), Alman Kızıl Haç'tan, Caritas'tan veya kilisenin sosyal hizmetlerinden (Diakonisches Werk) bir ev bakıcısı bulmaya çalışabilirsiniz. Ancak onlar genelde sadece belirli saatlerde evde bakım sağlayabilirler. Bu sorunun dışında bakacak birisini bulmak gerçekten kolay değildir. Ayrıca bir çok şehirde artık seyyar çocuk bakımı hizmetleri (ambulante Kinderpflege) sunan özel kuruluşlar ve özel girişimciler de vardır.

Ancak genelde, olası hastalık durumları için önceden önlem alınması önerilir. Tanıdık, akraba ve arkadaş çevrenizde çocuğunuzu tanıyan veya böyle acil durumlarda sizin yerinize geçebilecek birilerinin olup olmadığını araştırın. Bazen komşularınızdan da çocuğunuza bir kaç günlüğüne bakmasını rica edebilirsiniz. Bazı kiliseye bağlı yardım kuruluşları, sosyal kuruluşlar veya Caritas Birliği, vasıfsız yardımcıları, eğitimli ev bakıcılarını veya yabancı ço-

cuklarla ilişki kurmak üzere eğitilmiş aile bakıcılarını ev işlerinde yardımcı olmak üzere hizmete sunuyorlar. İcabında geçici olarak acil durum annesi (Notmutter) denilen kişileri tutabilirsiniz. Bazı şehirlerde bu acil durum annelerine, Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne Ve Babalar Birliği (VAMV) üzerinden de ulaşabilirsiniz. Örneğin: VAMV Ortsverband Düsseldorf, Tel: 02 11/4 79 17 17, www.vamv-duesseldorf.de.

Çocuğunuz hastanede yatmak zorunda kalırsa ve tıbbi sebeplerden dolayı yanında ona eşlik edecek birinin bulunması gerekiyorsa, oluşan masraflar genel hastane masraflarının bir parçası olarak, çocuk için ödenen bakım ödemesinin içinde yer alır. Bir ihtimal hastane yalnızca refakatçinin beslenmesi için ücret talep edebilir. Tıbbı nedenlerden dolayı bir refakatçinin hastanede kalıp kalmamasının gerekli olup olmadığına hastanenin doktoru karar verir. Eğer ailenizde 12 yaşından küçük veya bakıma muhtaç başka çocuklarınız varsa ve hastanede kaldığınız süre zarfında onlara bakacak kimse yoksa, sağlık sigortanızın tüzüğünün bunu karşılaması şartıyla, evinize bir yardımcı (Haushaltshilfe) gelir. Bu konu hakkında sağlık sigortanızdan bilgi edininiz.

GÜNCEL BİLGİLER

Aktionskomitee Kind im Krankenhaus (AKIK) e.V.
www.akik.de.

ANNE BABANIN HASTA OLMASI DURUMUNDA (WENN MUTTER ODER VATER KRANK SIND)

Sosyal Kanunun Beşinci Kitabı (SGB V) madde 38 gereğince, hastanede kaldığınız süre içinde sadece çocuğunuz 12 yaşından küçükse evinize bir yardımcı gönderilmesini talep edebilirsiniz. Ancak sağlık sigortaların çoğu bunun da ötesinde destek sunmaktadırlar. Buna göre evde dahi hastalanır ve ev işlerini yapamaz hale gelirseniz, sağlık sigortanızdan bir yardımcı talep edebilirsiniz. Ancak bunun şartı da 12 yaşından küçük bir çocuğunuzun olmasıdır. Örneğin DAK sağlık sigortasında üç yıl içinde en faz 12 haftalığına veya 84 günlüğüne böyle bir yardımcı talebinde bulunma hakkınız mevcuttur. Talep hakkınızın bulunduğu bu süre içerisinde hastaneye yatarsanız, bu hakkınız tıbben gerekli görünen süre kadar uzar.

Komşularınız arasından, arkadaş çevrenizden veya bakım yardımı ve yardım sunan kuruluşlardan kendi çabanızla evinizin bakımını üstelenecek birisini temin ederseniz, o kişi ev yardımcısı olarak kabul edilebilir, fakat bu

durum akrabalar için geçerli değildir. Bunun dışında kalan bir durum olarak: hastalığınız sırasında, çalışan akrabalarınız ücretsiz izine çıkarak size yardımcı oluyorsa, sağlık sigortası buna karşılık sınırlı bir kazanç kaybı bedeli öder. Hastalık süresinde sağlık sigortası tarafından karşılanan bütün masraflar için ev yardımcısının günlük gelirinin yüzde 10'unu ek olarak cebinizden ödemek zorundasınız. Günlük ek ödeme en az 5 Euro ve en fazla 10 Euro'dur. Somut bir durum söz konusu olduğunda sağlık sigortanızdan bu düzenlemeler hakkında bilgi edinmelisiniz.

Anne babadan birinin ölmesi durumunda diğer ebeveyn çocukların bakımını yeniden düzenlenme konusunda, özellikle bu görevi geçmişte ölen ebeveyn üstlenmişse, zorluk yaşayabilir. Bu gibi durumlarda yetkili gençlik dairesine başvurup sorunlarınızı anlatmalısınız. Sosyal Pedagoji Hizmetleri Merkezi (sozialpädagogischer Dienst) size Sosyal Kanunun Sekizinci Kitabi (SGB VIII) madde 20 (Kinder- und Jugendhilfe) kapsamınca, "acil durumlarda çocuğun bakımı ve beslenmesi" çerçevesinde destek olabilir. Bu destek, örneğin evinize geçici olarak bir yardımcının gelmesi ve çocuklarınıza bakması şeklinde olabilir. Yükün ağırlığından dolayı çocuklarınızın bakımını temin edemiyorsanız – tıbbi bir raporu göstererek – sağlık sigortanıza başvurup bir ev yardımcısı talep edebilirsiniz.

5 HUKUKİ DANIŞMA VE MASRAFLARI (JURISTISCHE BERATUNG UND IHRE KOSTEN)

Boşanma davanızla ilgili olarak ve nafaka sorularının olması halinde, bir bayan avukata (Anwältin) veya bay avukata (Anwalt) gitmek uygun olur. Hukuki danışma ve hakların mahkemede aydınlığa kavuşturulması her zaman masrafa bağlıdır. Hukuki danışma arayan veya dilekçe veren kişi olarak ilk etapta masrafları ödemekle yükümlüsünüz. Örneğin mahkeme için harç ve avukat masrafları için avans ödemek zorundasınız. Avukat ve mahkeme masrafları davanın maddi değerine göre tespit edilir. Bu değerler yasal olarak belirlenmiştir. Buna dayalı olarak davanın türüne göre, eşin aylık geliri, çocuklara karşı nafaka yükümlülüğü, malvarlığı ve borçları davanın değeri olarak kabul edilebilir. Avukatın ilk danışma ücreti hiç bir zaman 190 Euro artı katma değer vergisini geçmez (2013 yılı başındaki durum).

GÜNCEL BİLGİLER

İlk danışma ücretinin üst sınırı Avukat Ücretleri Kanunu (RVG) madde 34' belirlenmiştir. Link: http://www.gesetze-im-internet.de/rvg/__34.html.

HUKUK SİGORTASI (RECHTSSCHUTZVERSICHERUNG)

Yasal haklarınızın korunması için bir hukuk sigortanız (Rechtsschutzversicherung) varsa, bir ihtimal sigortanız hukuki danışmanın masraflarını karşılayabilir. Özel hukuk sigortası her ne kadar aile ve miras davalarında bütün masrafları ender olarak karşılasa da, avukatın ilk danışma ücretini genellikle ödemektedir. Her durumda sigortanızdan masrafları karşılayıp karşılamayacağına dair bilgi ve karşılayacaksa buna dair bir belge alınız. Masrafların sigor-

tanız tarafından karşılanacağına dair aldığınız bu belgeyi daha ilk danışma esnasında avukatınıza veriniz. Eğer bir „aile hukuk sigortası"nın ferdi olarak haklarınızı arıyorsanız, sigorta sahibinin kendisine karşı bu sigortayı kullanamazsınız.

MAHKEME HARİCİ HUKUKİ DANIŞMA İÇİN ADLİ YARDIM (BERATUNGSHILFE)

Gelirinizin düşük olması halinde, danışma yardımı alma hakkına sahipsiniz. Bu yardımı almak için dilekçe vermeniz gereklidir. Koşulları, mahkeme davası kapsamında adli yardımın verilmesinin şartlarının aynısıdır. Danışma yardım hakkı sadece danışmanın yapılmasıyla sınırlı değildir, bunun ötesinde mahkeme harici hususlarda haklarınızın takibi için avukat tarafından temsil edilmenizi de kapsar. Örneğin avukat sizin için üçüncü bir kişiye yazı yazıp, olayı ve hukuki durumu izah edebilir.

Danışma yardımı almak için, bulunduğunuz yerdeki yerel mahkemeye (Amtsgericht) başvurmak zorundasınız. Orda şahsi ve ekonomik durumunuzu beyan etmeniz gerekir. Tüm şartları yerine getirirseniz, bir danışma yardım belgesi alırsınız. Onunla birlikte, çok az bir danışma ücreti ödeme suretiyle bir avukata veya resmi bir danışma yerine gidebilirsiniz (2013 yılı başındaki durum: 10 Euro).

GÜNCEL BİLGİLER

Sizin için yetkili yerel mahkemeyi Yerel ve Mahkeme Listesinden bulabilirsiniz:
http://www.justizadressen.nrw.de/og.php
Danışma yardımı harcının yüksekliği RVG Ücret Listesi Nr. 2500'de belirlenmiştir:
http://www.gesetze-im-internet.de/rvg/anlage_1_84.html

HUKUKİ DANIŞMA YERLERİ (RECHTSBERATUNGSSTELLEN)

Bazı eyaletlerde (örneğin Bremen, Hamburg) hukuki danışma yerleri vardır (Rechtsberatungsstellen). Bu danışma yerlerinde bay ve bayan hukukçular uzman bilgi verirler. Bir çok şehirlerde Avukat Dernekleri (Anwaltsvereine) belli saatlerde ücretsiz ve önceden randevu almaya gerek kalmada hukuki danışmanlık hizmeti vermektedirler.

Avukat Dernekleri genelde bulunduğunuz yer için yetkili olan eyalet mahkemesinin (Landgericht) binasında bulunmaktadır. Danışma yardımı alama-

dığınız takdirde, avukatın verdiği danışma ve temsil hizmetinin masraflarını sizin ödemeniz gerekecektir. Avukat, danışma ve temsil masrafının miktarı konusunda size bilgi verir.

GÜNCEL BİLGİLER

Sizin için yetkili eyalet Mahkemesini Yerel ve Mahkeme Listesinden bulabilirsiniz:
http://www.justizadressen.nrw.de/og.php

MAHKEME YOLUYLA HAK TAKİBİ VE AVUKAT TARAFINDAN TEMSİL EDİLME (ANWALTLICHE VERTRETUNG)

Haklarınıza mahkeme yoluyla ulaşmak istiyorsanız, dilekçe veren taraf olarak önce mahkeme masrafları için harç ödemek zorundasınız. Harç miktarı, davanın değerinden ve Aile Davalarındaki Mahkeme Masrafları Kanunundan (FamGKG) hesaplanmaktadır. Mahkeme ve avukat size mahkeme masraflarının yüksekliği hakkında bilgi verirler. Avukat tarafından temsil edilmek istiyorsanız, çıkacak avukat masrafları için ayrıca ücret ödemek zorundasınız.

Yerel mahkemede görülen hukuk davalarında avukat tarafından temsil edilmek mecburiyetinde değilsiniz. Eyalet mahkemeleri ve onun üstündeki mahkemelerde görülen davalarda avukat mecburiyeti vardır. Bunun istisnası, örneğin çocuğun ve eşin nafaka hakları veya bakım nafakası gibi evlilikle ilgili davalar ve de boşanma davası dışında açılan aile davalarıdır. Bu davalarda da avukat mecburiyeti öngörülmüştür.

ADLİ YARDIM (PROZESSKOSTENHILFE)

Şahsi ve ekonomik durumunuza göre dava masraflarını karşılayacak imkanınız yoksa veya sadece bir kısmını karşılayacak veya taksitle ödeyecek durumda iseniz, o zaman dava öncesi veya mahkemeye vereceğiniz dava dilekçesi ile birlikte, adli yardım (Prozesskostenhilfe veya Verfahrenskostenhilfe) almak üzere başvurabilirsiniz. Bu yardımın verilebilmesi için davayı kazanma şansınızın yüksek ve kasten açılmış görünümünden uzak olması gereklidir. Adli yardımın verilmesi halinde, gelir durumuna göre mahkeme ve avukat masraflarını hiç veya sadece bir kısmını ödemek zorunda kalırsınız. Avukat mecburiyeti olmayan davalarda, sadece olayın ve hukuki durumun zorluğu nedeniyle avukat tutmanızın gerekli olduğu kanısına varılırsa avukat masraflarınız karşılanır.

Dilekçede (Antrag) gelir ve malvarlığınız hakkında eksiksiz bilgi vermek ve bunları belgelemek zorundasınız. Dilekçeyi eksiksiz doldurmaya ve bütün evrakları eklemeye dikkat ediniz. Banka mevduatı (Bankguthaben) kısmında örneğin sadece bankanın ismini değil, tüm hesap numaralarınızı ve bunların güncel hesap durumunu da bildirmek zorundasınız. Banka mevduatınızın durumları hesap dekontları ile belgelenmelidir. Tabii ki buna karşılık bankadaki borçlarınızı da göstermenizde fayda vardır. Kira sözleşmesini ve aktüel kira ve yan masraf ödemeleri ile ilgili belgeleri de ek olarak sununuz. Adli yardım, ancak kullanacağınız kendi malvarlığınız yoksa ödenir. Adli yarım dilekçesini eksik veya yanlış doldurursanız veya belgeleri eksik sunarsanız, dilekçeniz bu sebeplerden dolayı bile ret edilebilir. Genelde dilekçenin nasıl doldurulacağı hakkında bir broşür (Merkblatt) vardır. Bunun içinde istenen bilgiler ayrıntılı olarak izah edilir. Mahkeme, adli yardımın size verilme koşullarını gözden geçirir. Mahkeme adli yardım talebini ret ederse bu kararına karşı acil itiraz yoluna başvurulabilir.

Avukat mecburiyeti olmayan davalarda giderek daha sık şekilde adli yardım yapılması ret edilmekte. Kısmen sadece dava masrafları için adli yardım veriliyor, fakat teklif edilen avukatın vekil olarak tayini yapılmıyor. Bu, kendi avukatınızın masrafını kendiniz ödeyeceğiniz veya mahkemeyi avukatsız yürüteceğiniz anlamına gelmektedir.

Adli yardım yapıldığında, bu yardımı taksitli veya taksitsiz geri ödemeniz koşulu konulabilir. Bu noktadaki karar ve taksitin miktarı gelirinize göre belirlenir.

Adli yardım verilen davayı kaybetmeniz halinde, adli yardıma rağmen karşı tarafın avukat masrafları sizden talep edilebilir. Adli yardım sadece mahkemenin ve kendi avukatınızın masraflarını karşılamaktadır. Adli yardımın yapılması karşı tarafın avukat masraflarını etkilememektedir.

GÜNCEL BİLGİLER

Almanya'daki Türk avukatlarını şu adresten bulabilirsiniz:
http://www.avukat-rehberi.de/tuerkische-anwaelte.php
http://www.hukuk24.de/suche_de.php

EKTEKİLER

ADRESLER

INTERNET

KISALTMALAR

ADRESLER

Verband alleinerziehender Mütter und Väter Bundesverband e. V.
Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne ve Babalar Birliği (VAMV)
Hasenheide 70
10967 Berlin
Tel. (030) 69 59 786
Fax (030) 69 59 78 77
E-Mail: kontakt@vamv.de
Internet: www.vamv.de
Portal: www.die-alleinerziehenden.de
Facebook:
www.facebook.com/VAMV.Bundesverband

VAMV-Eyalet Birlikleri

Baden-Württemberg
Gymnasiumstr. 43, 70174 Stuttgart
Tel. (0711) 24 84 71 18
Fax (0711) 24 84 71 19
Vorsitzende: Barbara Baur
vamv-bw@web.de

Bayern
Tumblingerstr. 24, 80337 München
Tel. (089) 32 21 22 94
Fax (089) 32 21 24 08
Vorsitzende: Helene Heine
info@vamv-bayern.de

Berlin
Seelingstr. 13, 14059 Berlin
Tel. (030) 85 15 120 Fax (030) 85 96 12 14
Vorsitzende: Kirsten Kaiser
vamv-berlin@t-online.de

Brandenburg
Tschirchdamm 35, 14772 Brandenburg
Tel. (03381) 71 89 45
Fax (03381) 71 89 44
Vorsitzende: Beatrix Kirik
vamv-lv-brb@t-online.de

Bremen
Bgm.-Deichmann-Str. 28, 28217 Bremen
Tel. (0421) 38 38 34
Fax (0421) 39 66 92 4
Vorsitzende: Anja Leibing
vamv-hb@arcor.de

Hamburg
Horner Weg 19, 20535 Hamburg
Tel. (040) 21 44 96
Fax (040) 21 98 33 77
Vorsitzende: Helga Schulz
vamv-hamburg@web.de

Hessen
Adalbertstr. 15, 60486 Frankfurt a.M.
Tel. (069) 97 98 18 79, Fax (069) 97 98 18 78
Vorsitzende: Ingrid Kruppa
VAMV_hessen@hotmail.com

Niedersachsen
Arndtstr. 29, 49080 Osnabrück
Tel. (0541) 25 58 4 Fax (0541) 20 23 885
Vorsitzende: Gabriele Neuling
vamv.niedersachsen@t-online.de

Nordrhein-Westfalen
Rellinghauser Str. 18, 45128 Essen
Tel. (0201) 82 77 470, Fax (0201) 82 77 499
Vorsitzende: Michaela Huth
info@vamv-nrw.de

ADRESLER

Rheinland-Pfalz
Kaiserstr. 29, 55116 Mainz
Tel. (06131) 61 66 33/34
Fax (06131) 61 66 37
Vorsitzende: Sonja Orantek
info@vamv-rlp.de

Saarland
Gutenbergstr. 2 A, 66117 Saarbrücken
Tel: (0681) 33 446
Fax (0681) 37 39 32
Vorsitzende: Ester Nikaes
info@vamv-saar.de

Sachsen
Andreas-Schubert-Str. 33, 08468 Reichenbach
Tel. (03765) 37 59 578
Vorsitzende: Uta Lenke
vamv-sachsen@vamv.org

Sachsen-Anhalt
Halberstädter Str. 154, 39112 Magdeburg
Tel./Fax (0391) 60 10 54
Vorsitzender: Norbert Müller
vamv-sachsen-anhalt@arcor.de

Schleswig-Holstein
Muhliusstr. 67, 24103 Kiel
Tel. (0431) 55 79 150
Fax (0341) 51 92 013
Vorsitzende: Angela Jagenow
vamv-sh@gmx.de

Thüringen
Böttchergasse 1-3, 07545 Gera
Tel. (0365) 55 19 674
Fax (0365) 55 19 676
Vorsitzende: Viola Schirneck
VAMV.Thueringen@t-online.de

Birlikler ve Devlet Daireleri

Arbeitsgemeinschaft Alleinerziehende
im Diakonischen Werk der
Evangelischen Kirche (agae)
Protestan Kilisesi Diakoni Kurumu Dahilinde
(agae) Yalnız Çocuk Büyütenler Çalışma Grubu
Reichensteiner Weg 24
14195 Berlin
Tel. (030) 83 001-0
www.diakonie.de

Arbeitsgemeinschaft Interessenvertretung
Alleinerziehende (AGIA)
Yalnız Çocuk Büyütenlerin Lobi Çalışma Grubu (AGIA)
Buna dahil olanlar:
Katholische Frauengemeinschaft Deutschlands (kdf)
Almanya Katolik Kadınlar Grubu (kdf)
Katholischer Deutscher Frauenbund (KDFB)
Katolik Alman Kadınlar Birliği (KDFB)
Katholische Arbeitnehmer-Bewegung (KAB)
Katolik Çalışanlar-Hareketi (KAB)
Bundesarbeitsgemeinschaft katholischer
Familienbildungsstätten (BAG-FBS)
Katolik Kadın Eğitim Kurulmarının Federal Çalışma
Grubu (BAG-FBS)
Sozialdienst katholischer Frauen (SKF)
Katolik Kadıların Sosyal Hizmeti (SKF)

Şu anda yetkili olan:
Agnes-Neuhaus-Str. 5
44135 Dortmund
Tel. (0231) 55 70 26 27
www.skf.de

AWO, Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.
İşçi ve işçi ailelerine hizmet veren hayır kurumu
(Türkdanış) AWO Federal Birlik e.V.
Blücherstr. 62/63
10961 Berlin
Tel. (030) 26 30 9 -0
www.awo.org

Bundesagentur für Arbeit
Federal İş ve İşçi Bulma Kurumu
Regensburger Straße 104
90478 Nürnberg
Tel. Arbeitnehmer: (01801) 55 51 11
Tel. Arbeitgeber: (01801) 66 44 66
Familienkasse: (01801) 54 63 37
www.arbeitsagentur.de

Bundesamt für Justiz / Zentrale Behörde für
internationale Sorgerechtskonflikte,
Federal Adalet Bakanlığı/Uluslararası Velayet
Anlaşmazlıkları için Merkezi Merci
Adenauerallee 99 –103
53113 Bonn,
Tel. (0228) 410-5 21 26
www.bundesjustizamt.de/sorgerecht

ADRESLER

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Federal Bakanlığı
Glinkastr. 24
10117 Berlin
Tel. (030) 20 655-0
www.bmfsfj.de

Deutscher Caritasverband e.V.
Alman Caritas Birliği e.V.
Karlstr. 40
79104 Freiburg
Tel. (0761) 20 00
www.caritas.de

Deutsches Institut für Jugendhilfe und Familienrecht
Gençlere Yardım ve Aile Hukuku Enstitüsü
Poststr. 17
69115 Heidelberg
Tel. (06221) 981 80
www.dijuf.de

Deutscher Kinderschutzbund
Alman Çocuk Koruma Birliği
Schöneberger Str. 15
10963 Berlin
Tel. (030) 21 48 09-0
www.kinderschutzbund.de

Deutsche Liga für das Kind
Alman Çocuk İttifakı
Charlottenstr. 65
10117 Berlin
Tel. (030) 28 59 99 70
www.liga-kind.de

Deutsche Rentenversicherung Bund
Alman Emekli Sigortası Birliği
10704 Berlin
Tel. (030) 865-0
www.deutsche-rentenversicherung-bund.de

Deutsches Rotes Kreuz e.V.
Generalsekretariat
Alman Kızıl Haç Genelsekreterliği
Carstennstr. 58
12205 Berlin
Tel. (030) 85 40 40
www.drk.de

Internationaler Sozialdienst (ISD)
im Deutschen Verein für öffentliche und private Fürsorge e.V.
Alman Kamusal ve Özel Yardım Derneği e.V. dahilindeki
Uluslararası Sosyal Hizmet (ISD)
Michaelkirchstr. 17–18
10179 Berlin
Tel. (030) 629 80-403
Internet: www.iss-ger.de

PARITÄTISCHER Wohlfahrtsverband, Gesamtverband e.V.
EŞDEĞERLİLİK Yardım Birliği, Genel Birlik e.V.
Oranienburger Str. 13-14
10178 Berlin
Tel. (030) 24 63 6 - 0
www.paritaet.org

Pro Familia, Bundesverband
Pro Familia, Federal Birlik
Stresemannallee 3
60596 Frankfurt a. M.
Tel. (069) 26 95 77 90
www.profamilia.de

Selbsthilfeinitiative Alleinerziehender (SHIA)
Yalnız Çocuk Büyütenlerin Kendi Kendine Yardım İnisiyatifi
Rudolf-Schwarz-Str. 29
10407 Berlin
Tel. (030) 42 51 186
www.shia.de

Verband binationaler Familien und Partnerschaften e.V. (iaf)
Farklı Uyruklu Aileler ve Partnerler Birliği e.V. (iaf)
Ludolfusstr. 2-4
60487 Frankfurt/M.
Tel. (069) 71 37 560
www.verband-binationaler.de

Zentrale Informationsstelle der autonomen Frauenhäuser (ZIF)
Otonom Kadın Evlerinin Merkezi Bilgilendirme Yeri (ZIF)
Postfach 10 11 03
34011 Kassel
Tel./Fax (0561) 820 30 30
www.autonome-frauenhaeuser-zif.de

INTERNET

www.vamv.de (Çocuğunu Yalnız Büyüten Anneler ve Babalar Birliği-Verband alleinerziehender Mütter und Väter e. V.)

www.die-alleinerziehenden.de (Yalnız Çocuk Büyütenler için interaktives Portal - interaktives Portal für Alleinerziehende)

www.ag-familie.de (Alman Aile Organizasyonları Calışma Grubu e.V.-Arbeitsgemeinschaft der deutschen Familienorganisationen e.V.)

www.arbeitsagentur.de (Federal İş ve İşçi Bulma Kurumu-Bundesagentur für Arbeit)

www.bmas.de (Federal Çalışma ve Sosyal Bakanlığı-Bundesministerium für Arbeit und Soziales)

www.bmfsfj.de (Kadınlar, Yaşlılar, Aile ve Gençlik Federal Bakanlığı-Bundesministerium für Frauen, Senioren, Familie und Jugend)

www.bmj.de (Federal Adalet Bakanlığı-Bundesministerium für Justiz)

www.bundesforum-maenner.de (Erkekler, Gençler ve Babalar Yararını Koruma Lobisi-Interessenverband für Männer, Jungen und Väter)

www.bundesregierung.de/Content/DE/Publikation/IB/2008-07-17-chancen-durch-integration.html (Download deutsch-türkischer Broschüre „Chancen durch Integration – Ratgeber für Familien"

www.bzga.de (Sağlıksal Aydınlatma Federal Merkezi-Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung)

www.familien-wegweiser.de (Bilgi Portalı, aile hakkındaki sorular, konulara göre sıralanmıştır-Informationsportal des BMBFSFJ, Fragen rund um die Familie nach Stichworten sortiert)

www.finanztip.de (Para ve Hak/Hukuk hususunda online-dergi- Online-Magazin zu Geld und Recht)

www.frauenhauskoordinierung.de (Kadınlarevi Koordinasyonu Derneği e.V.. Almanya çapında kadın evlerinin adresleri-Verein Frauenhauskoordinierung e.V. , bundesweite Adressen von Frauenhäusern)

www.frauenrat.de (Almanya çapında faal Kadın Birliklerinin ve Organizasyonlarının Derneği-Vereinigung von bundesweit aktiven Frauenverbänden und -organisationen)

www.gazelle-magazin.de (kültürlerarası ağırlıklı bağımsız Kadınlar Mecmuası-unabhängiges Frauenmagazin mit interkulturellem Schwerpunkt)

www.hukuk24.de/suche_de.php (Almanya'da Türk Avukatları-türkische Rechtsanwälte in Deutschland)

www.mydictionary.dyndns.org/dictionary/tr_de/tr/home/index.jsp (online türkçe-almanca veya almanca-türkçe sözlük-Online-Wörterbuch türkisch-deutsch oder deutsch-türkisch)

www.nakos.de (Kendi Kendine Yardım Gruplarının Motive Edilmesi ve Desteklenmesi için Ulusal İrtibat Kurma ve Bilgi Edinme Yeri- Nationale Kontakt- und Informationsstelle zur Anregung und Unterstützung von Selbsthilfegruppen)

www.profamilia.de (Partnerlik, Cinsellik, Aile Planlaması, Hamilelik ve Kürtaj Konularında Danışma ve Bilgi Edinme- Beratung und Information zu Partnerschaft, Sexualität, Familienplanung, Schwangerschaft und Schwangerschaftsabbruch)

www.unterstuetzung-die-ankommt.de (Gençlik Dairelerinin Federal Çalışma Grubu - Bundesarbeitsgemeinschaft der Jugendämter)

www.verband-binationaler.de (Farklı Uyruklu Aile ve Partner Birliği e.V. (iaf)-Verband binationaler Familien und Partnerschaften e. V. (iaf))

KISALTMALAR

ALG I	**Arbeitslosengeld I, geregelt im SGB III** (İşsizlik Parası I, SGB III)
ALG II	**Arbeitslosengeld II, umgangssprachlich „Hartz IV", geregelt im SGB II** (İşsizlik Parası II, halk diliyle „Hartz IV", SGB II)
BAB	**Berufsausbildungsbeihilfe** (Meslek Eğitimi Desteği)
BGB	**Bürgerliches Gesetzbuch** (Medeni Kanun)
BaföG	**Berufsausbildungsförderungsgesetz** (Meslek Eğitimi Teşvik Kanunu)
BMAS	**Bundesministerium für Arbeit und Soziales** (Federal Çalışma ve Sosyal Bakanlığı)
BMFSFJ	**Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend** (Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Federal Bakanlığı)
EuGH	**Europäischer Gerichtshof** (Avrupa Adalet Divanı)
RVG	**Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte** (Avukatların Vekalet Ücreti Hakkında Kanun)
SGB	**Sozialgesetzbuch** (Sosyal Kanun)
SGB II	**Grundsicherung für Arbeitssuchende** (İş Arayanlar için Temel Geçim Güvencesi)
SGB III	**Arbeitsförderung** (Çalışma Teşviki)
SGB V	**Gesetzliche Krankenversicherung** (Kanuni Sağlık Sigortası)
SGB VI	**Gesetzliche Rentenversicherung** (Kanuni Emeklilik Sigortası)
SGB XII	**Hilfe zum Lebensunterhalt, umgangssprachlich „Sozialhilfe"** (Geçim Yardımı, halk dilinde „sosyal yardım")
Sozialgeld	**Grundsicherung nach SGB II für nicht Erwerbsfähige (z.B. Kinder)** (SGB II kanununa göre çalışmayanlar için (örneğin çocuklar) temel geçim garantisi)
VAMV	**Verband alleinerziehender Mütter und Väter** (Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne ve Babalar Birliği)

Çocuğunu Yalnız Büyüten Anne ve Babalar Birliği (VAMV) 1967 senesinde Baden Württemberg'in Herrenberg şehrinde „Bekâr Anneler Birliği" adı ile Luise Schöffel tarafından kurulmuştur. Günümüzde yaklaşık 9.000 üyesi olan bu birlik 2,6 milyonu aşkın tek ebeveynli ailelerle ilgili konuları ve onların haklarını koruyucu çalışmalar yapmaktadır. VAMV federal eyaletlerde eyalet temsilcilikleri, yerel çapta ise 200'den fazla mahalli temsilcilikleri ve irtibat büroları ile etkinliklerini sürdürmektedir. Bu birlikte, kendi kendine yardım etme prensibinden yola çıkarak, bekâr, boşanmış, ayrı yaşayan ve dul kalmış anneler ve babalar çocuklarıyla birlikte faaliyet göstermektedirler. Fırsat eşitliğinin sağlanmasını desteklemekte ve yaşam durumlarının daha iyi olmasını sağlamak amacıyla çeşitli yollarla mücadele etmektedirler. İlk etapta önemli olan, problemlerin ortaya çıktığı anlarda, bu konuda kazanılan deneyimler üzerinde konuşabilmek, karşılıklı yardım ve destekte bulunmaktır. Eyalet temsilcilikleri bu alanda danışmanlık hizmeti sunmakta ve yol gösterici olarak görev almaktadırlar. Federal birlik ise; tek başına çocuk yetiştirenlerin hak ve sorunlarını siyasi ve idari alanlarda dile getirip, kamu çalışmalarıyla onların ve çocuklarının özel durumlarını gündeme getirmektedir.

Destekleyen:

Bundesministerium
für Familie, Senioren, Frauen
und Jugend